

ΚΟΝΙΤΕΑ

147 Ιούλιος - Αύγουστος 2009

147. Ιούλιος-Αύγουστος 2009

(Φωτ. εξωφ. Π.Σ.Τ.)

Από την πανίδα του Βοϊδομάτη

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ
και Υπεύθυνος κατά Νόμο:

Σωτήρης Τουφίδης

Κόνιτσα 44.100

Τηλ. 26550 22464 - 22212

Fax: 26550 22464

Συντάσσεται από Επιτροπή:

Ανδρέου Ηλίας

Τουφίδης Σωτήρης

Τσιάγκης Ίκαρος

Ετήσια συνδρομή:

Εσωτερικού 15 Ευρώ,

Εξωτερικού 30 Ευρώ ή 40 Δολ.

Αλληλογραφία - Συνδρομές

στον υπεύθυνο Σ. Τουφίδη

Π ε ρ ι ε χ ό μ ε ν α

Σελ.

243	Ροδιά ο «κόκκινος χρυσός», <i>Γ. Λυμπερόπουλου</i>
247	Ορφικά και Ελευσίνα μυστήρια, <i>Ν. Ρεμπέλη</i>
251	Το Β΄ Πωγώνι κατά τους αιώνες ΙΔ΄-ΙΘ΄, <i>Χ. Γκούτος</i>
260	Μια επίσκεψη στο Γράμμο, <i>Φ. Μήτση</i>
265	Λίγες σκέψεις για τη μετανάστευση, <i>Β. Τσιαλιαμάνη</i>
268	Σκόρπιες σκέψεις, <i>Αγ. Πολίτη</i>
270	Καλοκαίρι 2009 στο Παλαιοσέλλι, <i>Η. Ανδρέου</i>
272	Η πανήγυρις Μολυβδοσκεπάστου, <i>Ι. Δάφνη</i>
274	Πολιτιστ. Σύλλογος Μολυβδοσκεπάστης
276	Λαγκάδα (Ιουλ.-Αυγ. 2009)
278	Πάδες, <i>Ι. Μεσσής</i>
280	Παρεξήγηση, <i>Γιάννη Λυμπερόπουλου</i>
284	Ροζ Τιέπολο, <i>Ειρήνη Κίτσιου</i>
286	Κουβέντες λεωφορείου, <i>Κ. Τσούβαλη</i>
288	Αναμνήσεις από τα παλιά, <i>Π. Μπούνα</i>
290	Ένας πρωτότυπος γάμος, <i>Γ.Α-Κ.Μ.</i>
291	Διαμαρτυρία για τα λουτρά, <i>Λ. Γεωργάτη</i>
293	Απάντηση Δημάρχου
296	Στον πελαργό, <i>Ε. Βίνου</i>
297	Για το τσιγάρο, <i>Σιόμος Λευτέρης</i>
301	Ειδήσεις -Κοινωνικά

**ΡΟΔΙΑ, Η ΠΡΟΣΟΔΟΦΟΡΑ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ
ΛΥΣΗ Ο ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΧΡΥΣΟΣ****ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ**

Δεν πέρασε πολύς καιρός που γράψαμε στην ΚΟΝΙΤΣΑ, για τον πλούτο που είναι δυνατό να παράγει η καλλιέργεια της «περιφρονημένης» στις περιοχές μας **Ροδιάς** και ξαφνικά σε εφημερίδες των Αθηνών διαβάζουμε πως μεγάλος αριθμός Μακεδόνων παραγωγών εγκαταλείπουν την έτσι κι αλλιώς θνήσκουσα καπνοκαλλιέργεια και στρέφονται μετά μανίας στην καλλιέργεια της **Ροδιάς**. Και η προσπάθεια αυτή γίνεται με τη συνδρομή και την καθοδήγηση του **ΤΕΙ Θεσσαλονίκης**.

Παρ'όλο που η στροφή αυτή έγινε αναγκαστικά λόγω του αδιέξοδου στο οποίο βρίσκεται η αγροτική πολιτική της ΕΕ, εν τούτοις ο στόχος της ανάπτυξης της καλλιέργειας της Ροδιάς γίνεται προγραμματισμένα, έν όψει των δεδομένων ότι ο χυμός του ροδιού είναι πλούσιος **σε αντιοξειδωτικές ιδιότητες και θεωρείται από τα ελληνικά βιολογικά είδη διατροφής που έχουν πολύ μεγάλη ζήτηση στο εξωτερικό τα τελευταία χρόνια** και επί πλέον η καλλιέργειά του αποτελεί εναλλακτική πηγή **μεγάλου μεγέθους εσόδων** για τους Έλληνες παραγωγούς, που μπορεί να γίνει και στα πιο άγονα και από καιρό εγκαταλειφθέντα χωράφια. Και πέραν όλων αυτών εν όψει του γεγονότος ότι εδαφολογικά και κλιματολογικά η ροδιά ευδοκιμεί στον Ελληνικό χώρο.

Τρεις είναι, μέχρι στιγμής, οι Ελληνικές επιχειρήσεις που συστήθηκαν για την εκμετάλλευση αυτού του νέου και ελπιδοφόρου γεωργικού κλάδου με τη δημιουργία κατάλληλων παραγωγικών εγκαταστάσεων.. **Η Ρόδι Ελλάς, η Thessa,** και η Ομάδα **Παραγωγών Αγίος Αθανάσιος Δράμας**.

Μεγάλη σημασία έχει να εξασφαλίζονται οι παραπάνω επενδύσεις από αντίστοιχα προγράμματα και συμβόλαια διάθεσης του παραχθησομένου όγκου προϊόντων σε τιμές ικανοποιητικές για τον παραγωγό.

Σε ό,τι αφορά την Thessa, που διαθέτει και βιομηχανική μονάδα χυμών και άλλων τροφίμων, στα σχετικά συμβόλαια που υπογράφει με τους παραγωγούς γίνεται δέσμευση του παραγωγού από τη μια μεριά, για την αγορά δεντρουλλίων από συγκεκριμένα φυτώρια, με την περαιτέρω υποχρέωσή του να πραγματοποιήσει τη φύτευση σε αρδευόμενα (με ελεγχόμενη άρδευση για να διατηρείται σταθερή υγρασία) χωράφια. Κι από την άλλη η επιχείρηση υποχρεώνεται να αγοράσει σε τιμή συγκεκριμένη τα παραχθησόμενα προϊόντα (40 λεπτά το κιλό).

Κατά μέσον όρο η παραγωγή αρχίζει από τον πέμπτο ή έκτο χρόνο της δημιουργίας του ροδεώνα..

Η Thessa έχει εξασφαλίσει ήδη την παραγωγή 500 στρεμμάτων νέων καλλιεργειών Για φέτος προχωρεί σ' άλλα 1000 στρέμματα, που ελπίζει ότι στο τέλος του 2009 να γίνουν συνολικά 2000 στρέμματα.

Η ομάδα παραγωγών της Δράμας Άγιος Αθανάσιος εγκατάλειψε τις καλαμποκοφυτείες και βαμβακοφυτείες και φύτεψε ήδη ροδεώνες οι οποίες στα χρόνια που έρχονται θα επεκταθούν αντικαθιστώντας τις φυτείες βαμβακιού και καλαμποκιού. Και προχωρώντας θα ιδρύσει βιομηχανική μονάδα παραγωγής χυμού ροδιού, με χρηματοδότηση από ειδικό πρόγραμμα.

Το Ρόδι Ελλάς του ομίλου Αγροδίκτυο Κασσίδη ξεκίνησε από το 2008 και σχεδόν βρίσκεται στα τελειώματα της κατασκευής μιας πρότυπης μονάδας επεξεργασίας ροδιού στον οικισμό Δυτικής Πέλλας.

«Τα μέλη της πρώην ομάδας παραγωγών καπνού Παιονίας φύτεψαν πέρυσι πιλοτικά 250 στρέμματα με ροδιές, ρίζες που διπλασίασαν φέτος, ενώ η εκτίμηση Θεσσαλών παραγωγών είναι πως τα επόμενα δυο χρόνια μόνο στον κάμπο της Θεσσαλίας θα ανθίζουν 6000 στρέμματα με ροδιές»

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Α' Οι παραπάνω πληροφορίες προέρχονται από άρθρο του Μ. Γελαντάλι στο Ένθετο ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, της 26.7.09.)

Β' Είχαμε γράψει παλιότερα (2005) ότι παράδειγμα προς μίμηση στον κάμπο της Κόνιτσας είναι η μονάδα του Βαγγέλη Ευαγγελίδη. Σήμερα μαθαίνουμε πως η μονάδα αυτή προχώρησε πολύ περισσότερο και πήρε πιστοποίηση βιολογικής γεωργίας, που σημαίνει ότι από δω και μπροστά τα προϊόντα της θα έχουν τη σφραγίδα των **βιολογικών**.

Γ' Στο άμεσο μέλλον, όπως μόνιμα επιμένουμε από χρόνια ο δρόμος ανάπτυξης και προκοπής της Κόνιτσας περνάει από το ξαναζωντάνεμα του κάμπου της (γενικότερα της γεωργίας) και τον οικοτουρισμό (γενικότερα τον Τουρισμό) Βασικό και θεμελιώδες στοιχείο της ανάπτυξης του Τουρισμού στην Επαρχία της Κόνιτσας είναι να γίνει η πόλη της Κόνιτσας **Τουριστική πιάτσα. Και Τουριστική πιάτσα δε γίνεται η Κόνιτσα, αν δεν αποκτήσει μια μεγάλη ανταγωνιστική προς τις άλλες των όμορων επαρχιών ξενοδοχειακή Μονάδα.**

Και για μια τέτοια μονάδα αναμφισβήτητα είχε ξεκινήσει να γίνεται το κτίριο της Εταιρίας Λαϊκής βάσης, όπως αυτό κατοχυρώνεται από το καταστατικό της εταιρίας, αλλά και γενικότερα όπως κυκλοφορεί και έγινε όραμα στα μυαλά και την ψυχή εκατοντάδων Κονιτσιωτών που έδωσαν τον οβολό τους στην αρχή για να πραγματοποιηθεί αυτό το όνειρο της περασμένης και σύγχρονης γενιάς των Κονιτσιωτών.

Κατά συνέπεια κάθε απόπειρα, υποοιαδήποτε μορφή αλλαγής ή παρακά-

ραξης του τελικού σκοπού του υπάρχοντος κτιρίου (οι προσωρινές για βόλεμα των καταστάσεων χρήσεις δεν έχουν σημασία), θα είναι όχι μόνο καταδικαστέα αλλά και ανήθικη προδοσία απέναντι σ' όλους εκείνους που πήραν την υπόσχεση ότι θα γίνει ξενοδοχείο και έδωσαν τα λίγα ή πολλά (δεν έχει σημασία) χρήματά τους και επένδυσαν σ' αυτό ένα ωραίο όνειρο για την ανάπτυξη της πατρίδας μας.

Δ' Η διαχείριση των Υδάτινων πόρων-πηγών αποτελεί σήμερα υπαρξιακή για τις μεσογειακές χώρες υπόθεση. Αυτό όμως δε σημαίνει ότι πρέπει να παρθούν αποφάσεις που να έρχονται σε σύγκρουση με βασικές αρχές του ανθρώπινου αλλά και του φυσικού δικαίου. Σε τελική ανάλυση πρέπει να ληφθεί υπ' όψει τουλάχιστον ότι ο καθένας διάλεξε τον τόπο της διαμονής του με βάση τα φυσικά δεδομένα

Και τα δεδομένα αυτά αποτελούν αναφαίρετο δικαίωμα, (δικαίωμα ιδιοκτησίας) για το οποίο η από τα έξω ανθρώπινη παρέμβαση, ωθούμενη από άλλες αρχές, ακόμα και ανθρωπιστικές, δεν μπορεί να φτάσει ως το σημείο που να θίγεται η φυσική σχέση της κοινωνίας μ' αυτά τα δεδομένα. Αυτά τα λέμε, γιατί πληροφορούμαστε (κι ευχόμαστε να μην είναι αλήθεια) ότι ο Νομάρχης Ιωαννίνων ομιλώντας σε κάποια συγκέντρωση που είχε σχέση με την υδροδότηση της περιοχής των Ιωαννίνων από τα νερά του Αμάραντου του Δήμου Κόνι-

τσας (αφού εγκαταλείφτηκε το πρόγραμμα λήψεως υδάτων από το Μετσοβίτικο) είπε ότι με τη μελέτη που γίνεται «θα δώσουν και νερό στην Κόνιτσα», που φυσικά σημαίνει ότι αν για κάποιο λόγο στο μέλλον γίνει κάποια περικοπή του νερού, τότε η Επιτροπή που θα κουμαντάρει τη διαχείριση του νερού αυτού και στην οποία η Κόνιτσα θα είναι μειοψηφία, θα μπορούσε για λόγους συμφερόντων της πλειοψηφίας, να αποφασίσει σε βάρος της υδροδότησης του Δήμου της Κόνιτσας και των χωριών της.

Επείγον είναι λοιπόν, να ληφτούν όλα τα μέτρα και να γίνουν όλες οι ενέργειες ώστε ν' ανατραπεί η άποψη αυτή «το τι νερό θα μας δώσουν από τις πηγές Αμάραντου». Και αντ' αυτού να δούμε εμείς «τι νερό θα δώσουμε στο λεκανοπέδιο Ιωαννίνων από τις πηγές Αμάραντου».

Ας σκεφτούμε τι μας έλεγαν και τι έγινε το 1988 που η ΔΕΗ πήρε τα νερά του Αώου και μας έδιναν αφειδώς υποσχέσεις για ανταποδοτικές παροχές στον κάμπο μας (Φράγμα κοντά στον Αγιο Κωνσταντίνο για να γίνει λίμνη όλο το χέρσο τμήμα του κάμπου. Ελευθέρωση του 1/6 των νερών από τις πηγές του Αώου κάθε καλοκαίρι. Διευθέτηση της κοίτης του ποταμού στον κάμπο κλπ κλπ) από τις οποίες δεν τηρήθηκε καμμία.

Ξεκινά από το πρόγραμμα ενίσχυσης νέων επενδύσεων στον αγροτικό τομέα για μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις

έπειτα από σχετική κοινή απόφαση των υπουργών Οικονομίας και Αγροτικής Ανάπτυξης.

Η ενίσχυση των επενδύσεων, προβλέπεται να ανέρχεται ως και 50%. Ο επιλέξιμος προϋπολογισμός των αιτήσεων ενίσχυσης κυμαίνεται από 100.000 ως 15 εκατ. ευρώ και αφορά σε μικρομεσαίες επενδύσεις για σύγχρονες, δυναμικές καλλιέργειες, ενός ευρέος φάσματος της ελληνικής γεωργίας και κτηνοτροφίας. Ειδικότερα, θα ενισχυθούν οι τομείς του κρέατος, του γάλακτος, αβγών - πουλερικών, μελιού, σπρωτοτροφίας, δημητριακών, ελαιούχων προϊόντων, οίνου, οπωροκηπευτικών, ανθέων, ζωοτροφών, σπόρων και πολλαπλασιαστικού υλικού, φαρμακευτικών και αρωματικών φυτών.

Αιτήσεις για τις επενδύσεις και τις ενισχύσεις μπορούν να υποβάλουν ατομικές επιχειρήσεις, εταιρείες κάθε μορφής, δηλαδή ΟΕ, ΕΕ ΕΠΕ και ΑΕ, συνεταιριστικές οργανώσεις κάθε βαθμίδας, συνεταιριστικές επιχειρήσεις, δημοτικές επιχειρήσεις, επιχειρήσεις ανεξαρτήτως μεγέθους.

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να προμηθεύονται τις σχετικές αιτήσεις υποβολής προτάσεων από τις 10.8.2009, από τη Διεύθυνση Προγραμματισμού και το τμήμα Δημοσίων και Ιδιωτικών Επενδύσεων του υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθώς και από τις οικείες περιφερειακές ή νομαρχιακές Διευθύνσεις Αγροτικής Ανάπτυξης. Οι αιτήσεις θα κατατίθενται από τις 25 Αυγούστου του 2009.

ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

1. ΚΟΝΙΤΣΑ, (Ιστορία και Πολιτισμός)

Τρίτη έκδοση.

2. ΠΑΖΑΡΙΟΥ ΑΝΑΤΟΜΗ (Πολιτισμική Μαρτυρία)

Εκδόσεις ΡΟΕΣ, «Οι Ηπειρώτες» β' έκδοση.

3. «Κι οι αργαλειοί δε δούλεψαν» εκδ. Ζαχαράκη

Αθήνα. Τηλ. 210 8834329

ΚΟΝΙΤΣΑ. Βιβλιοπωλείο Ν. ΠΛΟΥΜΗΣ

ΤΗΛ. 26550 24574

ΠΕΤΡΟΣ ΑΘ. ΠΑΝΤΟΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

- ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗ
- ΠΕΡΙΟΔΟΝΤΟΛΟΓΙΑ
- ΕΜΦΥΤΕΥΜΑΤΑ
- ΜΕ ΕΦΑΡΜΟΓΗ LASER

ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ 77 Τ.Κ. 10680

Τηλ.: 210 36 30 657

Ορφικά και Ελευσίνια μυστήρια (Το βαθύτερο νόημά τους)

ΑΠΟ ΤΟ ΝΙΚ. ΡΕΜΠΕΛΗ, Φιλολόγο πρώην Λυκειάρχη

Με τον όρο «μυστήρια» νοούνται διάφορες μυστικές και απόκρυφες ιερές τελετές των αρχαίων Ελλήνων, τις οποίες παρακολουθούσαν μόνο οι μνημένοι.

Ο κύριος λόγος της δημιουργίας των ήταν η ανησυχία των ανθρώπων μπροστά στο μεγάλο πρόβλημα του θανάτου και της τύχης της ψυχής μετά θάνατο. Γεγονός είναι ότι η κοινή δημόσια λατρεία των θεών του Ολύμπου δεν τους ικανοποιούσε τόσο, όσο τα μυστήρια, τα οποία με τις ιεροτελεστίες παρίσταναν με δραματική μορφή τη νεκρανάσταση ενός θεού και υπόσχονταν στους μύστες μια καλύτερη μεταθανάτια ζωή.

Η δημόσια λατρεία των θεών απέβλεπε στη σωτηρία της πόλης, ως συνόλου, ενώ τα μυστήρια σχετίζονταν με την ατομική σωτηρία καθενός ανθρώπου -μύστη- χωριστά. Συνέβαινε δηλ. τότε κάτι που και σήμερα παρατηρείται σε πολλά μέρη της Ελλάδος: ο θρησκο-ληπτος λαός τιμά περισσότερο τους Αγίους και ιδιαίτερα τον Άγιο της οικογενείας του, τον οποίο και γιορτάζει πανηγυρικά με κάλεσμα συγγενών και φίλων για φαγοπότι και από τον οποίο (Άγιο) περιμένουν όλοι μεσολάβηση στο Θεό για μια βοήθεια, παρά τον

απρόσωπο, απρόσιτο, απόλυτο και μακρινό παντοδύναμο Θεό.

Ας δούμε τώρα, πολύ συνοπτικά, τα σχετικά με τα αρχαία μυστήρια και τις μυστηριακές θρησκείες της Ανατολής.

* * *

Τα Ορφικά μυστήρια, που καθιερώθηκαν στην Ελλάδα και την νότια Ιταλία από τον Ορφέα (6ος αι. π.Χ.) επιζητούσαν να ρίξουν φως στο πρόβλημα της ψυχής και του θανάτου. Κατά την Ορφική θεολογία οι ψυχές κρίνονται στον Άδη από τους χθονίους θεούς και ανάλογα τιμωρούνται ή εξασφαλίζουν την ευδαιμονία και τη μακαριότητα. Νηστείες, προσευχές, ενάρετος βίος, εγκράτεια, κάθαρση ψυχής κ.λ. ήταν απαραίτητες προϋποθέσεις για τους μύστες. Κατά τους Ορφικούς η ψυχή είναι φυλακισμένη στο σώμα, που είναι και ο τάφος της. Όλη η ζωή είναι μια δοκιμή για το θάνατο, γιατί μόνο με το θάνατο η ψυχή θα λυτρωθεί από τα δεσμά του σώματος. Στα Ορφικά δόγματα βασίστηκε η αδελφότητα των Πυθαγορείων, η ζωή των οποίων περιοριζόταν από αυστηρούς ασκητικούς κανόνες εγκράτειας και στερήσεων.

Διαφέρον παρουσιάζουν και τα μυστήρια του Διονύσου, οργιαστικού

θεού της γονιμότητας, του οίνου και της αμπέλου, οι οπαδοί του οποίου πίστευαν πως, πίνοντας κρασί στις γιορτές του, επικοινωνούσαν και ταυτίζονταν με αυτόν. Άλλωστε η λέξη «ενθουσιασμός», από τον οποίο κατείχοντο οι οπαδοί του, σήμαινε τότε την είσοδο του θεού μέσα τους και δήλωνε τη θεία μανία, που ήταν το πρώτο μέσο για να εξομοιωθεί ένας πιστός με το θεό του. Στα μεγάλα Διονύσια, μετά τη θυσία ακολουθούσε φαγοπότι και οινοποσία, σε μία ομαδική μετάληψη του σώματος και του αίματος του Διονύσου. Οι οπαδοί του Διονύσου τόσο στενά ήταν συνδεδεμένοι μαζί του, ώστε θεωρούσαν το μαρασμό της φύσης, το χειμώνα, ως θάνατο του θεού και την αναζωογόνησή της, την άνοιξη, ως νεκρανάσταση αυτού.

* * *

Στην Αίγυπτο λατρευόταν η Ίσις, θεά των πονεμένων γυναικών και της μητρότητας. Παριστανόταν σε εικόνες και αγάλματα να κρατεί στην αγκαλιά της το γιό της Ώρο και οι πιστοί την αποκαλούσαν βασίλισσα των Ουρανών. Ο σύζυγός της Όσιρις μετά το θάνατό του αναστήθηκε και το ευτυχές αυτό γεγονός πανηγυριζόταν με τελετές και φωνές: «ξαναβρήκαμε τον Όσιρι».

Η θρησκεία του Μίθρα ζητούσε να εξασφαλίσει τη σωτηρία της ψυχής με τον επί γης ενάρετο βίο και οι ιερείς διακήρυτταν ότι οι άνθρωποι θα κριθούν

αυστηρά μετά θάνατο και ανάλογα με τις πράξεις τους θα αμειφθούν ή θα τιμωρηθούν.

Από τη Συρία πέρασε στην Ελλάδα η λατρεία του αγαπημένου της θεάς Αφροδίτης Άδωνη, ο οποίος πέθανε και αναστήθηκε απ' αυτή για να αναζωογονήσει τη φύση και τη βλάστηση.

Και η λατρεία της θεάς Κυβέλης επεκτάθηκε ενωρίς από τη Φρυγία στον ελληνορωμαϊκό κόσμο. Οι πιστοί της πενθούσαν για το θάνατο του αγαπημένου της Άπην, ο οποίος την άλλη μέρα ανασταίνόταν για να χαροποιήσει τους ανθρώπους.

* * *

Τα Ελευσίνια μυστήρια ήταν τα πιο επίσημα και σχετίζονταν με τη Δήμητρα, θεά της γεωργίας. Η οδύνη της Δήμητρας που έχασε την κόρη της Περσεφόνη και η επιστροφή της από τον Άδη, σε συνδυασμό με τη σπορά του κόκκου του σίτου και την εκ της γης αναβλάστηση αυτού, συγκινούσε βαθύτατα τους ανθρώπους, που διέβλεπαν στο ξαναφύτρωμα του σίτου και στην επαναφορά της Περσεφόνης, την αθανασία της ψυχής.

Νηστείες, προσευχές, εξαγνισμός ψυχής, καθαρμοί σώματος στη θάλασσα (πρβλ. «άλαδε μύσαι» = στην θάλασσα μ.) ενάρετος βίος κ.λ. εθεωρούντο απαραίτητες προϋποθέσεις για τους μύστες των μυστηρίων της Ελευσίνας.

Η πομπή στο δρόμο προς την Ελευσίνα δια της Ιεράς οδού, με το άγαλμα του νεαρού θεού Ιάκχου, γιού της Δήμητρας, με ήχους αυλών και ψαλμωδίες, σάθμευε σε διάφορα σημεία του δρόμου, όπου υπήρχαν βωμοί, ιερά, ηρώα και θερμές δεήσεις αναπέμπονταν. (Πρβλ. σημερινές λιτανείες με συχνές σταθμεύσεις για δέηση).

Τί ακριβώς γινόταν στην Ελευσίνα δεν γνωρίζουμε, γιατί οι μύστες ορκίζονταν να μην παραβιάσουν τον ιερό όρκο της σιωπής. Οι μύστες, ύστερα από νέες νηστείες, καθαρμούς, προσευχές, θυσίες, μετελάμβαναν «του κυκεώνος», που ήταν μείγμα από κριθάλευρο, νερό και φλησκούνι, οδηγούνταν ύστερα στο Τελεστήριο, όπου εν μέσω ιερού δέους, αγωνίας και προβολής φαντασμαγορικών εικόνων, παρακολουθούσαν εκστατικοί δραματικές παραστάσεις, σχετικές με την αρπαγή της Περσεφόνης και τις περιπλανήσεις της θεάς Δήμητρας. Θα προβάλλονταν επίσης θεάματα σχετικά με τη μέλλουσα ζωή και το ταξίδι της ψυχής προς τον τόπο της κρίσεως.

Οι μύστες με τόση ευλάβεια και ικανοποίηση έφευγαν από την Ελευσίνα, ώστε χρησιμοποιούσαν τα ενδύματα της ημέρας εκείνης ως σπάργανα των παιδιών τους, γιατί πίστευαν ότι είχαν απομυζήσει τη θεία χάρη, την οποία θα μετέδιδαν και σ' αυτά. (Πρβλ. τη σημερινή

αντίληψη ότι οι φέροντες Τιμιόξυλο δεν κινδυνεύουν και ότι οι προσκυνητές των Αγίων Τόπων αξιούνται της θείας χάριτος).

Αυτή την αντίληψη για τη θεία χάρη, που κέρδιζαν οι μύστες των Ελευσινίων μυστηρίων, ειρωνευόμενος ο Κυνικός φιλόσοφος Διογένης (4ος αι. π.Χ.), έλεγε χαριτολογώντας ότι εν τοιαύτη περιπτώσει ο κλέπτης Παταικίων έχει εξασφαλίσει τη μακαριότητα, ως μνημένος στα μυστήρια, και όχι ο Αγησίλαος ούτε ο Επαμεινώνδας, άνδρες άριστοι, αλλά αμύητοι.

Τα Ελευσίνια μυστήρια άσκησαν μεγάλη επιρροή στους μύστες να πεθαίνουν ελπίζοντας στη σωτηρία της ψυχής τους κατά την ημέρα της κρίσεως. Και ακριβώς, λόγω της μεγάλης σπουδαιότητας που είχαν στον αρχαίο ελληνικό κόσμο, η χριστιανική Εκκλησία πολλά δάνεια πήρε απ' αυτά, τα οποία αφομοίωσε στον οργανισμό και το τυπικό της, όπως λέξεις και σύμβολα και κανόνες και τάξη και τύπους και μορφές (τον κριοφόρο Ερμή μετέβαλε στον καλό Ποιμένα) κι ακόμη η Εκκλησία μας καταλλήλως διεμόρφωσε αυτά σε ιερές τελετές, στις οποίες με ορατά σημεία μεταδίδεται στους πιστούς η αόρατη θεία χάρη.

* * *

Ανακεφαλαίωση και διαπιστώσεις:
Προσευχές, νηστείες, καθαρμός ψυχής,

ενάρετος βίος, πίστη σε μιά καλύτερη μετά θάνατο ζωή, πίστη στην κρίση των ψυχών (πρβλ. Ηλύσια Πεδία - Τάρταρα, που αντιστοιχούν στον Παράδεισο και την Κόλαση της χριστιανικής θεολογίας), ήταν κοινά στοιχεία των μυστηρίων κι επιδιώξεις των μυστών. Ο Θεός απέθνησκε και ανασταίνόταν και αυτή η πίστη στην ανάσταση του θεού εύκολα γινόταν σύμβολο ανάστασης των ανθ-

ρώπων. Χωρίς ανάσταση του θεού στα διάφορα μυστήρια και στις μυστηριακές θρησκείες, η πίστη των πιστών θα κλονιζόταν επικίνδυνα.

Φαίνεται πως όλα τότε και όλοι, λες και είχαν συνεργαστεί, για να προετοιμάσουν το δρόμο προς το χριστιανισμό και να εξοικειώσουν τους ανθρώπους να δεχτούν τη νέα του Χριστού διδασκαλία.

Νεραντζιά Λ. Κολιού - Σαββίδου

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ
ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 80 - ΠΛΑΤΕΙΑ ΕΠΤΑΛΟΦΟΥ
ΤΗΛ. ΙΑΤΡΕΙΟΥ: 2310.744.457 - ΤΗΛ. ΟΙΚΙΑΣ: 2310.640.638
ΚΙΝ.: 6945.33.50.33

Γεώργιος Ι. Ντάφλης
Πολιτικός Μηχανικός

- ΜΕΛΕΤΕΣ
- ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ
- ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΑ
- ΑΝΤΙΠΑΡΟΧΕΣ
- ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Β. Ηπείρου 58
Τ.Κ. 44 100 Κόνιτσα
site: homepages.pathfinder.gr/dafilis

Τηλ.: 26550 2420
Κινητό: 697 226812
e-mail: gntaf@tee.gr

HOTEL ΑΩΟΣ
RESTAURANT BAR

ΚΩΝ. ΜΠΛΙΘΙΚΙΩΤΗΣ

Ανακαινισμένο προσφέρεται και για συνεστιάσεις - βαπτίσεις κ.λπ.

1ο χιλιόμετρο Εθνικής οδού Κόνιτσας- Κοζάνης
Τηλ.: 26550 22079 - Fax. 26550 23079

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικόπεδο σε προνομιούχο θέση
στο Παλαιοσέλλι Κόνιτσας
(Εντός οικισμού)

Πληροφορίες:

Τηλ. 210 8034174 - 6934014317

Το Βόρειο Πωγώνι κατά τους αιώνες ΙΔ΄-ΙΘ΄

ΧΑΡΙΛΑΟΣ Γ. ΓΚΟΥΤΟΣ

Α. Βόρειο Πωγώνι ή Καραμουρατιά και κυρίως Πωγώνι

1. Ο χώρος που ονομάζεται στην ιστοριογραφία Βόρειο Πωγώνι ήταν τμήμα της μέσης κοιλάδας του Αώου, η οποία εκτείνεται μεταξύ της Κόνιτσας και του Τεπελενιού. Το Νότιο Πωγώνι δεν ανήκε στην κοιλάδα αυτή (κατωτ. υπό Γ 1). Ακραία χωριά του Βόρειου Πωγωνιού ήσαν στην μεν αριστερή πλευρά της κοιλάδας η Συκιά ανατολικά και η Βαλοβίστα δυτικά, στην δε δεξιά πλευρά της κοιλάδας το Δερβένι και η Μελισσόπετρα ανατολικά και το Συργιάννι (ή ενίοτε το Λεσκοβίκι) δυτικά.

Κατά την γνώμη του Ι. Λαμπρίδη, ο οποίος περιγράφει ως άνω τα όρια του Βόρειου Πωγωνιού, ο χώρος αυτός λεγόταν Καραμουρατιά¹. Κατ' άλλη γνώμη, στην Καραμουρατιά υπάγονταν μόνον τα εξής 5 χωριά, που βρίσκονταν αριστερά του Αώου: Μεσαριά, Δολοβίστα, Βλάχοι, Ζέπη, Γκαγκίνα². Με την δεύτερη γνώμη συμφωνεί και η πληροφορία του Αθ. Ψαλίδα ότι "μέσα εις την επαρχίαν Πρεμετής είναι και η περιοχή Καραμουρατιάτες, εις τα σύνορα της Παλαιάς Πωγωνιανής, εις τα πλάγια του βουνού [Νεμέρτσικα], του οποίου τα ριζά ποτίζονται από την Βιώσαν"³. Σύμφωνα με τρίτη γνώμη, το τμήμα της κοιλάδας του Αώου, που λεγόταν από τους Αλβανούς Καραμουρατιά, από τους Έλληνες Μазарάκι, στην δε αρχαιότητα Σεσάρηθος, και που αποτέλεσε το 1710

1. Αριστερά του Αώου ήσαν τα χωριά Συκιά, Οσανίτσα, Διπαλίτσα, Μεσαριά, Αβαρίτσαν, Υψηλοτέρα, Βλάχοι, Βαλοβίστα, δεξιά δε του Αώου ήσαν τα χωριά Μελισσόπετρα, Πυροβίτσικα, Δερβένι, Καβάσιλα, Μπιλθούκι, Δοβρά, Μπομπίτσικο, Άνω Γλήνα, Κάτω Γλήνα, Τσέρτσικο, Συργιάννι, Περάτι, Σαραντάπορο, Κούκεσι. Έτσι Ι. Λαμπρίδης, Περί Καραμουρατίας και Καραμουρατιάτων, Απικόν Ημερολόγιον, τ. 1888 118, 125, ο ίδιος, Ηπειρωτικά μελετήματα, τχ. Ζ' 1889 7, παρομοίως Π. Αραβαντινός, Χρονογραφία της Ηπείρου, 1856 τ. Β' 73, 339, 367. Για την περιχή του Λεσκοβικιού, βλ. Χ. Γκούτος, Ηπειρ. Ημερολόγιο, τ. 2005 233.

2. Αντ. Γεωργίου, Πολιτικόν κάτοπτρον των πολιτικών της Ελλάδος, 1880 88. Ότι οι Καραμουράτες κατοικούσαν σε πέντε χωριά δέχεται και ο Π. Αραβαντινός (περιγραφή της Ηπείρου, 1984 τ. Γ' 399).

3. Βλ. Α. Παπαχαρίσης, Κοσμά Θεσπρωτού και Αθ. Ψαλίδα Γεωγραφία Αλβανίας και Ηπείρου, 1964 64. Το 1934 παρατηρήθηκε ότι η Διπαλίτσα και η Οσανίτσα ομοιάζουν περισσότερο με τα χωριά του Λεσκοβικιού και της Κόνιτσας και όχι με τα χωριά του Πωγωνιού ως προς την ενδυμασία και την γλώσσα (Κ. Στεργιόπουλος, Ηπειρ. Χρονικά 1934 207).

αμυντική ομοσπονδία 36 χριστιανικών χωριών, εκτεινόταν μεταξύ αφ' ενός της γέφυρας της Μέρτζανης και της Διπαλίτσας (όπου βρισκόταν το όριο της επαρχίας Πωγωνιανής), αφ' ετέρου δε του χωριού Πετράνι της Πρεμετής⁴.

Από τα προεκτεθέντα και από την ανάλυση που ακολουθεί, συνάγεται ότι το Βόρειο Πωγώνι, όπως οριοθετείται από τον Ι. Λαμπρίδη, αποτελούσε την Καραμουρατιά υπό ευρεία έννοια και ότι αυτή δύναται να διαρευθεί στα εξής τρία τμήματα: α) κυρίως Καραμουρατιά ή Μασαράκι, που εκτεινόταν στην αριστερή πλευρά της κοιλάδας μεταξύ των χωριών Μεσαριά και Πετράνι, β) περιοχή Λεσκοβικίου ή Τζαϊμ, που εκτεινόταν στην δεξιά πλευρά της κοιλάδας, και γ) κυρίως Πωγώνι ή κυρίως Πωγωνιανή, που βρισκόταν στην αριστερή πλευρά της κοιλάδας και περιείχε το Μεσογέφυρο και τα χωριά Διπαλίτσα,

Μπογοντσικό, Οστανίτσα και Σουκιά.

Η Καραμουρατιά ήταν κάποτε η χώρα των Καραμουρατών, δηλαδή των απογόνων ενός σημαντικού ηγέτη, του Καρα Μουράτ, στον οποίο δόθηκε το όνομα αυτό, αφ' ενός επειδή ήταν καράς (ήταν μελαχροινός ή φοβερός) και αφ' ετέρου επειδή είχε γίνει μουρατίης (είχε αλλαξοπιστήσει) ή επειδή αρχικά λεγόταν Μουράτ. Υπό την εκδοχή ότι είχε αλλαξοπιστήσει, θεωρήθηκε ότι πρόκειται είτε για τον φύλαρχο Ισαήμ ή Τζαϊμ, ο οποίος αρχικά ήταν χριστιανός, έγινε το 1380 μουσουλμάνος και έπειτα έγινε πάλι χριστιανός, είτε για τον υπαρχηγό του Κωστή που ήταν χριστιανός και έγινε μουσουλμάνος. Υπό την εκδοχή ότι ο εν λόγω ηγέτης λεγόταν αρχικά Μουράτ, θεωρήθηκε ότι αυτός έδρασε γύρω στο 1540, καταγόταν από το χωριό Περάτι ή από το χωριό Βλάχοι και είχε δέκα γιούς⁵.

2. Το κυρίως Πωγώνι ή κυρίως Πωγω-

4. Π. Κουγιτέας, Πραγματεία τοπογραφική, ιστορική και εθνολογική της Άνω Αλβανίας ή Βλυσίας και Ηπείρου, 1905 130-131, F. Rouquerville, Voyage dans la Grece, τ. Α 1820 200, 201, 206, Α. Μπλιαράκης, Οδοιπορικά Ηπείρου και Θεσσαλίας κατά τον Ε. Isampert, 1878 261, όπου αναπαράγεται η πληροφορία του Πουκεβίλ ότι η Καραμουρατιά ήταν άλλοτε κέντρο ομοσπονδίας 36 χωριών χριστιανικών.

5. Βλ. Αραβαντινός, Χρονογραφία.... τ. Β' 72, ο ίδιος, Περιγραφή... τ. Γ' 69, 250, 251, Λαμπρίδης, Απικόν Ημερολόγιον, τ. 1888 119, 120, 124, ο ίδιος, Ηπειρ. μελετήματα, τκ. Ζ' 40. Την δεύτερη γνώμη υποστηρίζουν ο Λαμπρίδης (ό.π.) και ο Α. Γεωργίου (ό.π.), ο οποίος αναφέρει και ότι ο Καρά Μουράτ κατοικούσε στο χωριό Βλάχοι και ότι τα ακόντιά του τα κρατούσε ως κειμήλια ο απόγονός του Αλήκος Λιάμπε που έδρασε στην δεκαετία του 1820. Ακριβέστεροι είναι οι όροι Καραμουρατιάτες και Καραμουρατιατιά, διότι οι Ηπειρώτες προσδιόριζαν τους απογόνους ή τους υποτακτικούς κάποιου προσώπου προσθέτοντας στο όνομά του την κατάληξη -ατες (βλ. Α. Βρανούσης, Χρονικά της μεσαιωνικής και τουρκοκρατούμενης Ηπείρου, 1962 208).

νιανή υπήρξε ο πυρήνας του Πωγωνιού κατά τους αιώνες ΙΔ'-ΙΘ', διότι αποτέλεσε το διοικητικό και εκκλησιαστικό κέντρο του Πωγωνιού, αρχικά ολόκληρου και έπειτα του βόρειου, ενώ παράλληλα υπήρξε σημαντικό οδικό και εμπορικό κέντρο. Μετά το 1913, οπότε εντάχθηκε στην επαρχία της Κόνιτσας, το όνομα Πωγωνί δόθηκε πλέον στο νότιο τμήμα του Πωγωνιού, ενώ το όνομα Πωγωνιανή δόθηκε στην κώμη της Βοστίνας κυρίως. Αμέσως παρακάτω προσδιορίζονται τοπογραφικά τα αξιολογότερα πολιτισμικά σημεία του χώρου του κυρίως Πωγωνιού της εξεταζόμενης περιόδου.

Εκεί όπου σήμερα βρίσκεται το χωριό Μολυβδοσκεπάστος, υπήρχε άλλοτε ο οικισμός της Διπαλίτσας, ο οποίος, κατά μία μεγάλη χρονική περίοδο, μαζί με τον γειτονικό προς βορρά οικισμό της Μεσαριάς, συγκροτούσε ενιαία κώμη, την πρωτεύουσα του Πωγωνιού. Ανάμεσα στους

δύο οικισμούς διερχόταν χείμαρρος, συνδεόμενος δια τεχνητής διόδου με την φυσική Κλεισούρα του χωριού Μπο(γο)ντσικό, το οποίο βρισκόταν στα νοτιοανατολικά και ονομάσθηκε αργότερα Πωγωνίσκος⁶. Η παλαιότερη γνωστή γραπτή μνεία του ονόματος Διπαλίτσα ανάγεται στο έτος 1585⁷. Πιθανότατα το όνομα σημαίνει δύο πόλεις ή δύο οικισμοί (στα ελληνικά και στα αλβανικά)⁸. Καί' άλλες γνώμες σημαίνει είτε νεροτριβείο, είτε τόπο ή νερό φυλασσόμενο (στα σλάβικα)⁹, είτε Διός πόλις¹⁰. Το όνομα Μεσαριά προήλθε πιθανότατα από τους Μεσαρίτες που μετοίκησαν εκεί τον 14ο αιώνα (κατωτ. υπό Γ2): πάντως αποκλείεται να είναι παράγωγο, όπως υποστηρίχθηκε άστοχα, είτε του ονόματος Μεθορία (μεθόριο μεταξύ Πωγωνιού και Κολώνιας), είτε του ονόματος της αρχαίας Πασαρώνας που δήθεν υπήρξε εκεί¹¹.

Ανατολικά της Διπαλίτσας, μετά από

6. Βλ. *Λαμπρίδης*, Ηπ. μελ. τχ Ζ' 34, 52 (αναφέρει ότι η Διπαλίτσα και τα Φρασανά συνδέονταν άλλοτε με αμαξιτή οδό), *Α. Γεωργίου*, Γεωγραφικά, 1879 23, 24, 25.

7. Σε χειρόγραφο του Αγίου Όρους αναφέρεται: "εξ εμού Παρθενίου του θυτός του εκ Πογωϊανής εκ Διπαλίτζης χώρας" (βλ. *Κ. Οικονόμου*, Τα οικωνύμια του νομού Ιωαννίνων, 2002 98).

8. *Κ. Οικονόμου*, ό.π. 98, *Γ. Γαζής*, Λεξικόν της ελληνικής επανάστασεως, 1971 201 (δισ πολίτισσα ή δίσπολις), *Αραβαντινός*, Περιγραφή... Α' 72 (αρχαία Δίπολις ή δύο πόλεις κατεστραμμένες).

9. Βλ. αντιστοίχως *Λαμπρίδης*, Ηπ. μελ. τχ Ζ' 7, *Ν. Μυστακίδης* (δάσκαλος από την Δρόβιανη), αθην.: εφημ. Φωνή της Ηπείρου, φ. της 7.4.1895.

10. *Μυστακίδης*, εφ. Φωνή της Ηπείρου, φ. 28.12.1901, *Ι. Σαμαράκης* (ιατρός στην Καρδίτσα) αθην. εφημ. Ο Πύρρος, φ. 142/12.1.1906.

11. Αντιστοίχως: *Μυστακίδης*, Φωνή της Ηπείρου φ. 7.4. 1895, *Β. Ζώτος Μολοσσός*, Ηπειρωτικά μελέται, τ. Δ' Δρομολόγιον της Ελληνικής Χερσονήσου, τχ β' 1878 93.

πορεία μιας περίπου ώρας, συναντούσε κανείς γεφύρι επί του Αώου, τα Μεσογέφυρα (ακριβέστερα το Μεσογέφυρο). Το γεφύρι αυτό ονομάσθηκε έτσι επειδή στα δυτικά του υπήρχε άλλο γεφύρι που καταστράφηκε τον 19ο αιώνα ή ενωρίτερα, στα δε ανατολικά του, σε απόσταση διανυόμενη με πορεία μισής ώρας, υπήρχε το γεφύρι της Μέρτζανης επί του Σαρανταπόρου, λίγον πριν αυτός να συναντήσει τον Αώο¹². Ανάμεσα στο Μεσογέφυρο και στο γειτονικό χωριό Οσανίτσα, υπήρχε σταθμός οδοφυλάκων με αρμοδιότητες στρατιωτικές και φορολογικές¹³. Η περιοχή των τριών γεφυριών είχε ανέκαθεν στρατηγική σημασία, ιδίως επειδή αποτελούσε κόμβο πέντε οδικών αρτηριών που έρχονταν από τις εξής κατευθύνσεις: α)

από τα λιμάνια του Ιονίου και την Νέα Ήπειρο μέσω Μπερατιού και Τεπελενιού, β) από τα Γιάννενα ή το Ζαγόρι ή το νότιο Πωγώνι, γ) από την Κόνιτσα, δ) από την Δυτική Μακεδονία δια των κοιλάδων του Σαραντάπορου και ε) από την Κορυτσά μέσω του Λεσκοβικιού¹⁴. Έχει επισημανθεί ότι η εν λόγω τοποθεσία ήταν “η κλείς της Ηπείρου. Η κατοχή αυτής έσωσε την Παλαιάν Ήπειρον εκ των εισβολών των εκ βορρά βαρβάρων (...), διότι ουδαμού αλλού ηδύναντο να εμποδισθώσι, ως τούτο πλείστα ιστορικά γεγονότα μαρτυρούσι”¹⁵.

Εγγύτερα προς την Διπαλίτσα, στα ανατολικά της, μετά από πορεία μισής ώρας, υπήρχε ένα μεγάλο τετράγωνο κτίσμα, ίσως περίβολος, όπου κάθε Αύ-

12. Κουγιέας, ό.π. 130, Μολοσσός, ό.π. 94. Υπουργείον Στρατιωτικών, Οδοιπορικά Ηπείρου και Θεσσαλίας, 1880 56, Λαμπρίδης, ό.π., 14, ο ίδιος, Περί των εν Ηπείρω αγαθοεργημάτων, μέρος Β΄ 1880 186: η Μεσογέφυρα ανακαινίσθηκε από τον Αλή πασά, αλλά ήδη είναι ετοιμόρροπη, ενώ μέχρι πρόσφατα οι χρήστες της επλήρωναν διόδια, δήθεν για την επισκευή της.

13. Αραβαντινός, Χρονογραφία... Β΄ 398 (σταθμός δερβενιού), Κουγιέας, ό.π., 130. Οσανίτσα σημαίνει στα σλάβικα σταθμός (Λαμπρίδης, ό.π. 7, Μυστακίδης, Φωνή της Ηπείρου, 7.4.1895). Σταθμός δερβεντζήδων υπήρχε και μεταξύ της γέφυρας της Μέρτζανης και της Μελισσόπετρας (Rouqueville, ό.π., 199).

14. Βλ. Γκούτος, Η επαρχία της Κόνιτσας και η Μόλιτσα επί τουρκοκρατίας, 2003 53-54 και την εκεί βιβλιογραφία, Γ. Σορόκας, Ηπ. Ημερολόγιο, τ. 1998 67-70, 76.

15. Αθην. εφημ. Ώρα, φ. της 11.8.1878. Κατά τον Ψαλίδα, “ο Πίνδος έχει δύο πύλας, της Οσανίτζας εις την Παλιάν Πογωνιανήν και του Σούμπασση το γεφύρι εις το Χόρμοβο”, “οι πρώτες πύλαις της Ηπείρου είναι στον Πίνδον, Οσανίτζαν, Κόνιτζαν, Πέστανην και Χόρμοβον”, “οι πρώτες πύλαις της Ηπείρου είναι στον Πίνδον, Οσανίτζαν, Κόνιτζαν, Πέστανην και Χόρμοβον” (Λ. Βρανούσης, Αθανάσιος Ψαλίδας, 1952 140, 121). Βλ. και N. Hammond, Ήπειρος, μτφρ. Α. Γιάγκα, 1971 τ. Β΄, 108 επ., Μ. Κοκολάκης, Το ύστερο γιαννιώτικο πασαλίκι, 2003 36.

γουστο, επί 12 ημέρες, λειτουργούσε η εμποροπανήγυρη “Πωγωνιανή”, για την οποία λέγεται ότι συστήθηκε το 1335 από τον αυτοκράτορα Ανδρόνικο Γ΄, κατ’ άλλες δε γνώμες παλαιότερα.

Πλησίον του χώρου τούτου υπήρχε η Μολυβδοσκεπάστη μονή, η οποία ανακαινίσθηκε από τον αυτοκράτορα Ανδρόνικο Β΄ (1282-1328, κατωτ. υπό Δ 2).

Β. Ετυμολογία του ονόματος Πωγωνιανή

1. Σύμφωνα με παλαιά παράδοση, η περιοχή που προσδιορίσθηκε παραπάνω ως

κυρίως Πωγώνι ονομάσθηκε Πωγωνιανή και Πωγώνι επειδή ο αυτοκράτορας Κωνσταντίνος Πωγωνάτος (668-685), όταν επέστρεφε από την Σικελία, εστάθμευσε εδώ και ίδρυσε την Μολυβδοσκεπάστη μονή, την αρχιεπισκοπή, την εμποροπανήγυρη και το Μεσογέφυρο¹⁷. Όμως, η παράδοση αυτή συνιστά θρύλο που πλάσθηκε με παρετυμολόγηση¹⁸, ίσως από ημιμαθείς λογίους, προς εξυπηρέτηση σκοπών αγαθών ή πονηρών, όπως έχει συμβεί και σε άλλες περιπτώσεις παρόμοιων θρύλων¹⁹.

Το παλαιότερο γραπτό κείμενο που

16. Πρβλ. *Λαμπρίδης*, Ηπ. μελ. τχ. Ζ΄ 52, ο ίδιος, *Απικόν Ημερολ.* τ. 1888 125, *Σ. Γκατσόπουλος* (δάσκαλος καταγόμενος από το Μπογοντσικό), *Ηπειρ. Εστία* 1960 227, κατά τον οποίο σώζονται τοίχοι ύψους 2-3 μέτρων πλησίον της μονής, στην τοποθεσία Παζάρια, εκτάσεως 10.000 τ.μ., όπου γινόταν η εμποροπανήγυρη.

17. Μεταξύ άλλων βλ. *Ν. Μυστακίδης*, *Φωνή της Ηπείρου* 7.4.1895 και 28.12.1901, *Λ. Βασιλειάδης*, *Ηπειρωτικός Αστήρ*, τ. 1904 180. Επιγραφή του 1521 στον ναό της Μολυβδοσκεπάστης μονής αναφέρει ότι ο ναός ανεγέρθηκε εκ βάθρων με δαπάνες του “Κωνσταντίνου του Μπωγωνάτου” (βλ. *Β. Παπαδοπούλου/Α. Καραμπερίδη*, *Βυζαντινά και μεταβυζαντινά μνημεία Μολυβδοσκεπάστου*, 2006 13).

18. *Λ. Βρανούσης*, *Χρονικά* 168. Ο Κ. Πωγωνάτος δεν ήλθε ποτέ εδώ (βλ. *Φ. Βλαχοπούλου*, *Βυζαντινός Δόμος*, τ. 1998 101-7, *Δ. Μισίου*, *Βυζαντινά*, τ. 1989 315 επ. *Μ. Λεοντσίνη*, *Κωνσταντίνος Δ΄ (668-685)*, 2006 260. Κατ’ άλλη εκδοχή, έστειλε εδώ το υπογονάτιό του. Ο *Λαμπρίδης* (Ηπ. μελ. τχ. Ζ΄ 17) ευλόγως διερωτάται: “Αλλά τίνος αυτοκράτορος εδόθη το επώνυμον και ουχί το όνομα εις πόλιν ή αλλαχού;”. Ακόμη, γεννιέται η απορία γιατί δεν έλαβαν το όνομα Πωγωνιανή και οι τόποι των άλλων μονών που δήθεν ίδρυσε ο Κ. Πωγωνάτος (Κλειδωνιάουστα, Βουτσά, Λιμπόχοβο κλπ.) σύμφωνα με άλλες παραδόσεις, για τις οποίες βλ. *Βρανούσης*, ό.π. 192, 199.

19. Σχετικά παραδείγματα: Το Χρονικό του Αργυροκάστρου είναι κατά το πλείστον μυθώδες (*Βρανούσης*, ό.π. 118). Παραδίδεται ότι ο Ιουστινιανός εδώρισε στον ναό του Λαμπόβου Τίμιο Ξύλο και, “εν ώρα μεσημβρίας ελθών εις τινά της Κονίτσης ποταμόν και εκ της οδοιορίας και της καύσεως του ηλίου κεκοποιακώς, εκάθησεν εις τον εν λόγω ποταμόν της Κονίτσης, ον μετά ταύτα εγεφύρωσεν, ονομάσας αυτήν Ιουστινιανογέφυρον” (*Μυστακίδης*, *Φωνή της Ηπείρου*, 29.12.1900).

μνημονεύει το όνομα Πωγωνιανή είναι η έκθεση για τις επισκοπές του Οικουμενικού Πατριαρχείου επί αυτοκράτορος Ανδρονίκου του Γ' (1328-1341), στην οποία έχει αναγραφεί και η αρχιεπισκοπή Πωγωνιανής. Κατά τα εκτιθέμενα παρακάτω υπό Δ 3, η αρχιεπισκοπή Πωγωνιανής συστήθηκε πιθανότατα από τον Ανδρόνικο Γ', όταν αυτός το 1336 ή το 1339 επισκέφθηκε την Ήπειρο. Υπό την εκδοχή αυτή, το τοπωνύμιο Πωγωνιανή πρέπει ασφαλώς να προϋπήρχε και να ήταν ήδη γνωστό στην Ήπειρο. Εάν υποθέσουμε ότι, για να γίνει ευρύτερα γνωστό το τοπωνύμιο, έπρεπε να ήταν ήδη σε χρήση επί 15 έως 20 περίπου έτη, πρέπει να δεχθούμε ότι η χρήση του άρχισε το 1315 περίπου, το αργότερα (εκτός αν αυτό είχε καθιερωθεί ενωρίτερα).

Ο Ι. Καντακουζηνός γράφει στο έργο του "Ιστοριών βιβλία Δ'" (βιβλίο ΙΙΙ, κεφ. 12) ότι το 1342, ως μέγας δομέστικος, εσκόπευε να τιμωρήσει τους Αλβανούς

"τους περί Πωγωνιανήν και Λιβίσδαν νεμομένους" (δηλαδή τους Αλβανούς που ως νομάδες ποιμνίων διέμεναν σε τόπους διπλανούς προς τις περιοχές της Πωγωνιανής και της Λιβίσδας), επειδή λεηλατούσαν τα Βελάγριτα (το Μπεράτι) και πόλεις της Ηπείρου²⁰. Από την μαρτυρία αυτή συνάγεται κατ' αντιδιαστολή ότι οι Αλβανοί που τυχόν υπήρχαν στην Πωγωνιανή και στην Λιβίσδα ήσαν νομοταγείς.

Επόμενες γραπτές μαρτυρίες για το τοπωνύμιο αποτελούν: ο κατάλογος των υπάρχοντων τον 15ο αιώνα στην Ήπειρο καζάδων, στους οποίους περιλαμβάνονταν και ο καζάς Πωγωνίου και Κόνιτσας ("Πογαϊνέ και Κοϊνίτσα")²¹, δύο επιγραφές του 1521 και του 1550, στις οποίες μνημονεύονται οι "Μπογογιανίται" (οι κάτοικοι της Πωγωνιανής), ένας κώδικας των Μετεώρων που αναπαράγει σημειώσεις προγενέστερες του 1592, αναφερόμενες και στην "Μπογογιανή"²², καθώς

Σύμφωνα με ατεκμηρίωτες τοπικές παραδόσεις, οι αυτοκράτορες Κομνηνοί ίδρυσαν στην Β. Ήπειρο τις μονές Κακιωμένου, Στύλου, Δρυμάδων, Απολλωνίας (Δ. Καμαρούλιας, Τα μοναστήρια της Ηπείρου, 1996 41). Έγγραφο του 1328 παραποιήθηκε από τον αντιγραφέα (βλ. κατωτ. σημ. 57). Μετά το 1834, κάποιοι επίσκοποι και ηγούμενοι άλλαξαν τα ονόματα μονών της Ηπείρου για να καρπωθούν οι ίδιοι τα χρήματα που εδωρίζαν σε αυτές Ρώσοι αυτοκράτορες (Λαμπρίδης, Ηπ. μελ. τχ. ΣΤ' 24). Πολλά συναξάρια αγίων περιέχουν φανταστικές υπερβολές.

20. Βλ. Migne, Patrologia Graecae τ. 153 772. D. Nicol, Το Δεσποτάτο της Ηπείρου 1267-1479, 1991 185, Β. Ψιμούλη, Σούλι και Σουλιώτες, 1998 35, Αραβαντινός, Χρονογραφία... Α' 129, ο ίδιος, Περιγραφή... Β' 104. Βλ. και κατωτ. σημ. 40.

21. Βλ. Αραβαντινός, Περιγραφή... Γ' 135.

22. Βλ. Γκατσόπουλος, Κόνιτσα, τχ. 30-31/1964 (επιγραφές στην Μολυβδοσκεπάστη μονή και στο κάλυμμα ευαγγελίου), Κ. Σπανός, Ηπειρ. Ημερολόγιο, 1999 358.

και άλλα σύγχρονα ή νεότερα έγγραφα στα οποία γίνεται μνεία του τοπωνυμίου ή των παραγώγων του.

2. Υποστηρίχθηκε ότι το τοπωνύμιο Πωγωνιανή προήλθε από την ελληνική λέξη “απογώνι” που σημαίνει υπήνεμος τόπος²³. Η γνώμη αυτή δεν είναι πειστική, διότι τα ακόλουθα τοπωνύμια, που μάλλον είναι ομόρριζα με το τοπωνύμιο Πωγωνιανή, δόθηκαν σε τόπους που δεν είναι όλοι υπήνεμοι: α) Μπογιάνα, τοποθεσία και ποταμός πλησίον του Σκόδρας²⁴, β) Πόγιανη, χωριό πλησίον της Κορυτσάς και άλλο πλησίον του Μπερατιού²⁵, γ) Πώγωνη ή Πωγωνίσκος, τοποθεσία του χωριού Πουρνιά της Κόνιτσας²⁶, δ) Μπογκόνα, τοποθεσία του Καπέσοβου Ζαγοριού²⁷, ε) Πωγωνιανή, τοποθεσία του χωριού Μазарάκι, πλησίον της Βελλάς²⁸, στ) Πωγωνιά, τοποθεσία της Πάργας,

χωριό της Βόνιτσας, χερσόνησος της Ακαρνανίας²⁹, ζ) Μπογιάτι, χωριό στην Αττική, στην Κορινθία και στην Αρκαδία³⁰.

Κατ’ άλλη γνώμη, το εν λόγω τοπωνύμιο παράγεται από το όνομα “Πογώνη, το οποίο ανήκε στον ηγέτη των Σλάβων που εγκαταστάθηκαν στον ομώνυμο τόπο³¹. Η γνώμη τούτη υπονοεί ότι το τοπωνύμιο καθιερώθηκε εδώ από Σλάβους, όταν αυτοί επέδραμαν στην Ήπειρο, δηλαδή κατά τα έτη 587, 614, 830-1014, 1230, 1348³². Όμως, εαν το τοπωνύμιο έχει σλάβικη καταγωγή, δεν αποκλείεται να καθιερώθηκε εδώ όχι από Σλάβους, αλλά από Αλβανούς, οι οποίοι είχαν σε χρήση σε τόπους της Αλβανίας ομόρριζα τοπωνύμια καθιερωμένα εκεί από επήλυδες Σλάβους και οι οποίοι, όταν μετακινήθηκαν στην Ήπειρο, τα μετέφεραν σε τόπους της, όπως έχει συμβεί και με άλλα

23. Κ. Οικονόμου, ό.π. 61. Κατά τον Λαμπρίδη (Ηπ. μελ. τχ Η΄ 34), και η λέξη Μπογόνα στα σλάβικα σημαίνει υπήνεμο τόπο, ενώ κατά τον Αλ. Πάλλη στα σλάβικα η λέξη Πωγωνιανή σημαίνει υπώρεια (Α. Πετρίδης, Επιστάσιαι κριτικά τα περί Δωδώνης κλπ. αφορώσαι, 1866 20), κατά δε τον Κ. Οικονόμου (ό.π.) σημαίνει μονοπάτι.

24. Αραβαντινός, Χρονογραφία... Β΄ 113, ο ίδιος, Περιγραφή... Α΄ 77, 36, Κ. Μπίρης, Οι Αρβανίτες, 1960 39 επ.

25. Ι. Μαρτιανιανός, Η Μοσχόπολις 1957 16, Αραβαντινός, Περιγραφή... Γ΄ 284, Α΄ 36, 160.

26. Χ. Χρηστίδης, Πουρνιά Κονίτσης Ιωαννίνων το χωριό μου 1991 4-5.

27. Λαμπρίδης, Ηπ. μελ. τχ Η΄ 11.

28. Πουκεβίλ, Ταξίδι στην Ελλάδα Ήπειρος, 1994 70.

29. Αραβαντινός, Περιγραφή... Α΄ 236, Μεγάλη Ελλ. Εγκυκλ. λ. Πωγωνιά.

30. Χ. Σούλης, Επετ. Ετ. Βυζ. Σπουδών τ. 1953 215.

31. Λαμπρίδης, Ηπ. μελ. τχ Ζ΄ 16, ο ίδιος, Παρνασσός, τ. 1887 270.

32. Για τις επιδρομές των Σλάβων, βλ. πρόχειρα Φ. Οικονόμου, Ηπ. Εστία, τ. 1980 322.

τοπωνύμια που μεταφέρθηκαν στον νότο από Αλβανούς κατά τις διαδοχικές μετακινήσεις τους (π.χ. Γαρδίκι, Τοπόλιτσα, Μάζι, Δολιανά κλπ). Ακόμη δεν αποκλείεται τα προαναφερθέντα τοπωνύμια να μεταφέρθηκαν στην Ήπειρο από νομάδες βλάχους κατά την ίδια διαδικασία.

Σχετικά με τις αρχικές καθόδους Αλβανών και βλάχων στην Ήπειρο, έχουμε τις εξής πληροφορίες: “Κατά τον 13ον αιώνα ή αρχομένου του 14ου, Αλβανοί εισέβαλον εις την Παλαιάν Ήπειρον και εν Άρτη, και παρά το Πογώνη”, επεκτάθηκαν δε ακολούθως σε νοτιότερους τόπους, όπως είναι τα Δυτικά Κούρεντα και οι γειτονικές τους περιοχές (“όπερ και εκ των Αλβανικών ονομάτων διαφόρων χωρίων μαρτυρείται οίον Σούλη, Μπουτσαρά, Μπριάνιστα, Μазарάκι, Δελβινακόπουλον”),

πλην όμως ήσαν λιγότεροι από τους γγενείς Ηπειρώτες, “διό και την γλώσσαν αυτών λεληθότως απώλεσαν, εξελληνισθέντες”³³. “Από του 1321, ει μη πρότερον, εις τα μεθόρια Ηπείρου, Θεσσαλίας και Μακεδονίας κατώκουν λαοί, καλούμενοι, ίσως από των ονομάτων των αρχηγών αυτών, Μαλακάσιοι, Μπούϊοι ή Μποιϊάνοι, οι πάντων θηριωδέστεροι και υψηλότεροι, Μεσαρίται και Μазαρακαίοι”. Οι λαοί αυτοί ήσαν Αρβανιτόβλαχοι, οι οποίοι “εις τα υπερύψηλα της Πίνδου όρη κατ’ αρχάς ώκησαν, πληθυνθέντες δε επεξέτειναν τας κατακτήσεις αυτών και αποικίας ου μόνον επί των ορέων και υπωρειών του Ζαγορίου και της Μερόπης, αλλά και επί των πεδιάδων”, όπως προκύπτει και από την μνημόνευση βλάχων στα γνωστά χυσόβουλλα του 1319 και του 1321³⁴.

33. Λαμπρίδης, Ηπ. μελ. τχ Γ΄ 25-27. Το 1308 οι Αλβανοί κατείχαν τις επαρχίες Κλεισούρας και Τομορίτσας (βλ. Nicol ό.π. 176 σημ. 6). Χαρακτηριστικά των μετακινούμενων Αλβανών ήσαν τα εξής: λεηλασίες, εναλλαγή πατριών στην άσκηση εξουσίας, συγκρούσεις των πατριών μεταξύ τους, έλλειψη σταθερών εδαφικών ορίων τους (Μ. Κατσαροπούλου, Ένα πρόβλημα της ελληνικής μεσαιωνικής ιστορίας ... 1989 94).

34. Λαμπρίδης, Ηπ. μελ. τχ Δ΄ 13-17, όπου προσθέτει ότι στην Λεσινίτσα Ζαγορίου υπήρχε επί αιώνες οικογένεια Μποιϊάνων, μέλος της οποίας το 1647 εδώρισε Τριώδιο σε εκκλησία. Ο ίδιος, (Ηπ. μελ. τχ Ζ΄ 18, 28, 29, 32) γράφει: “Από του 1339, ει μη πρότερον, και εις το Πογώνη Αλβανικάί αποικίαι εισήλασαν και εγκατέστησαν”, όπως αποδεικνύεται και από τα αλβανικά τοπωνύμια (που μνημονεύονται προ της τουρκοκρατίας) Ρομπάτες, Δελβινάκι, Μέβδεζα, Βομπλό, Γκουβέρι, Κολοδές. “Το Αλβανικόν στοιχείον εις μεν το νότιον διαμέρισμα του Πογώνη νη του αυτόχθονος ασθενέστερον, εις δε το βόρειον και ιδία εις τα παρά την δεξιάν όχθην του Αώου χωρία μέχρι του Σαρανταπόρου επικρατέστερον... Οι Αλβανοί συνώκουν μετά της αυτόχθονος φυλής, κρατούντες αυτής υπό φιλήρχας και μικρούς δυνάστας, τους οποίους, ως μη ώφειλεν ανεγνώριζε και υπεστήριζε

3. Από τα προεκτεθέντα συνάγονται τα ακόλουθα συμπεράσματα: α) Γύρω στις αρχές του 14ου αιώνα, άρχισαν να κατέρχονται ομάδες Αρβανιτόβλαχων νομάδων από την κεντρική Αλβανία (κυρίως από την περιοχή της Αχρίδας και να εγκαθίστανται στον χώρο του σημερινού νομού Ιωαννίνων, κυρίως δε στους βοσκοτόπους της Πίνδου και της Μερόπης (Νεμέρτσικας). Αργότερα οι περισσότεροι από αυτούς μετακινήθηκαν νοτιότερα. β) οι Αρβανιτόβλαχοι Μπούϊοι ή Μπογιάννοι είχαν ως κοιτίδα τους μια μεγάλη περιοχή της Σκόδρας που λεγόταν Μπογιάνα, από το όνομά τους³⁵. Μερικοί από τους τόπους της μετέπειτα διαμονής των Μπογιάννων έλαβαν τα ομόρριζα ονόματα Πόγιανη, Πωγωνιά, Μπογιατί κλπ. γ) Ένα τμήμα των Μπογιάννων εγκαταστάθηκε στις νότιες και

στις δυτικές πλγιές της Νεμέρτσικας και ακολούθως στους πρόποδες της, για να χρησιμοποιεί τους εκεί βοσκοτόπους που τότε ήσαν ίσως ανεκμετάλλευτοι.

Αυτός ο χώρος εγκατάστασης των Μπογιάνων ονομάσθηκε Μπογόφι ή Πωγώνι, από δε τους λογίους Πωγωνιανή, ενώ ο κυριότερος οικισμός τους ονομάσθηκε Μπογοντσικό (χωριό των Μπογιάννων). δ) Βάσει των παραπάνω υπό 2 μαρτυριών που χρονολογούν την κάθοδο των Μπογιάννων και σύμφωνα με τον παραπάνω υπό 1 σχετικό υπολογισμό, οι Μπογιάννοι εγκαταστάθηκαν εδώ το 1315 περίπου και συνεπώς από τότε άρχισε να γίνεται χρήση των τοπωνυμίων Πωγώνι και Πωγωνιανή. ε) Αργότερα αυτοί οι Μπογιάννοι, όλοι ή μερικοί, ίσως μετακινήθηκαν νοτιότερα.

(συνέχεια στο επόμενο)

και η Βυζαντινή αυτοκρατορία, αρκουμένη εις την επ' αυτών απλήν επικυριαρχίαν και τας ραδιουργίας αυτών κατά των Δεσποτών της Ελλάδος". "Ομάς οίκων συγγενικών, μέχρι τινός συνδεδεμένη δι' ενός αρχηγού και πολιούχου αγίου, απετέλει εκάστην πατριάν ή φυλήν (τσέταν)". Κατά τον ίδιο (Απικόν Ημερ. 1888 120), από το 1339 και ιδίως από το 1346, Αλβανοί τελούντες υπό διαφόρους φυλάρχους και φεύγοντες τα άγωνα όρη και τους συνεχείς πολέμους (ένεκα της πολυαρχίας), εγκατεστάθησαν στην δεξιά όχθη του Αώου μέχρι περίπου των ορίων της Κόνιτσας. Κατά την Β. Ψιμούλη (ό.π., 29, 31), οι βυζαντινές πηγές παρουσιάζουν τους Αλβανούς "ως φύλα ποιμενικά-νομαδικά, αυτόνομα και άπορα, σε συνεχή ή εποχική μετακίνηση μεταξύ βουνών και πεδιάδων, τα οποία επιχειρούν ληστρικές επιδρομές γύρω από τις οχυράς πόλεις". Οι Αλβανοί νομάδες έφυγαν από την Αχρίδα και τον ποταμό Δεβόλ προς αναζήτηση γης, με τις γυναίκες, τα παιδιά και τα φορτία τους, και, μετακινούμενοι αργά, "με ενδιάμεσους πιθανόν σταθμούς τα βοσκοτόπια της Κορυτσάς και της Καστοριάς, θα έφθασαν, μέσα στην πρώτη εικοσαετία του 14ου αιώνα, στα ορεινά μεθόρια Μακεδονίας, Ηπείρου και Θεσσαλίας πριν κατεβούν νοτιότερα".

35. Βλ. Μπίρης, Οι Αρβανίτες, 1960 39, Αρβαντινός, Περιγραφή... Α' 77.

ΜΙΑ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΤΟ ΓΡΑΜΜΟ (ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1989)

Φώτης Ι. Μήτσος
Καθηγητής και πρώην Πρύτανης
του Πανεπιστημίου Αθηνών

Ήταν βαθειά η επιθυμία μου για μια επίσκεψη στο Γράμμο, στο βουνό των τσελιγκάδων. Εκεί όπου χιλιάδες γιδόπρόβατα ξεκαλοκαιριάζουν, στις απάτητες πλούσιες σε βοσκή και νερά πλαγιές του, από τα παλιά τα χρόνια.

Ανταποκριθήκαμε στην ευγενική πρόσκληση του τσέλιγκα του Λάζου Ζήση (Ζών) και με συντροφιά τον Κώστα Παππά, τον αδελφό μου Παναγιώτη και το Γάκη Βούτση, φθάσαμε στα λημέρια του, για να περάσουμε ένα αυγουσιάτικο Σαββατοκύριακο.

Τα γρέκια του Λάζου λίγα χιλιόμετρα πιο πάνω από το χωριό Οξιά, απλώνονται σε μια ήμερη κι όμορφη πλαγιά, που στολίζεται από βαθύσκια έλατα.

Θερμή, αυθόρμητη κι εγκάρδια ήταν η υποδοχή κι η φιλοξενία τόσο από τον ίδιο τον τσέλιγκα όσο κι από τη φαμίλια του.

Με καταπληκτική ταχύτητα κι ευκολία ετοιμάστηκε το αρνί στη σούβλα και το κοκορέτσι σ' ένα πλούσιο τραπέζι στο

ύπαιθρο, μαζί με το ξυνόγαλο και το φρέσκο τυρί. Το τσίπουρο και το κρασί συμπλήρωναν την πανδαισία μιας όμορφης συντροφιάς. Δεν άργησε σε λίγο το τραγούδι ν' ακολουγεί στις πλαγιές και τις ρεματιές του Γράμμου αυθόρμητο και πηγαίο. Με την πανσέληνο να προβάλλει από τα διάσελα της Πίνδου, ανάμεσα από τα έλατα, το απαλό αγέρι να μας

δροσίζει στην αυγουσιάτικη ζέστη και τους μαγευτικούς ήχους από το βέλασμα και το κουδούνισμα των προβάτων στη στρούγκα που μας συντρόφευαν, δημιουργήθηκε ατμόσφαιρα άφθαστου κάλλους

κι αγαλλίασης σ' αυτή τη νυχτερινή μαγεία της φύσης.

Η χαρά κι η ικανοποίηση του τσέλιγκα και της φαμελιάς του από την παρουσία μας είναι έκδηλη στα πρόσωπά τους και στην κάθε κίνησή τους να μας ευχαριστήσουν και τη φανέρωναν με μια ανυπόκριτη καλοσύνη. Είναι η αρχοντιά της γενιάς των παλαιών ανθρώπων που σε γοπεύει και που σιγά-σιγά χάνεται.

Η βραδιά είναι μαγευτική. Το φεγ-

γάρι φωτίζει τις γύρω βουνοκορφές και τα λιβάδια δίνοντας μια χρυσαφένια όψη, ενώ τα άπειρα αστέρια του ουρανού δίνουν την όψη μιας αστροπλημμύρας· μια όμορφη μοσχοβολιά αναδύεται με τη δροσιά της νύχτας από τη χλόη και τις φτέρες. Αυτή η ομορφιά της φύσης, μαζί με την απέραντη σιγή σε κάνει να νοιώθεις την αγνή και ήρεμη βουνίσια ζωή, που έρχεται να διακόψει την ψυχοφθόρα καθημερινότητα της οχλοβοής και της καταπίεσης της πόλης.

Αυτή τη σιγή την ένοιωσα πιο έντονα όταν κάποια ώρα της νύκτας βγήκα από το καλύβι να απολαύσω την πανσέληνο και την ομορφιά της φύσης. Ήταν η ώρα που όλοι κοιμόνταν, ακόμη και τα πρόβατα και τα σκυλιά. Μια ησυχία και μια ομορφιά ασύλληπτη, μαγευτική.

Δυο συμβάντα εκείνο το απόγευμα και το σούρουπο, μ' έκαναν να πάρω μια άλλη εικόνα, της τζομπάνικης ζωής του βουνού, βγαλμένη μέσα από αυθόρμητους διάλογους της γιαγιάς της Λάζενας.

Ένα χαριτωμένο ξανθό εγγονάκι των τσελιγκάδων, που ήταν μόλις 15 μηνών έτρεχε ξέγνοιαστο στο λιβάδι και χάρωνταν τα πρώτα του βήματα. Ανήσυχη η γιαγιά, η κυρά-Μαρία, έτρεξε να το πιάσει, οπότε εγώ αυθόρμητα της είπα:

«Άστο το παιδάκι κυρα-Μαρία να χαρεί, τι φοβάσαι, αυτοκίνητα εδώ δεν υπάρχουν». Κι εκείνη μου απάντησε:

«Τι λες κυρ-Φώτη που θα το αφήσω. Κι αν μου το πάρει κανένας αετός που θα το περάσει για αρνάκι;»

Έμεινα άφωνος. Ένας πρωτόγνωρος κίνδυνος για το παιδί στην έρημη φύση που ποτέ δεν θα μπορούσα να τον φαντασθώ.

Σαν άρχισε να σουρουπώνει, ο παππούς ζήτησε από το μεγαλύτερο εγγόνι του, 11 χρονών, το Χρήστο, να πάει να φέρει φρέσκο κρύο νερό από τη βρύση που απείχε κάπου 200-300 μ.

«Ω Χρήστο, πάε να φέρεις λίγο κρύγιο νερό».

Και νάσου πάλι η γιαγιά η κυρα-Μαρία ορμάει λέγοντας: «Πού το σέλνεις το παιδί μωρέ, μωράθηκες, τέτοια ώρα μοναχό του στη Βρύση; Εγώ θα πάω για νερό».

Κι εγώ, μπαίνοντας στην κουβέντα, είπα: «Τι φοβάσαι κυρά-Μαρία, τέτοια ώρα αετοί δεν υπάρχουν και το παιδί δεν είναι μικρό».

Και η απάντηση της γιαγιάς ήλθε κεραυνός: «Δεν τ' αφήνω το παιδί μοναχό του τέτοια ώρα μπας και μου το πάρει η αρκούδα».

Ένας άλλος καινούργιος κίνδυνος εν όψει από τις αρκούδες που προστατευόμενες γυρίζουν ελεύθερες στο Γράμμο κι είναι το φόβητρο κι ο τρόμος των τσελιγκάδων για τα κοπάδια τους, αλλά και γι' αυτούς τους ίδιους.

Τι πιο καλύτερη εικόνα θα μπορούσε να πάρουμε για την παρθένα ακόμα φύση του Γράμμου; Κι αλήθεια ποιος θα μπορούσε να συμπεριλάβει στην πρόληψη των παιδικών κινδύνων τ' αρπακτικά και τις αρκούδες; Ήταν μια πρω-

τόγνωρη γνώση κι' εμπειρία.

Η ζωή των τσελιγκάδων μέσα από αυτές τις μικρές ανθρώπινες κοινωνίες, που φέρνουν όλα τα παραδοσιακά στοιχεία μιας προγονικής ζωής, με τον τίμιο μόχθο και τη σκληρή ζωή για την επιβίωση, έχει το μεγαλείο της από τη γοητεία της φύσης, την καθαρότητα και το οξυγόνο της' είναι κάτι που χάνεται και σιγά-σιγά, σβήνει.

Οι σύγχρονες διευκολύνσεις μετακίνησης και εγκατάστασης δίνουν μια άλλη όψη στη σύγχρονη κτηνοτροφία. Εκείνα τα γραφικά ξεπροβοδίσματα του Μαΐου από τα ξεχειμαδιά των κοπαδιών με τα κουδουνίσματα τους και τα αχολητά των πιστικών, για να ξεκαλοκαιριάσουν στα βουνά της Πίνδου έχουν εκλείψει παντελώς.

Η ζωή κι η τύχη του κτηνοτρόφου είναι σκληρή, δεν προστατεύτηκε όσο έπρεπε και δεν κρατάει σήμερα τους νέους.

Αυτή την ψυχική γαλήνη από την ομορφιά της φύσης και του περιβάλλοντος κάποιες άλλες μνήμες, το πρωί της άλλης μέρας, ήρθαν να τη διαταράξουν. Η Πίνδος κι ο Γράμμος δεν είναι μόνο το βουνό των τσελιγκάδων και δεν γνωρίζει μόνο την επιθετικότητα των αετών και της αρκούδας. Στην εθνική διαδρομή μας γνώρισε πολέμους και καπεταναίους.

Στον πόλεμο του 1940-41 με την εισβολή των Ιταλών η Πίνδος έζησε ένδοξες μέρες από τις ιαχές «αέρα» των

στρατιωτών μας στη νικηφόρα εκδίωξη του κατακτητή, υπερασπίζοντας τα πατρία εδάφη αλλά και στη διάρκεια της Κατοχής έγινε φωλιά για τους αντάρτες μας στην Εθνική Αντίσταση του 1942-44 ενάντια στους κατακτητές.

Τραγικές όμως μέρες γνώρισε και έζησε στον εμφύλιο σπαραγμό του 1947-49 ο οποίος άφησε τραγικές μνήμες και πολλές σκληρές μαρτυρίες.

Τούτος ο τόπος, όπου ειρηνικά σήμεραδέχεται φιλόξενα τα γρέκια των τσελιγκάδων υπήρξε πεδίο επιχειρήσεων κι αδελφοκτόνου σφαγής και ποτίστηκε με πολύ αίμα.

Πιάσθηκε η ανάσα μου όταν άκουσα το Λάζο να μας εξιστορεί:

«Τι να σας πρωτοπώ αδέλφια μου και τι να σας μολογήσω: Όταν πρωτόρθαμαν εδώ -ήταν περίπου 10-15 χρόνια μετά τον εμφύλιο- και τι δεν είδαμε. Καύκαλα και κόκκαλα ήταν γιομάτες οι λακιές κι ο τόπος γεμάτος μνήματα. Ακόμα και τώρα (1989) όταν μας πιάνουν τα πρωτοβρόχια οι λάκοι ξεθάβουν τα μνήματα και κουβαλάνε καύκαλο που ούτε καν ξέραμε αν είναι από τους στρατιώτες ή τους αντάρτες, όλοι τους ήταν παιδιά δικά μας».

Και ξεναγώντας μας γύρω από τα καλύβια και τα μαντριά, μέχρι την κοντινότερη κορφή του λόφου που το όνομα του είναι «Αμάραντος» και τι δεν μας μολόγησε.

«Να, βλέπετε εκεί σ" αυτό το μέρος υπάρχουν ακόμη νάρκες από ναρκοπέ-

διο και δεν περνάμε τα ζωντανά απ' εκεί. Στην αρχή κάθε τόσο όπου πατούσαν τα πρόβατα μας, έσκαζε και μια νάρκη, όσο να μάθουμε το μέρος... Εκεί στο λόφο γύρω-γύρω υπάρχει ακόμα συρματοπλεγμα, που περιφρουρούσε το στρατόπεδο κάποιου στρατιωτικού τμήματος...» κι όταν βρεθήκαμε στην κορφή του λόφου συνέχισε: «Να εδώ σ' αυτό το μέρος οι αντάρτες του Δημοκρατικού Στρατού με αιφνιδιασμό μια νύχτα σκότωσαν 130 παιδιά, τους έπιασαν στον ύπνο». Κι όσο να συνέλθουμε από το σοκ μας έδειξε και τον απέναντι λόφο λέγοντας: «Να κι εκεί στον άλλο λόφο ο στρατός κύκλωσε τους αντάρτες ένα βράδυ και σκότωσε άλλα τόσα παιδιά... Όλα είναι θαμμένα εδώ ένα γύρω..... Οσο υπερβολή κι αν είχαν τα λεγόμενα κι' αριθμοί, ήταν αλήθειες τραγικές.

Τραβήχτηκα στην κορυφή του λόφου κι έπεσα σε συλλογισμό. Τι τραγική μοίρα μας δέρνει αλήθεια. Τι κατάρα είναι αυτή για τη φυλή μας μ' αυτό το διχασμό. Έσκυφα, μάζεψα λίγα αγριολούλουδα και τα εναπόθεσα πάνω στο βράχο. Ήταν μια κίνηση αυθόρμητη που μου βγήκε μέσα από την ψυχή μου με μεγάλο πόνο.

Ο Λάζος με τον αδελφό μου τον Παναγιώτη, συνομήλικοι περίπου, άνοιξαν συζήτηση. Εκείνος την εποχή του εμφυλίου υπηρετούσε στο στρατό κι ήταν εκεί απέναντι στην Αετομιλίτσα. Ο αδελφός μου ήταν στο Δημοκρατικό Στρατό κι ήταν κι αυτός κάπου εδώ, σε κάποιο

βουνό, το Κάμενικ.

Οι διηγήσεις και οι αναμνήσεις τους ήταν ανατριχιαστικές. Αν όλα τούτα τα παλικάρια που' ναι θαμμένα σ' αυτούς τους λόφους σήμερα ζούσαν και βρίσκονταν εδώ, θα συζητούσαν όμορφα κι αδελφωμένα, όπως ο Λάζος με τον Παναγιώτη. Γιατί τίποτα δεν τους χώριζε. Γιατί αλήθεια τότε χύθηκε τόσο αίμα; Αρκεί σήμερα να λέμε μόνο, ότι ήταν ένα τραγικό λάθος ο Εμφύλιος; Κι αυτοί που θυσιάστηκαν; Και τι είναι αυτό που θα μας αποτρέψει στο μέλλον από διχασμούς και από παρόμοιους αδελφοκτόνους σπαραγμούς; Πώς αυτή η ανάγκη της αδελφοσύνης του Παναγιώτη και του Λάζου που ποτέ δεν ένοιωσαν μεταξύ τους εχθροί, θα γίνει μήνυμα παντοτινό για να φθάσει στην κάθε γωνιά, στην κάθε Κυβέρνηση, στην κάθε Βουλή; Δεν θάταν καλύτερα εδώ επάνω στα 2000 μ. να έχει στηθεί ένα ΚΟΙΝΟ ΜΝΗΜΕΙΟ για όλους όσους έπεσαν μαχόμενοι ή σφαγιάστηκαν, στο ένα ή στο άλλο στρατόπεδο, ένα μνημείο που να εκπέμπει αυτό το μήνυμα συμφιλίωσης κι αδελφοσύνης; Αυτή η φωνή του λαού που έζησε την τραγωδία και που εκφράζει το μεγάλο πόθο της συμφιλίωσης και της ειρήνης πότε θα ακουστεί χωρίς κηρύγματα, μίσος και διχόνοια;

Είναι αλήθεια ότι μνημεία στήθηκαν στο Γράμμο -όπως και στη Μουργκάνα- για να τιμάται η μνήμη αυτών που έπεσαν, των νικητών. Έτσι για χρόνια αντί για μηνύματα συμφιλίωσης ακούγονται

μόνο κραυγές μισαλλοδοξίας και αναζωπυρώνεται η δικόνοια. Αυτό με βασανίζει από χρόνια" για πρώτη φορά πρότεινα το 1987 σε μια συνάντηση της αδελφότητας της Μουργκάνας στον Τσαματά, εκεί όπου επίσης ο τόπος γνώρισε την αγριότητα και την αδελφοσφαγή στον εμφύλιο του 1947-49" το επανέλαβα κι άλλες ακόμα φορές, γιατί πιστεύω σ' αυτή την ανάγκη ανέγερσης ενός συμβόλου της ενότητας και της συμφιλίωσης, ενάντια στον εθνοκτόνο διχασμό. Αυτό θα ζητούσαν κι οι νεκροί, απ' όλες τις πλευρές, αν μπορούσαν να μιλήσουν. Γιατί έτσι μόνο θα αμβλυθούν και θα σβήσουν οι μελανές σελίδες από τους εμφύλιους σπαραγμούς που αμαύρωσαν την ιστορία μας.

Αυτοί οι αιματοβαμμένοι τόποι που είναι θυσιαστήρια Ελληνοπαίδων, μαζί με την οσμή του αίματος που αναδίδουν, βγάζουν και μια κραυγή για την ανάγκη συναίνεσης κι αδελφοσύνης. Αλλοίμονο όμως μέχρι σήμερα δεν υπάρχουν δέκτες....να την ακούσουν. Μ' αυτές τις σκέψεις θλίψης και τους προβληματισ-

μούς πήραμε προσεκτικά το μονοπάτι της επιστροφής για τη στρούγκα, με οδηγό το Λάζο, για να αποφύγουμε το ναρκοπέδιο που μολύνει ακόμη το όμορφο βουνό.

Και μ' αυτό ήρθε το τέλος μιας επίσκεψης στο Γράμμο που μας άφησε μια εμπειρία συγκλονιστική.

Κρατώντας τη ζεστασιά από μια πηγαία και αγνή φιλοξενία από την οικογένεια του τσελιγκα κι από την απέραντη γαλήνη και τη μαγεία της φύσης από τις βουνοκορφές και τις πλαγιές του Γράμμου, με βασάνιζαν οι σκέψεις απ' όσα είδα κι άκουσα.

Αλήθεια πόσο πιο φυσιολογικός είναι ο κίνδυνος από έναν αετό ή μια αρκούδα στο φυσικό τους χώρο, από μια παρατημένη νάρκη που θυμίζει τη βαρβαρότητα απ' ένα άγριο κι αποτρόπαιο εμφύλιο σπαραγμό. Μακάρι να ξαναγέμιζε ο Γράμμος με αετούς κι αρκούδες και ποτέ πια να μη φιλοξενήσει στρατόπεδα και οχυρά με νάρκες.

Ας μείνει το οχυρό των τσελιγκάδων και της ειρήνης.....

Dr. ΧΡΗΣΤΟΣ ΓΚΟΓΚΟΣ

Οδοντίατρος - Ενδοδοντολόγος
*Λέκτορας Οδοντιατρικής Α.Π.Θ.

Ι. ΔΡΑΓΟΥΜΗ & ΕΓΝΑΤΙΑ ΤΗΛ. 2310 265168
(ΒΑΜΒΑΚΑ 1) ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΚΙΝ. 6977032376

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΚΑΤΣΑΝΟΥ-ΖΕΥΓΟΛΑ

Συμβολαιογράφος

ΑΒΕΡΩΦ - ΚΟΝΙΤΣΑ ΤΗΛ. ΟΙΚΙΑΣ: 26510 936
ΤΗΛ.: 26550 22529 ΚΙΝ.: 6945182799

Λίγες σκέψεις για την μετανάστευση και περισσότερες για την προσπάθεια που άρχισε στην Κόνιτσα για τα προσφυγόπουλα

α. Η μετανάστευση από τις χώρες της Ασίας, της Αφρικής και τις πρώην κομμουνιστικές, προς τις χώρες της δυτικής Ευρώπης είναι ένα από τα πλέον ακανθώδη θέματα, με πολλές επιδράσεις, που αντιμετωπίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση. Αιτία αυτού του παμπάλαιου φαινομένου, που προσέλαβε όμως στις μέρες μας μαζική διάσταση, είναι η φτώχεια, η ανέχεια, οι πόλεμοι, οι δικτατορίες, η βία, ο υπερπληθυσμός, οι κλιματικές αλλαγές και άλλα δεινά στις χώρες φυγής και το όνειρο των μεταναστών να ζήσουν στις χώρες του δυτικού «παραδείσου». Ο δυτικός κόσμος είναι και αυτός υπεύθυνος για την τραγική κατάσταση των φτωχών χωρών με την αποικιοκρατία, την εκμετάλλευση, τους πολέμους κλπ. Δεν είναι άμοιρες για αυτή την κατάντια ούτε οι, συνήθως, ξενόδουλες, «κυβερνώσες ομάδες» των φτωχών αυτών χωρών, ούτε οι λαϊκές μάζες, που με την αμάθειά τους, τις εθνικιστικές προκαταλήψεις και προπάντων το θρησκευτικό φανατισμό τους διατηρούν τις κοινωνικές τους αλυσίδες.

β. Μια από τις χώρες φυγής είναι και το Αφγανιστάν, που από δεκαετίες ζει σε τραγική εμπόλεμη κατάσταση. Χθες οι Σοβιετικοί, σήμερα οι Αμερικάνοι,

πολεμούν τους φανατικούς μουσουλμάνους (ταλιμπάν), για τον έλεγχο της άμοιρης χώρας και της παραγωγής της, και οπωσδήποτε του οπίου (το Αφγανιστάν είναι η μεγαλύτερη οπιοπαραγωγός χώρα του κόσμου), από το οποίο παράγεται το ναρκωτικό της ηρωΐνης και το φαρμακευτικό σκεύασμα της μορφίνης. Ανενόχλητες μένουν από τα πυρά των αντιμαχόμενων μόνο οι φυτείες της κόκκινης παπαρούνας.

γ. Η Ελλάδα, που βρίσκεται σε σταυροδρόμι, δέχθηκε και δέχεται, κατά χιλιάδες, μετανάστες από όλες τις χώρες. Με αδύναμη κρατική δομή (εξαιτίας και της καθημερινής εγωτικής συμπεριφοράς του καθενός μας ως πολίτου π.χ τα «κοντέϊνερς» που θα ήταν χρησιμότερα για την διαμονή εργαζόμενων μεταναστών και άλλων, τουλάχιστον στις αγροτικές περιοχές, τα χρησιμοποιούμε στην Κόνιτσα μετά το κτίσιμο των σεισμόπληκτων σπιτιών μας ως αποθήκες και ας είναι και ασχήμια για τον οικισμό μας), χωρίς μακρόπνοη μεταναστευτική πολιτική, με χαλαρή κοινωνία, φορτώθηκε αβάσταχτα προβλήματα που καθημερινά μεγαλώνουν και γεννούν και άλλα προβλήματα, όπως αθλιότητα, ναρκωτικά, δουλε-

μπόριο, πορνεία, παράνομη και ανασφάλιστη εργασία, δουλόκτητικές σχέσεις, εγκληματικότητα (όσοι είναι μέσα ή κοντά στην ανέχεια είναι πιθανώς μέσα ή κοντά στην εγκληματικότητα), ρατσισμό, γκέτο, υποβάθμιση περιοχών, κλπ (βλέπετε τρανταχτές περιπτώσεις Μανολάδας, Πάτρας, «Εφετείου» Αθηνών, περιοχή Αγίου Παντελεήμονα Αχαρνών και γενικά του κέντρου της Αθήνας κλπ.) Όσο το μεταναστευτικό πρόβλημα δεν διαχειρίζεται, φορτίζεται ως ωρολογιακή βόμβα. Τα κοινωνικά προβλήματα απαλύνονται εάν τα δούμε με τα μάτια των αδυνάτων.

δ. Το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης έφερε σταδιακά στο Κέντρο Παιδικής Μέριμνας Κόνιτσας, το μοναδικό στην Ελλάδα με επαγγελματική κατεύθυνση, περίπου εκατό (100) ανήλικα ασυνόδευτα Αφγανόπουλα από την Πάτρα και άλλες ελληνικές πόλεις, με σκοπό την διαμονή, την διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας και την εκμάθηση τέχνης σε τέσσερα διαφορετικά εργαστήρια (που πρέπει να αυξηθούν ανάλογα με τις σημερινές συνθήκες). Το «πείραμα» αυτό, που ξεκίνησε στον τόπο μας (Κόνιτσα), είναι δυσκολότατο και πρωτόγνωρο για τα ελληνικά δεδομένα και η επιτυχία του εξαρτάται από πολλούς παράγοντες: Από τα Αφγανόπουλα, από τους δασκά-

λους του Κέντρου και το υπόλοιπο προσωπικό του, από τους διοικούντες το Κέντρο και από την τοπική κοινωνία, που επίσης θα δώσει «εξετάσεις» και οπωσδήποτε από τον μέσα σε ασφυκτικά χρονικά πλαίσια σχεδιασμό και τους στόχους της εκπαιδευτικής αυτής προσπάθειας δεμένης με το μέλλον αυτών των παιδιών. Η αντιμετώπισή τους (των ξεριζωμένων παιδιών) μια αφετηρία και διαδρομή μπορεί να έχει, τον απόλυτο σεβασμό του προσώπων. Η Ελλάδα είναι η τελευταία χώρα, ανάμεσα στις δεκαπέντε (15) πρώτες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην προσφορά προστασίας στα απροστάτευτα παιδιά όχι μόνο στα «ξένα» αλλά και στα ελληνόπουλα. Όπως πληροφορούμαστε η φιλοξενία των παιδιών εντάσσεται σε χρηματοδοτούμενο από την Ευρωπαϊκή Ένωση πρόγραμμα και ελπίζουμε να μην μπλέξει (το πρόγραμμα) στα γρανάζια της ελληνικής γραφειοκρατίας. Η εκπαίδευση θέλει πλαίσιο ελευθερίας. Είναι καιρός ενόψει της πρωτοπορίας του εξελισσόμενου προγράμματος να έχουν θεσμικό λόγο οι δυνάμει ενδιαφερόμενοι, όπως, η Δημοτική μας Αρχή, λόγω του τόπου της εγκαταστάσεως του Κέντρου, το Ινστιτούτο Μεταναστευτικής Πολιτικής, λόγω του ότι αφορά προσφυγόπουλα, το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, το Παιδαγωγικό

Ινστιτούτο γιατί αφορά εκπαίδευση παιδιών, τα Επιμελητήρια των Ιωαννίνων γιατί αφορά και την επαγγελματική εκπαίδευση, που είναι δεμένη με την αγορά εργασίας.

Στην σημερινή Ελλάδα δεν υπάρχει οργανωμένη τεχνική μαζική παιδεία λόγω έλλειψης πολιτικής βούλησης και λόγω περιφρόνησης αυτής από τους γονείς των μαθητών. Κακώς θεωρείται ότι η εκμάθηση τέχνης απαιτεί λιγότερο μυαλό από την μάθηση των «γραμμάτων» και ότι οι τέχνες είναι για τους «κατώτερους» μαθητές. Η παραπάνω έλλειψη συμβάλλει εν πολλοίς στην σημερινή κατάσταση της ανεργίας και της ανεργίας στην χώρα μας. Η απόκτηση από τους «ξένους» νέους υψηλών τεχνικών-επαγγελματικών γνώσεων με σύγχρονες μεθόδους, σε συνδυασμό με την διδασκαλία, ανθρωπιστικών μαθημάτων, όπως της ελληνικής γλώσσας που δεν είναι μόνο μέσο επικοινωνίας αλλά και φορέας πολιτισμού (η διδασκαλία της ακόμη οξύνει την κριτική σκέψη λόγω της μαθηματικής δομής της), της δημοκρατικής, και άρα με επίγνωση των υποχρεώσεων, αγωγής του πολίτη, της αγγλικής γλώσσας για την γνωριμία με τους άλλους πολιτισμούς του κόσμου, των καλών τεχνών ανάλογα με το ταλέντο του κάθε μαθητή (μη ξεχνάμε ότι σε χαλεπούς καιρούς τα

ορφανά του τότε Ορφανοτροφείου μάθαιναν και έπαιζαν μουσικά όργανα – άρα μάθαιναν και δεύτερο επάγγελμα και είχαν δημιουργήσει μπάντα), με τη άθληση, με την απόκτηση γνώσεων στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές, στην οδήγηση αυτοκινήτου και άλλων μηχανημάτων, στην υγιεινή και στην ασφάλεια στην εργασία, εν γένει με την ανάδειξη και τον πολλαπλασιασμό των ικανοτήτων τους, θα είναι ένα καλό μάθημα για όλους μας και θα φρονηματίσει και τα δικά μας παιδιά, πως πρέπει να παιδεύονται στην νεαρή τους ηλικία για να βγάλουν αξιοπρεπώς «το ψωμί τους» ως ενήλικες και για να μην υποχρεώνονται στην αναζήτηση ψηφοθηρικής θέσης εισοδήματος στο άχαρο ελληνικό δημόσιο, με τρομερές αρνητικές συνέπειες στην δημοκρατία μας. Ελπίζουμε στην λειτουργία ενός Καινούριου Σχολείου, ενός Σχολείου του «Μέλλοντος», ενός «Εξυπνου» Σχολείου, διαφορετικού από τα άλλα, που συνήθως δεν είναι ευχάριστα στα παιδιά. Θέλουμε ακόμη περιοδικά να γίνεται αξιολόγηση αυτής της προσπάθειας και των αποτελεσμάτων της, γιατί είναι ανάγκη να επιτύχει αυτό το στοίχημα ζωής για τα ανέστια προσφυγόπουλα, που πρέπει και μπορεί να αποκτήσουν «πατρίδα».

ΒΑΣ. ΤΣΙΑΛΙΑΜΑΝΗΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Σκόρπιες Σκέψεις

Από τον φιλόλογο Αγαθάγγελο Γ. Πολίτη

Πέρασε και το φετινό καλοκαίρι. Πόσο γρήγορα κυλάει ο χρόνος. Του χρόνου τα κυκλώματα π'αναπαμό δεν έχουν στοχαστικά τονίζει ο ποιητής στον Ερωτόκριτο.

Στον Αμάραντο λίγο πριν από το 15 Αύγουστο ήρθαν πολλοί και ανάμεσά τους νέοι και παιδιά, που έδωσαν μια νέα πνοή γεμάτη χαρά και αισιοδοξία στο χωριό.

Οι βροχές του Ιουνίου έπληξαν τα πρώιμα κηπευτικά. Από τις βροχές και τις καταιγίδες δεν έλειψαν οι αστραπές και οι κεραυνοί. Ένας μάλιστα κεραυνός «χτύπησε» τον τσέρο, ένα υπεραιώνόβιο δέντρο στην ακροτελεύτεια γειτονιά, τη Ράχη. Άντεξε ωστόσο ο τσέρος και δίκαια καυχώνται εκεί, πως η Ράχη είναι αθάνατη. Σθεναρή αντίσταση προβάλλουν προς τη διαφαινόμενη εξαφάνιση των χωριών της επαρχίας μας οι κάτοικοί των, με την κατασκευή νέων κατοικιών ή με τη συντήρηση νέων. Αλλά δεν αρκεί η φιλότιμη αυτή προσπάθεια να καλύψει την κρατική ασοργία.

Η δαπάνη για την εσωτερική οδοποιία δεν μπορεί να καλυφθεί από ατομικές πρωτοβουλίες. Έτσι οι λίγοι (15-20) άτομα που μένουν μόνιμα στο χωριό αντιμετωπίζουν τις καιρικές συν-

θήκες στη διάρκεια του χειμώνα πολύ δύσκολα. Όμως η παραμονή τους εκεί υπηρετεί υψηλούς στόχους της εθνικής μας οντότητας, που δυστυχώς βάλλεται από τους γειτόνους μας.

Λίγα τζάκια εκπέμπουν καπνό το χειμώνα για να μας θυμίζουν την ύπαρξη ανθρώπων το χειμώνα. Αυτόν τον καπνό ήθελε και του ήταν αρκετό να ιδεί και ο πολύπαθος στην ξενιτιά Οδυσσέας, προσπαθώντας να γυρίσει στην άγονη πατρίδα του, την Ιθάκη. Θα ήταν αρκετό, μια ηθική ικανοποίηση αν κάποιος φορέας, Δήμος, πολιτιστικοί σύλλογοι κ.λ. διέθεταν γι' αυτούς τους ακρίτες κάποια καυσόξυλα, όχι προς θεού για ελεημοσύνη, αλλά για τιμητική διάκριση, για να βλέπουν όσοι τυχόν περνούν απ' εκεί, ότι υπάρχει ακόμα ζωή. Θερμοπύλες φυλάσσουν οι υπερήλικες που «ξεχειμωνιάζουν» στο χωριό.

Αντιλάλησαν και φέτος τα βουνά και οι χαράδρες από τα ηπειρώτικα τραγούδια στο πανηγύρι. Ρίγησαν οι καρδιές «με το ξενιτεμένα μου πουλιά».

Κάτι όμως λείπει από τα παλαιά πανηγύρια. Αλήθεια τι γενήκαν, τα πανηγύρια του παλαιού καιρού τότε που ο κόσμος «μαζεύονταν» έξω από τις εκκλησίες και πιάνονταν χέρι-χέρι στην αράδα κι αχολογούσε ο τόπος από τα

βιολιά κι άστραφταν τα μάτια κι ανοίγαν οι καρδιές;

Τώρα στις καρέκλες και τα τραπέζια καθισμένοι κάθε μια παρέα «με τα δικά της» δεν αποτελούν κοινό συμμετοχικό στο πανηγύρι. Τα παλαιά πανηγύρια χάθηκαν και μαζί με αυτά οι ωραίες συνήθειες που τα χαρακτήριζαν. Βρεθήκαμε σ' ένα εξωκλήσι μερικοί συνταξιούχοι, στον Άγιο Αθανάσιο, και θαυμάσαμε με την ομορφιά του τοπίου - και νοσταλγούσαμε με τις αναμνήσεις μας τα παιδικά χρόνια. Τότε είναι που «μπήκε» στις κουβέντες μας ο αγαπητός, ο Γιώργος Ν. Κούκης ο διευθυντής Εφορειακού τμήματος στην Αθήνα, ο πρόεδρος της Αδελφότητάς μας και είπε. «Οι άνθρωποι φεύγουν αλλά τα “χούγια” επιζούν. Και πράγματι ο φιλοσοφημένος λόγος του, τεκμηριώνει το πόσο οι άνθρωποι είναι φθαρτοί, ενώ οι ιδέες είναι αθάνατες. Και η κουβέντα μας «επί

μακρόν» κύλησε μέχρι που πήραμε τον κατηφορικό δρόμο της επιστροφής για το χωριό. Σ' όλα μας τα εξωκλήσια, που ανελλιπώς λειτούργησαν το φετινό καλοκαίρι, δεν χαρήκαμε μόνο την ιδιαίτερη προσοχή και φροντίδα που καταβλήθηκε από εθελοντική προσπάθεια για τη συντήρησή τους, αλλά και την «πανταχού παρουσία του Παπα-Νικόλα του αγαπητού μας παπά που με το προσήκον προς Ιερέα ύφος, με την σωστή και γλυκύτετη ψαλμωδία του και την ορθοφωνία του μας “καθήλωσε” όλες τις γιορτές στα εξωκλήσια και τον Αν-Γιώργη μας.

Με αυτή την “προσλαλιά” μου θα τελειώσω τις σκόρπιες μου σκέψεις ως να θέλω να δώσω περισσότερη αξία στο έργο που επιτελεί ο παπα-Νικόλας και να του ευχηθώ να του δίνει ο Θεός δύναμη για να συνεχίσει το διπλό έργο του. Του εκπαιδευτικού και του Ιερέα.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Ε. ΤΣΙΛΙΦΗΣ ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ

Επιστημονικός Συνεργάτης
Α' Παιδιατρικής Κλινικής Πανεπιστημίου Αθηνών
Νοσοκομείο Παίδων «Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ»

ΤΗΛ.: 210 9750155
ΚΙΝ.: 6932581314

ΤΡΕΙΟ:
Φοιτητή Βενιζέλου 1 • Δάφνη
5' Οροφος

ΕΡΜΙΟΝΗ Π. ΝΤΕΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

Δικηγόρος

ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ 6-8
1ος ΟΡΟΦΟΣ
106 79 ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ.: 210 3633310-11-12
FAX.: 210 3637894
ΚΙΝ.: 6976 112904

Καλοκαίρι 2009 στο Παλαιοσέλλι

ΗΛΙΑΣ ΑΝΔΡΕΟΥ

Με την πρέπουσα θρησκευτική καταάνυξη και το ανάλογο Εκκλησιαστικό τελετουργικό τίμησαν και φέτος οι Παλαιοσελλίτες την μνήμη της πολιούχου του χωριού τους Οσιομάρτυρος Αγίας Παρασκευής. Την παραμονή Σάββατο 25 Ιουλίου τελέσθηκε Μέγας κατανυκτικός Εσπερινός μετά αρτοκλασίας ιεροργούντων των ιερέων Φωτίου Τσιάμη και Μηνά Τζήμου.

Την ημέρα της μνήμης της Αγίας λειτούργησε ο Αρχιμανδρίτης της Ιεράς Μητρόπολης Δρυϊνουπόλεως Πωγωνιανής και Κονίτισης Ιωήλ Κωνστανταρος με συλλειτουργό τον ιερέα της Ενορίας Μηνά Τζήμο.

Η Θεία Λειτουργία υπήρξε όντως κατανυκτική, εξάλλου σε αυτό συμβάλλει και ο εσωτερικός διάκοσμος του συγκεκριμένου Ιερού Ναού που σε υποχρεώνει να μεταφέρεσαι σε υπεργήϊνους κόσμους και διαλογισμό. Κατά καιρούς ο καθηγητής φιλοσοφίας στο Πάντειο Πανεπιστήμιο Χρήστος Γιαναράς με επιφυλλίδες στην εφημερίδα «Καθημερινή της Κυριακής» έχει καυτηριάσει το «κιτς» δηλαδή σε απλή ελληνική την κακογουστιά που κυριαρχεί στην νεότερη ναοδομία η οποία δεν έχει καμιά σχέση με το πνεύμα των βυζαντινών ναών. Αν οι αρμόδιοι είχαν

συλλάβει αυτήν την ιδιαιτερότητα που αντιπροσωπεύει ο Ιερός Ναός της Αγίας Παρασκευής δεν θα τον εγκατέλειπαν στην επικινδυνότητα της απόκλισής του από την κατακόρυφο. Πριν την απόλυση έλαβε χώρα περιφορά της Αγίας Εικόνας της Οσιομάρτυρος Παρασκευής, εμπροσθεν δε του Ηρώου εψάλει επιμνημόσυνος δέηση υπέρ των Παλαιοσελλιτών που έπεσαν στα παιδιά των μαχών για την τιμή και το μεγαλείο της Πατρίδας μας.-

Η απόλυση έγινε έξωθεν του Ιερού Ναού στον πρόναο, όπου μοιράσθηκε και το αντίδωρο. Φέτος λόγω και Κυριακής το πλήθος των πιστών ξεπέρασε κάθε προηγούμενο. Πρέπει να γίνει ιδιαίτερη μνεία στους αγαπητούς μας κατοίκους του Ελευθέρου οι οποίοι κατ'έτος και αρκετοί μάλιστα τιμούν την μνήμη της Αγίας. Το αυτό συμβαίνει και με τους κατοίκους των Πάδων.

Ευχάριστη νότα αποτέλεσε το πλήθος των μικρών παιδιών αλλά και των εφήβων οι οποίοι αύριο θα είναι συνεχιστές των παραδόσεων του χωριού μας. Στις εκδηλώσεις παρέστησαν ο αγαπητός Αντιδήμαρχος Σπανός Γεώργιος και ο επικεφαλής της δημοτικής αντιπολίτευσης επίσης αγαπητός φίλος Παναγιώτης Γαργάλας, τους ευχαριστούμε θερμά για

την τιμή που μας έκαναν. Φυσικά δεν πρέπει να ξεχάσουμε να αναφερθούμε στους Εκκλησιαστικούς Επιτρόπους Ιωάννη Βαγενά και Ηλία Τζίμα που επωμίσθηκαν το βάρος των όλων εκδηλώσεων και τώρα αναλαμβάνουν και την υποχρέωση να φέρουν εις πέρας την δύσκολη αποστολή αποκατάστασης του ιερού Ναού Αγίου Δημητρίου. Τους αξίζει κάθε έπαινος και οι ευχές μας να μην τους απολείπει ποτέ το κουράγιο. Φυσικά υπάρχει ιδιαίτερος λόγος να μην λησμονούμε τον μακαριστό Ιερέα του χωριού μας Παναγιώτη Πριμηκύρη του οποίου κατά την ημέρα αυτή τελέσθηκε μνημόσυνο επί ευκαιρία της εκταφής του. Το έργο του παπα-Παναγιώτη είναι γνωστό στους αναγνώστες του περιο(διο)δικού μας, εμείς που τον ζήσαμε από κοντά θανοσταλγούμε την εποχή που αντιπροσώπευε μια εποχή του μέτρου και των λίγων και σοφών λόγων. Σε αντίθεση με την σημερινή εποχή της κούφιας και της ανερμάτιστης πολυφωνίας-πολυλογίας μαύρο πέπλο και να το πούμε και πιο απλά στάχτη στα μάτια του κόσμου για να κρυφτεί η διάσταση των λόγων από τις πράξεις, ο σεπτός αυτός Ιερέας και ο δίδασκαλος Παπαχρήστου μας δίδασκαν την αγάπη προς την Πατρίδα και την Εκκλησία, τον σεβασμό προς τις παραδόσεις και αξίες του λαού μας και πέρα από αυτά την αγάπη προς την εργασία και τον μόχθο. Ευχάριστη έκπληξη υπήρ-

ξε η παρουσία του υπέργηρου ιερομόναχου Παύλου Ζησάκη. Πέρυσι της Αγίας Παρασκευής άφησε στο εκκλησίασμα την εντύπωση πως ήταν η τελευταία παρουσία του στο Παλαιοσέλλι, αλλά να που ο Θεός τον αξίωσε όχι μόνο να παραστεί στο εορτασμό της μνήμης της Αγίας Παρασκευής αλλά και να ιεουργήσει την επομένη, εορτή μνήμης του Αγίου Παντελεήμονος.

Και ενώ οι ξενιτεμένοι Παλαιοσελλίτες χαίρονταν για μια ακόμη φορά ένα υπέροχο καλοκαίρι στην γενέθλια γη, ήρθε ο απρόσμενος χαμός του Γιάννη Σδράλλη να βυθίσει το χωριό στο πένθος. Τι να πεις για αυτό το παιδί.

Δυσθεώρητο ερώτημα. Πώς ράγισε μια τέτοια χρυσή καρδιά, πώς έφυγε από κοντά μας ο πάντα χαμογελαστός Γιάννης που ήταν η πλήρης και τέλεια προσωποποίηση της αγαθής ψυχής, της καλοσύνης, της απέραντης αγάπης για όλους και για όλα. Τόσο μα τόσο πρόωρα αναπαύεται στον Αϊ Δημήτρη όπου σαν παιδί ξεφάντωνε τα καλοκαίρια. Τι κρίμα ο απόηχος της παιδικής του φωνής να σκορπισθεί από τον θρήνο των προσφιλών του προσώπων στους οποίους εκφράζουμε την βαθειά μας θλίψη και την ευχή όπως ο Θεός να τους δίνει δύναμη και κουράγιο στον μεγάλο τους πόνο.

ΗΛΙΑΣ ΑΝΔΡΕΟΥ

Η ΠΑΝΗΓΥΡΙΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΣΤΗΝ ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΜΟΛΥΒΔΟΣΚΕΠΑΣΤΟΥ ΚΑΙ ΤΟ ΟΜΩΝΥΜΟ ΧΩΡΙΟ

ΥΠΟ ΤΟΥ ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ΕΑ ΙΩΑΝΝΗ ΔΑΦΝΗ

Παρά τον άστατο καιρό, πλήθη πιστών συγκεντρώθηκαν κι' εφέτος στην Ιερά Μονή Μολυβδοσκεπάστου για να τιμήσουν τη μνήμη της Κοιμήσεως της Υπεραγίας ημών Θεοτόκου, που εορτάζεται πανηγυρικά από όλους τους Έλληνες την 15η Αυγούστου.

Την παραμονή πραγματοποιήθηκε Μεγάλος κατανυκτικός Εσπερινός προεξαρχόντων του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως Πωγωνιανής και Κονίτσης Ανδρέου και του θεοφιλεστάτου Επισκόπου Τορόντο Καναδά Χριστοφόρου χοροστατούντων του ηγουμένου της Ι. Μονής αρχιμανδρίτη Θεοδώρου και Ι. κλήρου, παρουσία τοπικών αρχών, προέδρου Δ.Σ. Δήμου Κόνιτσας Β. Τσιαλιαμάνη, πρώην δημάρχου Μ. Χατζνεφραιμίδη, Διοικητού Τάγματος Προκαλύψεως αντισυνταγματάρχου Θ. Κλεφτάκη, εκπροσώπων τοπικών πολιτιστικών φορέων και ΟΤΑ, κατοίκων ομωνύμου χωριού και των πέριξ Δημοτικών Διαμερισμάτων και πλήθους προσκυνητών από όλη την Ελλάδα όπως αναφέραμε στην αρχή. Στο μεστό σε περιεχόμενο και νοήματα κήρυγμά του ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης κ. Ανδρέας αφού εξέπεμψε

αίνους και ύμνους προς τη Θεομήτορα και μητέρα όλων μας όπως είπε, αναφέρθηκε στα εθνικά μας θέματα αρχίζοντας όπως πάντα με το Βορειοπαιρωτικό, καλώντας όλους τους Βορειοπαιρωτές αδελφούς μας σε συστράτευση και δράση για την αντιμετώπιση των προκλήσεων, που προέρχονται από τις αλβανικές αυθαιρεσίες.

Στην συνέχεια μίλησε για τις εξωτερικές απειλές που δέχεται ο Ελληνισμός, από το κράτος των Σκοπίων για το θέμα του ονόματος, από την Τουρκία για την αμφισβήτηση των κυριαρχικών μας δικαιωμάτων, αλλά και για τους κινδύνους στην μελλοντική πορεία της χώρας μας που προκύπτουν από την κατάπτωση των ηθικών αξιών και αρχών στο εσωτερικό μας.

Αντλώντας παραδείγματα από πράξεις αυτοθυσίας μεγάλων ανδρών της χώρας μας των δυο τελευταίων αιώνων, κυρίως της πρόσφατης ιστορίας μας προέτρεψε τους πολιτικούς σχηματισμούς, σε συνεργασία και σύμπνοια μεταξύ τους, για την αντιμετώπιση όλων των κινδύνων.

Την επομένη, ανήμερα της Παναγίας, πραγματοποιήθηκε πανηγυρική θεία λειτουργία, χοροστατούντος του θεοφιλεστάτου επισκόπου Τορόντο

Χριστοφόρου.

Στο κήρυγμά του ο κ. Χριστόφορος είπε για τους Ορθόδοξους Χριστιανούς η 15η Αυγούστου είναι ένα μικρό Πάσχα.

Κατόπιν, αφού εξύμνησε τα χαρίσματα της Παναγίας - του λατρευτικού προσώπου όπως είπε - προέτρεψε τους νέους να διατηρούν την αγνεία και την πιστοτητά τους προς τον (την) σύντροφό τους.

Στην συνέχεια του παρόντος θα αναφερθούμε εν ολίγοις στο χωριό «Μολυβδοσκεπάστος» που αντλεί την ονομασία του από το όνομα του ιστορικού Μοναστηριού.

Το χωριό, στο διάβα των αιώνων, έχει διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην διατήρηση, διάσωση και διάδοση του ελληνοχριστιανικού πολιτισμού, όπως προκύπτει από την πληθώρα των Βυζαντινών Μνημείων που υπάρχουν στην περιοχή.

Μεταφερόμενοι δε στην σύγχρονη εποχή, προσθέτουμε ότι οι πολιτιστικοί σύλλογοι του χωριού και άλλοι χωριανοί, καταβάλλουν φιλότιμες προσπάθειες για να αξιοποιηθούν και εκσυγχρονιστούν παλαιά κτίρια ώστε να αποτελέσουν σημεία αναφοράς και κέντρα αναβιώσεως παλαιών εθίμων, θρύλων παραδόσεων και Λαογραφίας.

Μια κίνηση προς την κατεύθυνση αυτή εκδηλώθηκε με την πολιτιστική συγκέντρωση των χωριανών το απόγευμα της 15ης Αυγούστου από την πρόε-

δρο της Αδελφότητας Μολυβδοσκεπαστινών Ελένη Δάφνη.

Τα υπ' όψιν κτίρια είναι το παλαιό Δημοτικό Σχολείο που προορίζεται ως Λαογραφικό Μουσείο και το παλαιό Οικοτροφείο που θα έχει τρεις λειτουργίες - δραστηριότητες, Εντευκτήριο, Κέντρο Νεότητας και Αίθουσα Ενημερώσεως. Για το Κέντρο Νεότητας θα απαιτηθούν εργασίες, ενώ οι χώροι των δύο άλλων λειτουργιών είναι ήδη έτοιμοι.

Η αίθουσα Ενημερώσεως διαμορφώθηκε με δαπάνες του Ιδρύματος «Σταύρος Νιάρχος» με πρωτοβουλία του Ελληνικού Λαογραφικού και Ιστορικού Ομίλου Φιλοθέης που συνδέεται με το χωριό.

Έχουν ήδη υποβληθεί αρμοδίως δύο μελέτες, η μια αφορά στον εξοπλισμό της αίθουσας και η άλλη στην ανάδειξη πεζοπορικών διαδρομών.

Επιθυμία μας είναι το χωριό και η ευρύτερη περιοχή να ενταχθούν στο αναπτυξιακό πρόγραμμα «Γράμμος - Κόνιτσα - Πωγώνι».

Επίσης μια άλλη πρόταση που θα δώσει «ανάσα» στην ευρύτερη περιοχή είναι η επέκταση των ιστορικών διαδρομών από Καλπάκι μέχρι Βίγλα και εκείθεν διακλάδωση προς Μολυβδοσκεπάστο και προς Γράμμο, προπολεμικό Ελληνικό Φυλάκιο «24» όπου δόθηκε η μάχη της Πίνδου την 28-10-1940 από το Συνταγματάρχη δαβάκη.

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΟΛΥΒΔΟΣΚΕΠΑΣΤΗΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ «Ο ΑΓΙΟΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ»

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Ο Πολιτιστικός-Μορφωτικός Σύλλογος Μολυβδοσκεπάστης σε συνεργασία με το Τοπικό Συμβούλιο του Τ. Δ. του χωριού, συνδιοργάνωσε με την Ν. Α. Ιωαννίνων την 5-7-2009, εκδήλωση για απότιση φόρου τιμής και ευγνωμοσύνης στα θύματα της γερμανικής κτηνωδίας κατά την 9ην Ιουλίου 1943.

Το πρωί της Κυριακής (5-7-2009) μετά την θεία λειτουργία, στο Ναό των Αγίων Αποστόλων, εψάλει επιμνημόσυνη δέηση σε μνήμη των θυμάτων της γερμανικής θηριωδίας: ΣΠΥΡΟΥ ΤΖΙΑΤΖΙΟΥ, ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΓΟΡΑ, ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΡΟΪΔΗ, ΝΤΙΝΗ ΤΖΑΒΑΡΑ, ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΜΠΕΡΤΖΑ ΚΑΙ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΝΙΝΗ. Τον πανηγυρικό της ημέρας εκφώνησε ο Πρόεδρος του Αγροτικού Συνεταιρισμού του Χωριού μας κ. Τσίπης Απόστολος, ο οποίος με γλαφυρότητα αναφέρθηκε στα θλιβερά εκείνα γεγονότα της 9ης Ιουλίου 1943.

Το μνημόσυνο και την όλη εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους, οι: ο Δ/ντης της Αστ. Δ/νσης Ιωαννίνων Ταξίαρχος Αγόρης Θεοχάρης, Εκπρόσωπος του κ. Νομάρχη Ιωαννίνων ο Νομ. Σύμβουλος κ. Νίκας Σπύρος, ο Αντιδ/ρχος κ. Παρασκευάς Χαρίλαος,

εκπροσωπών τον κ. Δήμαρχο Κόνιτσας ο Αντιδ/ρχος κ. Κίσιος Σταύρος με τον Δημ. Σύμβουλο κ. Λάππα Κώστα, ο Δ/τής του 583 Τ. Π. κ. Κλεφτάκης Θεόδωρος (Ταγ/ρχης Π.) συνοδευόμενος από Αξ/κούς της Μονάδας, ο κ. Δ/ντής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κόνιτσας, ο Δ/ντής της Εφημερίδας: ΝΕΑ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ και Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Πολιτιστικών Συλλόγων Νομού Ιωαννίνων κ. Ζώνης Πανταζής, οι Πρόεδροι των Δ. Διαμερισμάτων: Μολυβδοσκεπάστης, Μελισσόπετρας και Αειτόπετρας, η Πρόεδρος της Αδελφότητας Μολυβδ/νών στην Αθήνα κ. Ελένη Δάφνη, συγγενείς των θυμάτων, εκπρόσωποι των ελληνόφωνων χωριών ΒΛΑΧΟΙ ΚΑΙ ΨΗΛΟΤΕΡΑ Β. Ηπείρου, πολλοί επισκέπτες και όλοι σχεδόν οι κάτοικοι του χωριού!.....

Μετά το Μνημόσυνο, στο Μνημείο Πεσόντων της Κοινότητας εψάλει Τρισάγιον, έγινε κατάθεση στεφάνων από τους επισήμους και τους Φορείς, Προσκλητήρια Νεκρών, τήρηση ενός λεπτού σιγής και εψάλει ο Εθνικός Ύμνος.

Στη συνέχεια οι προσκεκλημένοι παρακολούθησαν από ειδικά διαμορφωθέντα χώρο, την αναπαράσταση του καψίματος του χωριού από τους Γερμανούς κατακτητές!.....

Η αναπαράσταση έγινε με απόλυτη επιτυχία από άνδρες του 583 Τ. Π. και σύμφωνα με το ποίημα του συγχωριανού μας Ηθοποιού- Ποιητή ΤΑΚΗ ΠΡΟΚΟΥ:

Η ΔΙΠΑΛΙΤΣΑ ΚΑΙΓΕΤΑΙ....., το οποίο με εύστοχο τρόπο προσάρμοσε και απήγγειλε ο συντ/χος Δάσκαλος ΡΙΣΤΑΝΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ!.....

Τιμές στην τελετή απέδωσε στρατιω-

τικό άγημα του 583 Τ. Π.

Η εκδήλωση καταγράφηκε με εξαιρετική επιτυχία από τον ΧΡΗΣΤΟ ΚΟΥΡΤΙΝΟ, συνεργάτη του τηλεοπτικού σταθμού Η. Ρ. Τ., τον οποίο και θερμά ευχαριστούμε!.....

Ο Σύλλογος παρέθεσε σε καφεενείο του χωριού δεξίωση, με την συνδρομή της Ν. Α. Ι. και του Δήμου Κόνιτσας.

Επιτυχόντες Επιλογής Γενικού Λυκείου 2009

Γκάγκας Ευάγγελος του Βασιλείου Επιστήμης Φυσ. Αγωγής & Αθλητ. Θράκης (Κομοτηνή)

Δάψης Γεώργιος του Θεοδώρου, Μηχανολογίας ΤΕΙ Δυτ. Μακεδονίας (Κοζάνη).

Ζώτου Γρηγορία του Βασιλείου Στρατολογικό (ΣΣΑΣ) Θεσ/νίκη

Κορτσινόγλου Δημήτριος του Ιωάννη, Ικάρων (ΣΙ) Ιπτάμενος

Μουκέ Ρεντίνα του Σπύρου, Ιατρικών Εργ/ριων ΤΕΙ Θεσ/νίκης

Μπακογιάννη Όλγα του Ιωάννη, Νομικής Θράκης (Κομοτηνή)

Μπάρκας Μιχάλης του Μιλτιάδη, Ιατρικών Εργ/ριων ΤΕΙ Θεσ/νίκης

Μπέτση Χριστίνα του Νικολάου, Λογιστικής ΤΕΙ Ηπείρου (Πρέβεζα)

Μπίλη Ιωάννα του Αθανασίου Θεολογίας Θεσ/νίκης

Ντόντης Αλέξανδρος του Γιαννάκη, Διοίκηση Επιχ/σεων Αγροτικών Προϊόντων & Τροφίμων Ιωαννίνων Αγρίνιο

Παπαδημητρίου Ευάγγελος του Ιωάννη, Επιστήμης Φυσ. Αγωγής & Αθλητισμού Αθήνας

Ράγγα Μαργαρίτα του Αθανασίου, Νοσηλευτικής ΤΕΙ Ηπείρου Ιωάννινα

Σακκά Ελένη του Νικολάου, Φυσικοθεραπείας ΤΕΙ Πάτρας (Αίγιο)

Σπανός Δημήτριος του Γεωργίου, Οικονομικών Επιστημών Θεσ/νίκης

Τσάμη Γεωργία του Φωτίου, Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής Πελοποννήσου (Κόρινθος)

Φατέ Σοφία του Βασιλείου, Δημοσίων Σχέσεων και επικοινωνίας ΤΕΙ Δυτ. Μακεδονίας Καστοριά.

Κυρίτσης Κων/νος του Βασιλείου, Επιστημ. Φυσ. Αγωγής & Αθλητισμού Κομοτηνή.

ΛΑΓΚΑΔΑ (ΙΟΥΛΙΟΣ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2009)

Όπως κάθε χρόνο έτσι και εφέτος από αρχές Ιουλίου άρχισαν να καταφθάνουν στο χωριό οι συγχωριανοί και φίλοι μας. Αφού πρώτα είχαν έλθει τα πραγματικά χελιδόνια, ήρθαν και οι παππούδες φέρνοντας μαζί τους τα άλλα χελιδόνια (τα εγγονάκια) και άρχισε στην πλατεία σιγά-σιγά το κελάϊδεσμα από τα πιτσιρίκια και το ξεφάντωμα από τα παιχνίδια τους.

Στις 20 Ιουλίου 2009 γιορτή του προφήτη Ηλία έγινε Θεία λειτουργία στον «Αϊ-Λιά» και ήταν συγκινητική ημέρα, γιατί ο πατήρ Νικόλαος Μέμος, λειτούργησε έξω, καθ' ότι η εκκλησία είναι υπό ανέγερση. Πολλοί χωριανοί με διάφορα μέσα μετάβασης κατόρθωσαν και πήγαν στη Θεία Λειτουργία.

Στις 9 Αυγούστου 2009 ημέρα Κυριακή επισκέφθηκε το χωριό μας ο Μητροπολίτης κ.κ. Ανδρέας και τέλεσε εσπερινό στην εκκλησία της Παναγίας Θεοτόκου Λαγκάδας και συνεχάρη την εκκλησιαστική Επιτροπή για την ολοκλήρωση της πλακόστρωσης του περίσχωρου της εκκλησίας, την κατασκευή του καμπαναριού, τις αγιογραφίες και άλλα που κατέστησαν την εκκλησία μας το στολίδι του χωριού μας.

Το Δ.Σ. της Αδελφότητας με απόφαση του τιμά με ευλάβεια το έργο του

ιερέως π. Νικολάου Μέμου και τον ευχαριστούμε θερμά για ό,τι έκανε και κάνει για το χωριό μας. Είναι γεγονός ότι με τις προτροπές του το εκκλησιασμά έγινε πλέον τρόπος ζωής για όλους τους κατοίκους του χωριού μας.

Την ίδια ημέρα το βράδυ στα πλαίσια των εκπολιτιστικών εκδηλώσεων του Δήμου Μαστοροχωρίων είχαμε στο χωριό μας θεατρική παράσταση και παρεβρέθησαν πολλοί συγχωριανοί μας, αλλά και φίλοι από τα διπλανά χωριά και έτσι δόθηκε η ευκαιρία να διασκεδάσουν λίγο οι εναπομείναντες φύλακες που «φυλάνε Θερμοπύλες» και κρατούν σε ζωή το χωριό μας.

Στις 14 και 15 Αυγούστου έγινε το παραδοσιακό πανηγύρι του χωριού μας υπό την αιγίδα του Δ.Σ. της Αδελφότητας, που όπως όλοι είδατε κάτω από αντίξοες καιρικές συνθήκες, υπό την συνεχή απειλή της βροχής και του κρύου τα πήγαμε πάρα πολύ καλά και με τη Δημοτική ορχήστρα του Θωμά Βλαχόπουλου γλεντήσαμε και τις δύο ημέρες μέχρι τις 6 το πρωί.

Ευχαριστούμε θερμά όλους τους συγχωριανούς και φίλους για τη συμπαράσταση και την εμπιστοσύνη που μας έδειξαν και πετύχαμε. Ευχαριστούμε για την παρουσία τους, τον Αντιδήμαρχο Μιχ. Καρανίκα και τους Δημ. Συμβού-

λους του χωριού μας Παύλο Κληματά και Χαράλαμπο Μούσιο.

Είμαι σίγουρος ότι αυτά τα δύο βράδια μέσα από το χορό και το τραγούδι οι μνήμες πολλών ξαναζωντάνεψαν, τα μάτια πολλών δάκρυσαν, οι νέοι γνώρισαν πολλά γύρω από τα παλιά χορευτικά τραγούδια και οι μεγαλύτεροι ξανάζησαν στιγμές χαράς σ' αυτόν τον χιλιοτραγουδισμένο τόπο που η ιστορία του δυστυχώς χάνεται στο βάθος των χρόνων. Αυτή τη χρονιά είδα πράγματι τους παλιούς να θυμούνται και να συγκινούνται και τους νεότερους να συμμετέχουν, έτσι και νάμαστε σίγουροι ότι θάχουμε να κερδίσουμε πολλά μέσα απ' αυτή τη σύσφιξη των σχέσεων, μέσα από αυτό το όμορφο αντάμωμα.

Στις 16 Αυγούστου 2009 είχαμε την τακτική Γενική Συνέλευση της Αδελφότητας με καλή συμμετοχή. Μετά το τέλος της Γενικής Συνέλευσης προέκυψε νέο Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητας που συγκροτήθηκε σε σώμα ως εξής:

Πρόεδρος: Παναγιώτης Νάτσης του Φωτίου
Γεν. Γραμματέας: Θωμάς Μανώλης του Ιωάν.
Ταμίας: Αμαλία Νάτση του Δημ.
Αντιπρόεδρος: Βασίλης Ντίνης του Κων.
Δημ. Σχέσεις - πολιτιστικά: Θεοφάνης Ντίνης του Λουκά
Αναπλ. Γραμματέας: Φανή Νάτση του Παν.
Αναπλ. Ταμίας: Ηλίας Νάτσης του Παύλου

Εξελεγκτική Επιτροπή

Ντίνης Αχιλλέας του Ηλ.

Τσιούτσιος Απόστολος του Φωτ.

Ευχόμαστε καλή επιτυχία

Στις 20 Αυγούστου 2009 παραδόθηκε ολοκληρωμένο το έργο κατασκευής της πέτρινης βρύσης στη θέση «Νατσείκα» στην είσοδο του χωριού μας (από τον επάνω δρόμο). Το παραπάνω έργο χρηματοδότησε η Αδελφότητα, μας βοήθησε με κάποια υλικά και μηχανήματα ο Δήμος όμως υπήρξε και προσωπική εργασία μερικών συγχωριανών μας και ειδικότερα δύο-τρία άτομα προσέφεραν τα μέγιστα. Μπράβο τους και τους ευχαριστούμε θερμά και ας αποτελούν το καλύτερο παράδειγμα για όλους μας και να προσπαθήσουμε να προσφέρουμε όλοι και όχι πάντα οι ίδιοι και ίδιοι.

Το Δ.Σ. της Αδελφότητας σε αγαστή συνεργασία με το τοπικό Συμβούλιο, δείχνει αμέριστο ενδιαφέρον για ό,τι καλύτερο είναι να γίνει στο χωριό και θα πρέπει να ξέρουν οι συγχωριανοί ότι εμείς που μένουμε στην Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Γιάννενα, Κέρκυρα και αλλού ό,τι κάνουμε, το κάνουμε γιατί αγαπάμε τον τόπο μας, αγαπάμε το χωριό μας γιατί πάνω απ' όλα το χωριό ανήκει σε όλους.

«ΠΛΑΤΕΣ»

Μια φορά και έναν καιρό. Πασσιπούδες - Προπασσιπούδες - αναμνήσεις, διηγήσεις, έθιμα, ξενιτιά, τραγούδια.

Οι Γιορτές εκδηλώσεις των νέων, έθιμα γίνονταν την περίοδο της άνοιξης όπως αναφέρει και το παρακάτω τραγούδι στη βλάχικη γλώσσα: «ΦΡΟΥΤΖΑ ΒΙΑΡΤΕ ΝΤΙ ΣΙΚΑΡΑ ΝΙΑΡΝΙΟΥΤΖΙΑΣΤΕ ΠΡΟΥΜΟΥΒΙΑΡΑ» Φύλλο πράσινο από σίκαλη μου μυρίζει τον ερχομό της άνοιξης, με τα λουλούδια.

«ΣΥ ΙΑΣΑ ΦΙΑΤΕΛΕ ΝΑΦΟΡΑ ΣΥ ΣΕ ΤΖΙΟΚΑ ΠΡΟΥ ΣΟΥΝ ΜΟΡΑ ΚΑΙ ΠΡΟΥΣΤΕ ΜΟΡΑ ΚΑΙ ΠΡΟΥΣΤΕ ΜΟΡΑ ΠΟΥΝ ΛΑ ΑΓΙΟ ΑΘΑΝΑΣΗ ΝΤΙ ΧΩΡΑ»

Να βγουν τα κορίτσια έξω και να παίξουν κάτω και επάνω από τον ΑΛΕΥΡΟΜΥΛΟ του ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΙΜΟΥ που βρισκόταν μεταξύ της Κρύας Βρύσης της «ΚΟΥΣΤΟΥΝΙΚΑΣ» και της χιλιοτραγουδισμένης βρύσης του ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ με τους ξακουστούς βράχους «ΣΤΟΤΖΙ» ΚΙΑΤΡΑ ΤΩΝ ΚΟΡΙΤΣΙΩΝ που τα Κορίτσια αρχίζουν τα τραγούδια και ακούγονταν σ' όλο το χωριό και αιωνόβια πεύκα που και σήμερα στέκονται αγέρωχα στα περίφημα πράσινα σιάδια όπου έστηναν το χορό και με το περίφημο πλατάνι (ΠΛΑΤΑΝΕ ΧΙΛΙΟΧΡΟΝΕ ΠΟΛΥ ΤΡΑΓΟΥΔΙΣΜΕΝΕ, ΒΑΘΙΑ ΘΕΜΕΛΙΩΜΕΝΕ) Κάτω από τα αγέρωχα πεύκα υπάρχει

και το ειδυλλιακό εκκλησάκι του Αγίου Αθανάσιου που πολύ επισκέπτες ανάβουν το κεράκι τους στην θαυματουργική εικόνα.

Δεν έχει ψάλτη ούτε παπά το ξύλινο ΣΗΜΑΝΤΡΟ ΤΗΣ ακούγεται στις 18 Ιανουαρίου. Και 2 Μαΐου στην εορτή του.

Σ' αυτό το υπέροχο τοπίο τα κορίτσια με περίσσεια χάρη και με τα λυγερά κορμιά τους έστηναν τον χορό και το τραγούδι δείχνοντας όλη την θηλυκότητα και την ομορφιά τους:

«ΚΟΥ ΚΟΥΣΙΤΣΑ ΓΚΑΛΠΙΝΕ ΦΑΤΣΑ ΝΤΙ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΑ ΟΚΛΙΟΥ ΛΟΥ ΝΤΙ ΓΕΡΑΚΑΝΑ ΝΤΙ ΛΑ ΝΤΟΥΜΙΤΖΟΥ ΣΕΙΣ ΠΙΝΑ»

Με τις κουσίτσες τις ξανθές, το πρόσωπο σαν τριαντάφυλλο, έχεις τα μάτια της Γερακίνας. Αν δεν με θέλεις έλεγαν τα αγόρια οι νέοι από το θεό να το βρεις. Έτσι λοιπόν αναπτύχθηκε ένας πλατωνικός έρωτας, του ΜΙΧΑΛΗ ΚΑΙ ΧΑΪΔΩΣ.

Ο ΜΙΧΑΛΗΣ από τον επάνω μαχαλά και η ΧΑΪΔΩ από τον μεσαίο. Και έτσι ο έρωτας άπλωσε τα κλαδιά του στις καρδιές τους, κορύφωση ψυχής. Έτσι ο Μιχάλης άρχισε να πολιορκεί την Χαΐδω αλλά πώς; Έλεγαν στο χωριό:

«ΝΙΧΑ ΤΡΙΑΤΣΕ ΤΟΥ ΣΟΥΚΑΚΕ ΛΑΪ ΧΑΪΔΩ ΤΟΥ ΝΤΟΥΛΑΠΕ»

Ο Μιχάλης περνούσε έξω στο δρόμο προς το σπίτι της Χάιδως και η Χάιδω από ντροπή έμπαινε στο ντουλάπι.

Ο Μιχάλης έλεγε «έλα Χάιδω που λα ομπόρου συ τζούκου ούνου σμπόρου = Έλα Χάιδω μέχρι την εξώπορτα να σου πω, που σήμερα θα το λέγαμε ερωτική εξομολόγηση.

ΕΛΑ ΧΑΙΔΩ ΛΑ ΣΟΥΓΚΟΥ ΣΥ ΤΙ ΜΠΑΣΙΟΥ ΚΟΥ ΒΑ ΦΟΥΓΚΟΥ Έλα Χάιδω μέχρι του Σούγκου να σου δώσω το φιλί της αγάπης γιατί θα φύγω για την ξενιτιά.

ΕΛΑ ΧΑΙΔΩ ΠΟΥΝ ΛΑ ΚΟΡΝΟΥ ΣΥ ΤΙ ΜΠΑΣΙΟΥ ΚΟΥ ΒΑ ΜΕ ΤΟΥΡΝΟΥ Έλα Χάιδω μέχρι την κρανιά να σε φιλήσω μια φορά και να σου υποσχεθώ ότι θα γυρίσω από την ξενιτιά και θα σε παντρευτώ.

Ο σκοπός του Μιχάλη ήταν να πάει στην Ρουμανία (Βλαχιά). Θα δούλευε σκληρά, όπως και κάθε Ηπειρώτης, θα αποκτούσε κάποια περιουσία και θα γυρνούσε να παντρευτεί να κάνει οικογένεια. Αυτά προσπαθούσε να εξηγήσει στην Χάιδω αλλά στάθηκε αδύνατον να την συναντήσει: Κάποια στιγμή της λέει (ψηλά την κτίζεις τη φωλιά και θα λυγίσει ο κλώνος και θα σου φύγει το πουλί και θα σου μείνει ο πόνος.

Και έτσι έγινε. Ο Μιχάλης έφυγε με πόνο από το χωριό με τα καρβάνια εκείνης της εποχής στην Ρουμανία (Βλαχιά) δούλεψε σκληρά απέκτησε περιουσία μεγάλη (από πληροφορίες)

αλλά δεν ξαναγύρισε ποτέ στο χωριό.

Η Χάιδω μετάνιωσε και άρχισε να ζορίζεται για την απόρριψη που έκανε στο Μιχάλη· κλάμα νύχτα μέρα. Η μάνα της για να την παρηγορήσει της έλεγε: «ΤΑΤΣΙ ΛΑΪ ΧΑΙΔΩ ΤΑΤΣΙ ΛΑΪ ΧΙΛΙΕ ΚΟΥ ΒΑΣ ΓΙΝΕ ΝΤΙ ΒΛΑΧΙΕ: Χάιδω μου μην κλαις γιατί γρήγορα θα σου έρθει από την Βλαχιά.

Αφού πέρασε αρκετός καιρός η Χάιδω απαντούσε στην μάνα της «ΚΑΣΕ ΓΙΝΑ ΣΕ ΚΑΣΙΟΥ ΝΟΥ ΓΙΝΕ ΑΦΟΥΡΛΟΙ ΣΥ ΛΟΥ ΤΑΛΕ ΓΚΑΛΕ (ΑΔΙΚΗ) = Και αν έρθει και αν δεν έρθει οι κλέφτες να τον σφάξουν στο δρόμο. Πέρασαν τα χρόνια από πληροφορίες από τους παππούδες κανείς από τους δυό δεν παντρεύτηκε.

Κράτησαν βαθιά στην καρδιά τους τον πλατωνικό έρωτά τους.

Το καθημερινό τραγούδι της Χάιδως, ο πόνος και η θλίψη (τι να σου στείλω ξένη μου αυτού στα ξένα πούσαι; - Σου στέλνω μήλο σέπεται, κυδώνι μαραγκιάζει, σου στέλνω και το δάκρυ μου σε μεταξωτό μανδύλι ... Μπορεί σε μια άλλη διάσταση της άλλης ζωής το δένδρο να απλώσει τα κλαδιά του και να ενώσει τις ψυχές τους στον παράδεισο, κοντά στην θεία δικαιοσύνη. Αμήν.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΕΣΣΗΣ

Υ.Γ. Πληροφορίες από παππούδες και πατεράδες. Μέρος της περιουσίας του ο ΜΙΧΑΛΗΣ το έστειλε στο χωριό για την ανέγερση εκκλησιών και σχολείων.

Ο ΚΥΡΓΙΩΡΓΗΣ Β.

ΠΑΡΕΞΗΓΗΣΗ

ΓΙΑΝΝΗ ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

Με τη Δικτατορία της 4ης Αυγούστου, οι δουλειές του κυρ Γιώργη, έπαθαν μεγάλο στραπάτσο. Το Συμβολαιογραφείο δεν έβλεπε άνθρωπο παρά μόνο για μικροπράγματα. Πληρεξούσια για συντάξεις, αντίγραφα από παλιά συμβόλαια, κανένα δανειστικό και τέτοια. Πωλητήρια ακινήτων κι άλλα συμβόλαια που αφορούσαν ακίνητα, (που ήταν ο κορμός της οικονομικής στήριξης του συμβολαιογραφείου) με το Νόμο περί μεταβιβάσεων στα μεθόρια, έγιναν τόσο περίπλοκα και χρονοβόρα (άδεια επιτροπής στα Γιάννενα, που συνέρχονταν κάθε τρεις με πέντε μήνες, κι όλο αναβάλλονταν οι λήψεις αποφάσεων), σε σημείο που οι προθέσεις των συμβαλλομένων άλλαζαν εν τω μεταξύ ή ξεχνιόνταν, και τα συμβόλαια 9, φορές στις 10 ματαιώνονταν τελικά.

Στο σπίτι, που βρέθηκε "μ' απλωμένο τραχανά" (τα δυο παιδιά σπούδάζαν στα Γιάννενα) η ατμόσφαιρα σκοτεινίασε. Οι κάποιες οικονομίες άρχισαν να τρώγονται. Οι προβλέψεις μαύρες κι άραχλες. Ο εκνευρισμός "στη διαπασών".

Ο Κυρ Γιώργης αρκετά μεγάλος τώρα στην ηλικία, έδειχνε εξωτερικά ότι "φιλοσοφούσε το πράγμα", αν και πότε-πότε τάβαζε μ' όλους εκείνους που είχαν συμβάλει, (ανάμεσα σ' αυτούς και η κυρα Λένκω), δυο χρόνια γρηγορότερα, στη ματαίωση της μετάθεσής του στην Πάτρα, όπου ήταν σχεδόν βέβαιο ότι μπορούσε να πάρει το Συμβολαιογραφείο ενός συμβολαιογράφου Λεχουρίτη που μας είχε αφήσει μέρες. Και τότε ένα συμβολαιογραφείο σε μια πόλη σαν την Πάτρα, ήταν μεγάλο κατόρθωμα κι ήθελε γενναίο μέσο, καθώς το επάγγελμα ήταν "κλειστό".

Αυτό το μέσο είχε βρεθεί χάρις στην Κυρά (τη Νικολάκαινα) που ένας συγγενής της ήταν τότε Υπουργός. (Αλλά.....σε τέτοια ηλικία και με τέσσερα παιδιά, πώς να μετακινηθεί η οικογένεια, και πως ο Κυρ Γιώργης θα ψάχνει για πελάτες στην απέραντη Πάτρα, που την είχε εγκαταλείψει πρίν από τριάντα τόσα χρόνια).

Μέσα σ' αυτή την αναποδιά και το μπέρδεμα, η σκέψη να κοπαχτούν πάλι τα χωράφια στον κάμπο από πολύ κοντά, δεν έδινε παρά μερική λύση στο πρόβλημα, γιαυτό, και η υγεία της κυρα Λένκως κλονίστηκε. Η εμφάνιση κάποιων συμπτωμάτων μελαγχολίας και τρέμουλων σε κάθε μικροταραχή έδειχνε ότι δεν πάμε καλά.

Πού την έχανες, πού την έβρισκες την κυραΛένκω, θα κάθονταν σκεφτική ώρες ολόκληρες στο παράθυρο της κρεβάτας του σπιτιού, πούναι σωστό "καραούλι" κι έκανε το βιγλάτορα ελέγχοντας τον καθένα που τύχαινε ν' ανεβαίνει το δρόμο, που περνάει έξω από το σπίτι, και πιθανολογώντας τις προθέσεις του.

"Μια συμβολαιογραφική πράξη, που παράλειψα να σημειώσω στην αρχή, ως ανατρέπουσα ως ένα βαθμό, κατά κάποιον τρόπο, τον οικονομικό κατήφορο του Συμβολαιογραφείου ήταν και η Δημόσια Διαθήκη. Σ' αυτήν την πράξη, που ο Νόμος έρριχνε μεγάλο βάρος κι έδινε τεράστια σημασία, άφηνε και την αμοιβή του Συμβολαιογράφου ελεύθερη να την κανονίζει ο ίδιος με την αρχή "κατά το μάγουλο και το μπάτσο". Στην περιφέρεια του Συμβολαιογραφείου οι ιδιόγραφες διαθήκες ήταν σχεδόν άγνωστες. Οι Δημόσιες όμως που γίνονταν ενώπιον του Συμβολαιογράφου είχαν μεγάλη συχνότητα.

Αυτό το χαρακτηριστικό της Επαρχίας ανέβαζε τον προβληματισμό της κυραΛένκως όταν κάθονταν στο караούλι του σπιτιού και έλεγε τους ανερχόμενους πιθανούς πελάτες του κυρΓιώργη. Όσο πιο ηλικιωμένος έδειχνε ο "ερχόμενος" και δυσκολεύονταν να φτάσει στο γραφείο, τόσο πιο ανέβαιναν και οι πιθανότητες κατασκευής Δημόσιας Διαθήκης. Δε μπορώ βέβαια να μη σημειώσω ότι οι πιθανότητες σ' αυτές τις περιπτώσεις ευμενούς εξέλιξης της περιπτώσεως ξεπερνούσε το πενήντα τοις εκατόν.

Αυτό το μισό-μισό της περίπτωσης είχε σαν συνέπεια πολλές φορές άνθρωποι ηλικιωμένοι που ανέβαιναν για μια απλή (κι απλήρωτη συμβουλή) από τον κυρΓιώργη, να απολαμβάνουν και "καφέ φρεσκοκομμένο και γλυκό" από την ΚυραΛένκω, και φυσικά κρυφό χαμόγελο του κυρΓιώργη, στην περίπτωση που η ερωτηματική και ανήσυχη ματιά της κυραΛένκως έπαιρνε αρνητική απάντηση, αλλά αυτό δεν ήταν προς "κακοφανισμό" ουδενός, γιατί κι ο κυρΓιώργης και η κυραΛένκω είχαν μέσα τους έμφυτη την καλοσύνη και τη συμπάθεια προς τους ηλικιωμένους..

"Ένα πρωινό όμως η κυραΛένκω παρατήρησε από το караούλι της ν' ανεβαίνει κούτσα- κούτσα με το μπαστούνι του ο Μάστρο Δημήτρης Καρά.....από τη..... (χωριό της επαρχίας) για τον οποίο λέγανε ότι είχε φέρει λεφτά από την Περσία, όπου είχε πάει ως μάστορας. Ο ίδιος είχε κανένα χρόνο, που έβλεπε τον κυρΓιώργη στο Παζάρι και κάθε φορά του έλεγε ότι "Κάποια μέρα θ' ανεβεί στο γραφείο, "φερ'ειπείν" για να κάνει "φερ'ειπείν" τη διαθήκη του.

Τόλεγε τόσο συχνά, που είχε καταντήσει ανέκδοτο μ' αυτό το "φέρ' ειπείν" που επαναλάμβανε κάθε τόσο, τις χαζοκαθαρεύουσες που χρησιμοποιούσε στην ομιλία του και την μόνιμη αναβολή της πραγματοποίησης της διαθήκης.

Να όμως που ήρθε η στραβοβδομάδα κι ανηφόριζε ο ΜαστροΔημήτρης, που σήμαινε ότι ήρθε κι αυτουνού η ώρα.

Το πρώτο που έκανε η κυραΛένκω ήταν να κατεβεί στο Γραφείο και να αναγγείλει στον κύρ Γιώργη, χαμογελώντας την άφιξη του ΜαστροΔημήτρη.

Ο κυρΓιώργης την ανέκοψε με το:

"Περίμενε πρώτα να δούμε, τι πρόκειται να κάνει... γιατί φοβάμαι ότι θα μ' αρχίσει πάλι με τα φέρ' ειπείν. Και θα μ' ανεβάσει το αίμα στο κεφάλι".

"Όπως όμως φάνηκε σε λίγο ο Μάστρο Δημήτρης ήταν αποφασισμένος 100% να τελειώσει οριστικά τη διαθήκη του. Όλο το πρωινό πάλευε ο κυρΓιώργης να συνεννοηθεί με το ΜαστροΔημήτρη και κατά τις δύο η ώρα το μεσημέρι έσωσε και τέλειωσε η διαθήκη. Χρειάζονταν όμως τρεις μάρτυρες. Βγήκαν συμβολαιογράφος και πελάτης στην πόρτα και ψάρευαν όποιους ανέβαιναν κι είχαν καιρό να παραστούν για μάρτυρες.

Τέλειωσε το διάβασμα της διαθήκης, υπόγραψαν οι μάρτυρες αφού ορκίστηκαν, κλείστηκε ο φάκελος. Κι ήρθε η ώρα "να ξυρίσουν το γαμπρό" κατά την Κονιτσιώτικη έκφραση. Ο ΚυρΓιώργης αφού ρώτησε το Μάστρο Δημήτρη αν ήταν ευχαριστημένος από τη διαθήκη που συντάχτηκε με τόσο κόπο και πήρε θετική απάντηση, του είπε για την αμοιβή. Ο Μάστρο Δημήτρης δε φάνηκε δυσαρεστημένος. Αντίθετα μάλιστα χαμογέλασε ικανοποιημένος και σηκώθηκε από κει που κάθονταν για να πλησιάσει το τραπέζι του ΚυρΓιώργη, που ανέμενε την εξόφληση. Αντί για εξόφληση όμως ο μάστρο Δημήτρης πλησίασε πιο πολύ το τραπέζι του κυρΓιώργη και εμπιστευτικά του λέει.

-Κυρ Γιώργη μου, η αμοιβή που μοι ζητάς δεν αξίζει τίποτα. Εγώ για σένα που σ'εκτιμώ και σ'αγαπώ, έχω κάτι πιο σπορδαίο να σου δώσω.

Ο κυρΓιώργης προς στιγμή σκέφτηκε κάποιο κομμάτι χρυσού ή διαμαντιού μεγάλης αξίας θα του άφηνε ο Μάστρο Δημήτρης, όταν είδε να βγαίνει από τη μέσσα τζέπη του Μάστρο Δημήτρη ένα τριπλοτετρατυλιγμένο δέμα. Παρότι τέτοιου είδους τράμπες τις απόφυγε, συστηματικά ο κυρΓιώργης από παλιά, (πολύ δε περισσότερο τώρα που τα πράγματα είχαν δυσκολέψει πάρα πολύ στο σπίτι, κι είχε ανάγκη από γέννημα ή άλλα φαγώσιμα ο κυρΓιώργης στην περίπτωση του Μα-

στροΔημήτρη, έκανε προς στιγμήν υποχώρηση και ψιθύρισε, ελπίζοντας σε κάτι καλύτερο-- Για να δούμε Μάστρο Δημήτρη τι μας κουβάλησες.

Κι ο ΜάστροΔημήτρης που νόμιζε ότι θάκανε τον κυρΓιώργη πανευτυχή, βγάζει μέσα από το δέμα που άνοιγε, ένα μικρό κομμάτι ξύλου, σχεδόν δυο πελεκούδια, προσθέτοντας.

- Εγώ κυρΓιώργη μου έφερα τρεις φλούδες τιμιόξυλο από τους Άγιους τόπους Κράτησα τη μία κι έφερα σε σένα τις άλλες δυό Τάχασε ο κυρΓιώργης. Και πήγε να πέσει κάτω.

- Σ' ευχαριστώ -Σ' ευχαριστώ Μάστρο Δημήτρη μου, αλλά ... από το εκτός από το ότι θα αισθάνομαι άσχημα να σου στερήσω ένα τόσο πολύτιμο κειμήλιο, πρέπει να σου πω, αν και αυτά δε λέγονται, εδώ στο Μπεκιαρέϊκο, όταν ήρθα, βρήκα δυο κομμάτια τιμιόξυλο. Τρίτο δε χρειάζεται, ό,τι ήταν να βοηθήσει και το ένα ακόμα ήταν αρκετό, γιαυτό το δεύτερο το δώσαμε προ καιρού σε μοναστήρι. Εσύ, κάνε τι θα κάνεις, πρέπει να μας φέρεις αντί μετρητά γέννημα ή άλλο φαγώσιμο. Την κανονική αμοιβή του Συμβολαιογράφου. Όπως είχαμε ξαναπεί, όταν με ρωτούσες και με ξαναρωτούσες. Τώρα τι σ'έπιασε να στερηθείς το τίμιο ξύλο που τόσα χρόνια σε βοήθησε. Εγώ δεν ξέρω, αλλά και δε θέλω να μάθω. Έδωσε - πήρε ο Μάστρο Δημήτρης, έστριψε από δώ, ξέστριψε από κει, έβγαλε από το "μπλέτσι" του μια πάνινη σακούλα και τελικά υποσχέθηκε να φέρει ένα φόρτωμα καλαμπόκι.

Βιάστηκε κι ο κυρΓιώργης ν' ανεβεί πάνω στο σπίτι, όχι τόσο γιατί ήτανε μεσημέρι, περασμένη η ώρα, όσο γιατί την ώρα που γίνονταν συζήτηση πληρωμής με τιμιόξυλο, άκουσε να περνάει απόξω στο γραφείο του, η "ελλοχεύουσα" κυραΛένκω, η οποία κοντοστάθηκε λίγο ν'αφουγκρασθεί και σε συνέχεια "ετράπη κυριολεκτικά εις φυγήν", ακούγοντας τον "απρόβλεπτο δρόμο" που έπαιρνε η υπόθεση της συμβολαιογραφικής αμοιβής, στις δύσκολες εκείνες ώρες της οικογένειας. Έν όψει βέβαια και της έντονης αμφισβήτησης που έτρεφε για τις οικονομικές και διαπραγματευτικές ικανότητες του κυρΓιώργη.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικία με οικόπεδο 250 τ.μ.
στην Κ. Κόνιτσα

Τηλ. 6977818583

ΡΟΖ ΤΙΕΠΟΛΟ

Ειρήνη Κίτσιου

Η γρασία περόνιαζε, μέρες τώρα, τα κόκαλά μου· αναρωτιόμουν τι γύρευα εδώ μέσα (το κελί ήταν υγρό και σκοτεινό σαν κατακόμβη), παρέα μ' έναν τρελό. Κατανοώντας το άγχος μου, με πλησίασε και παίρνοντάς με από το χέρι, με οδήγησε μπρος στη μεγάλη τοιχογραφία του βορεινού τοίχου. Μου έδειξε -η μύτη της βέργας του ήταν αιχμηρή, όπως του καλοξυσμένου μολυβιού- τα χείλη της ξεθωριασμένης γυναικείας φιγούρας, που το χρώμα τους παρέμενε ακόμη, παραδόξως ζωηρό. (Θα μπορούσε να ήταν Παναγία, ωστόσο κανένα αντικείμενο απ' όσα την περιέβαλαν δεν εξέπεμπε κάποιας μορφής αγιότητα). Κρατώντας τη βέργα του ακίνητη στο ίδιο πάντοτε σημείο, μου εξήγησε:

«Τα ζωγράφισα με πάθος, έχοντας στην παλέτα μου αρκετή ποσότητα από ροζ Τιέπολο· αυτό το τρυφερό ρόδινο, την ηχώ του φωτός που σβήνει σιγά-σιγά. Μερώνυχτα πάλευα προσθέτοντας όπως ο Σαρντέν χρώμα εκεί όπου έλειπε και αφαιρώντας από εκεί όπου περίσσευε, ώσπου να βγει κάτι καλό. Αυτό το ίδιο χρώμα που ο ποιητής ονειροπολώντας αποκαλεί νόστο της κερασιάς... και δεν είναι άλλο από 'κεινο που οι άνθρωποι λένε απλά «κερασί».

Έφερε για μια στιγμή, το πρόσωπό του πολύ κοντά στη φθαρμένη εικόνα και παρατήρησα πως έτριψε με τα δάκτυλά του το καλοσχεδιασμένο στόμα απαλά, ως να 'θελε να πυροδοτήσει μια, από παλιά σβησμένη, σπίθα ζωής. Ύστερα με φωνή τρεμάμενη εξακολούθησε:

«Με το χάραμα, έτσι όπως τα φωτίζει το αχνό φως του φεγγίτη, τα νιώθω να κραυγάζουν σαν από τεράστια βάθη, απ' όπου κανείς δεν ανεβαίνει στην επιφάνεια ποτέ. Αργότερα, όταν όλα μαλακώνουν, μου μιλούν με λόγια που πολύ θα 'θελα να φιλήσω το πέρασμά τους πάνω σ' αυτά τα χείλη· μα ευθύς διαπιστώνω πως είναι ψυχρά και χωρίς σώμα, και πως αναπόφευκτα, κάποτε, καθώς είναι ήδη νεκρά, θα ξεφτίσουν και θα γίνουν σκόνη».

Ξαφνικά σταμάτησε να μιλά και στράφηκε προς το μέρος μου· το φωτεινό του βλέμμα που καρφώθηκε στην άορταγη ματιά μου, μαρτυρούσε πως τίποτε δεν χάνεται ολότελα. Με τη γνώριμή μου, από πριν, παράξενη νηφαλιότητα του, αποτελείωσε κατόπιν την κουβέντα χαμηλόφωνα, έτσι όπως θα διηγόταν στο ίδιο του τον εαυτό το πιο τρελό του όραμα:

«Τις νύχτες όμως, που το κερί μου

τα θεραμαίνει, αναδύουν μια βελούδινη άχνα μόνο, χωρίς να με καλούν ή να μου απευθύνουν το λόγο. Ω! και μοιάζουν τόσο ζωντανά ... σαν να έχουν από καιρό συνηθίσει την καθαγιασμένη μοναξιά τους... σαν να έχουν από καιρό αγαπήσει της τοιχογραφίας την υγρή ατμόσφαιρα».

Έτσι, μ' αυτόν τον τρόπο, αναλύοντας μου τη μελωδία και την αντίστιξη του ρόδινου χρώματος του κερασιού, του τόσο χαρακτηριστικά ενετικού -τα χείλη της- καταπράυνε την αγωνία μου ο δάσκαλός μου, ο ερημίτης Τιμόθεος (κατά κόσμο, ζωγράφος Ανάργυρος

Ευδόξου)... κι ένιωσα να πλημμυρίζουν αναπάντεχα την ψυχή μου αισιοδοξία κι ελπίδα: Πως παρατηρώντας, τάχα, αυτά τα εξαίσια χείλη με πολλή σπουδή θα μπορούσα ίσως -ποτέ ως τώρα δεν το είχα κατορθώσει, κι ενώ το προσπαθούσα αδιάκοπα- να κατασβέσω τη λαχτάρα και του δικού μου όνειρου.

Σ.Σ. Το διήγημα είναι από τη συλλογή διηγημάτων της Ειρήνης Κίτσιου «Εκπαιδευτής Γρύλων» εκδ. Ζσχαράκη.

Σημειώνουμε ακόμα προς χάριν των αναγνωστών μας ότι η συλλογή αυτή διακρίθηκε πολλαπλώς και θεωρήθηκε ένα από τα καλύτερα βιβλία του 2009.

@ccountant

Λάππας Μάκης
Λογιστικά - Φοροτεχνικά

Αριστοτέλους 38 • 501 00 ΚΟΖΑΝΗ
Τηλ. 24610 49955 - Fax: 24610 49966 • Κιν.: 6942 411090
e-mail: lappmez@otenet.gr

ΗΛΙΑΣ Β. ΚΟΥΚΕΣΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ Α.Π.Θ.

Σ. ΜΑΝΑΡΗ 2
ΙΩΑΝΝΙΝΑ
Τ.Κ. 453 33

ΤΗΛ.: 26510 77585
ΚΙΝ.: 6932 430093
e-mail: ikoyk@otenet.gr

ΚΟΝΙΤΣΑ

**Μην ξεχνάτε
τη συνδρομή σας.
Είναι το στήριγμα
του περιοδικού μας.**

Η ζωή γράφει εύθυμα

Κουβέντες Λεωφορείου

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΤΣΟΥΒΑΛΗ

Μέσα Μαΐου 2003, ώρα 1,15 μμ. στο λεωφορείο της γραμμής Γιάννενα –Κόνιτσα.

Πρώιμη ζέστη, 30 βαθμοί υπό σκιάν.

Κόσμος πολύς. Είναι βλέπεις κι αυτοί που κατεβαίνουν Ασφάκα, Καρυές, Καλπάκι...

Κάποιοι όρθιοι, κάποιοι φάγανε σκόρδο, κάποιοι ιδρώσαν.

Κάποιοι δε μπορούν να πάρουν ανάσα. Σκόρδο, ζέστη και ιδρώτας ...

– Εισπράκτωρ αέρα- αέρα, φωνάζει ένα κορίτσι

– Μανώλ' βάλε αέρα, λέει ο εισπράκτορας στον οδηγό

– Όσο αέρα είχα τον έβαλα, περ' σότερο αέρα στο Μιτσ' κέλ'.

Έχουν και την πλάκα τους τα μέσα μαζικής μεταφοράς. Θέλεις δε θέλεις πιάνει το αυτί σου κουβέντες.

Στο πίσω κάθισμα ένας κύριος κοιτσονάτος γύρω στα 75. (Θυμήθηκα το ανέκδοτο «Α, ρε άντρα πότε θα γίνεις κι εσύ 70», θα σας το πω άλλη φορά).

Δίπλα του ένας συνομήλικός του αλλά μαραζιάρης αυτός, στα νιάτα του όμως, λέει...

Δώσου κουβέντα για τη σημερινή νεολαία, τις γυναίκες, τις σύγχρονες μανάδες...

– Ο κοιτσονάτος: "Τώρα, μανάδες σ' λέει! Τι κάνουν; Από ένα παιδί, κι αυτό δε μπορούν να το φ'λάξουν. Τότε κρομμύδ' έτρωγαν κι έπιαναν παιδί. Κρεμούσαν τ' σαρμανίτσα σ' γκορτσιά κι έκαναν χωράφι. Περνούσε κι ο ντραγάτης «ή μου δίνεις ή στο πνίγω το πιδί» τι να κάν' κι αυτή, να της πνίξ' το παιδί;... Αμ, εμείς οι άντρες; Παλικάρια!. Αστράγαλο βλέπαμε... (αν γράψω το παρακάτω θα το κόψει η λογοκρισία). Όχι σαν τουτουνούς τους νεαρούς που τους έφαγε το άγχος και τα μεταπτυχιακά. Τώρα στριγκ σ' λέει ο άλλος και σερβιέτα πολυτελέστατ' στενή να'χει και σκέδια λογιασιά. Όχι όπως τότε με τα πανιά. Και τα παιδιά σήμερα μπεμπιλίνο στραγγιστό και πιπίλα. Και γάλα να τρων τ' κουτιού κι να γίνονται χοντρά».

Ο μαραζιάρης συμφωνούσε, αλλά δεν πρόφταινε να μιλήσει.

– Ο κοιτσονάτος: «Ε, ρε κι να 'ταν ο καιρός μας τώρα... Θυμάσαι ρε κείν' τ' Λιέν' στο χωριό;...

Η κουβέντα εξελίχτηκε σε σκέτο κουτσομπολιό...

Κάνω «ζάπιγκ» και πιάνω την κουβέντα από δυο καθίσματα μπροστά. Δυο γυναίκες ηλικιωμένες:

– Πού τά'χεις τα παιδιά; Πάντρεψες

την κόρη σ';

– Στ'ν Αθήνα, στο Παγκράτι, έκανε
κι ένα παιδί, δ'λεύει κι ο άντρας τς,
καλά είναι.

– Εσύ πως είσαι;

– Με ρήμαξαν τ' αθριτικά.

– Κι έμένα.

Και συνέχισαν: εκείνος πάει από
καρδιά, κείνη απ' την κακιά αρρώστια.

– Αμ' εκείν' η καημέν' που ήταν άρ-
ρωστη κι ο Γιώργος γκιζιρούσε; Πέθανε

στο τέλος κι πσύχασε.

Παναγία μου, κουβέντα του θανατά!
Τι σου είναι οι γυναίκες, μες το μαζο-
χισμό! Καλύτερη η αντροκουβέντα.

Επανήλθα λοιπόν κι άκουγα κρα-
τώντας σημειώσεις διακριτικά.

Τώρα που τα δημοσίευσα αυτά, φο-
βάμαι πως αν με ξαναδούν να κρατάω
σημειώσεις, θα με πετάξουν απ' το λεω-
φορείο.

Ο Ορειβατικός Σύλλογος Κόνιτσας στο καταφύγιο «Αστράκας».

(Φωτ. Σ.Τ. 1972)

Αναμνήσεις από τα παλιά

Σκαλίζοντας παλιές φωτογραφίες έπεσε στα μάτια μου μια από τη δεκαετία του 1930. Την είχα δει πολλές φορές αλλά χωρίς να της δώσω και μεγάλη σημασία. Τώρα που ζούμε με αναμνήσεις του παρελθόντος μου ήρθε η ιδέα να την δημοσιεύσω για να θυμηθούν οι συνομήλικοί μου και παλαιότεροι εκείνη την εποχή. Σ' αυτήν εικονίζονται από αριστερά όρθιοι: 1) Δημήτριος Μητσιάνης, 2) Θωμάς Μπούνας, 3) Κων/νος Παπακώστας, καθήμενοι: 1) Κόρη του Καλάκου, 2) Κων/νος Κωλέτσης, 3) Δημήτριος Καλάκος, Δασικός, 4) Νικόλαος Παπακώστας, 5) Νικόλαος Τσίκας και 6) Παιδί του Νίκ. Τσίκα από προηγούμενο γάμο.

Προπολεμικά στην Κόνιτσα οι κυνηγοί

ήταν πολύ λίγοι, μετρημένοι στα δάχτυλα. Με τους πιο πολλούς πήγαινα και εγώ μαζί όταν έβγαιναν στον Άϊ Λιά, στον κάμπο, στην κόκκινη Παναγιά κι αλλού.

Αυτούς που θυμάμαι ήταν ο Μήτσιο-Γάκης, ο Βρανίστας, ο Ναπολέων Παπακώστας, ο Νικόλας Τσίκας, ο Ευριπίδης Σδράβος, ο πατέρας μου Θωμάς Μπούνας και ο Βασίλης Γάκης που τόσο άδιστα και γρήγορα έφυγε στον εμφύλιο από τη ζωή. Άλλους στην εποχή μου δεν θυμάμαι. Τότε όπου και να πήγαινες στα γραβίτσια, στους λόφους πάνω από το σημερινό τούρκικο νεκροταφείο, στον Άϊ-Λιά, στην αλατσιά, στο μεγαχώραφο θα έβγαζες οπωσδήποτε λαγό.

Όλοι οι προαναφερόμενοι ήταν δεινοί σκοπευτές και σπάνια γλύτωνε κάποιο

θήραμα. Μετά την κατοχή δεν υπήρχαν φυσίγγια και από τις σφαίρες των Ιταλών αφαιρούσαν το μολύβι, το κόβανε μικρά κομμάτια και έφτιαχναν σκάγια. Από σφαίρες «Γκρα» προμηθευόταν τη μαύρη μπαρούτι και γέμιζαν τα φυσίγγια. Μια μέρα κυνηγιού ήταν ο πατέρας μου, ο Βρανίστας, ο Τσίκας και ο Βασίλης Γάκης. Στον κάμπο πετάγεται ένας λαγός στον Βρανίστα που είχε ένα μπροστογεμί, τον σημαδεύει, πατά τη σκανδάλη και η φωτιά έβγαινε από το βυζί του όπλου επί δέκα και πλέον δευτερόλεπτα, ώσπου τελικά να ακουστεί ένα χαλαρό «μπαμ»

και τα σκάγια να πέφτουνε μπροστά από το όπλο. Ο Τσίλια-Γάκης που ήταν περί τα 150 μέτρα μακριά από τον λαγό, τον σημαδεύει την ώρα που πήδαγε ένα χαντάκι, ντουφεκάει με το πολεμικό όπλο και ο λαγός έπεσε μέσα στο νερό.

Το δούλεμα που έκαναν στον Βρανίστα δεν περιγράφεται. Μαζί τους έζησα ωραίες στιγμές και κάνοντας σ' όλους που προανέφερα μνημόσυνο καταθέτω στο περιοδικό ΚΟΝΙΤΣΑ 50€ ευχαριστώντας συγχρόνως για την φιλοξενία.

ΠΕΤΡΟΣ ΘΩΜΑ ΜΠΟΥΝΑΣ

Κονιτσιώτικα

Δημοτ. τραγούδια τραπεζιού, χορού, νυφιάτικα και γάμου, λιανο-τράγουδα, νανουρίσματα, λαζαρικά, μοιρολόγια, του χάρου και του Κάτω Κόσμου, παραμύθια, παραδόσεις, ευτράπελες διηγήσεις, παροιμίες και παροιμιώδεις φράσεις, αινίγματα, ιδιωματικές φράσεις, ευχές, κατάρες, γλωσσοδέτες, γλωσσικό ιδίωμα Μαστοροχωρίων, τοπωνύμια, Γλωσσάριο, κουδαρίτικα.

Σελ. 360, τιμή 20 ευρώ.

Θα το βρείτε: Βιβλιοπωλεία Κόνιτσας: 1) Ν. Πλουμής, 2) Ελ. Κυρίτση, Νικ. Ρεμπέλης τηλ. 26550 23071 και Δ/ση περιόδ. «ΚΟΝΙΤΣΑ».

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΟ

ΖΔΡΑΒΟΣ

κρέατα εντόπια

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ 153 - ΤΗΛ. 321601
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

**Info
Center**

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ**

ΤΜΗΜΑΤΑ:

- ✓ JUNIOR - ΜΑΘΗΤΙΚΑ
- ✓ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ECDL
- ✓ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
- ✓ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

Υπεύθυνος Σπουδών: **ΣΠΙΑΝΟΣ Ι. ΒΑΣΙΛΗΣ**

Πτυχ. Εφαρμοσμένης Πληροφορικής Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Κόνιτσα, Παπαδιαμάντη 6

☎ 26550 22688 - ☎ 6977871424 - e-mail: infocenter@otenet.gr

Ένας πρωτότυπος γάμος

Παίρνοντας το κάλεσμα για το γάμο του φίλου μας Γιάννη, ξαναθυμηθήκαμε τα φοιτητικά μας χρόνια...

Φτάσαμε στην ώρα μας εκεί, στη Μητρόπολη της καταπράσινης Κόνιτσας όπου έγινε η στέψη. Βγήκαν τα νιόπαντρα στο προαύλιο της εκκλησίας όπου δέχτηκαν ευχές των πολλών καλεσμένων κάτω από τον υπεραιωνόβιο πλάτανο και το βράδυ σε εξοχικό κέντρο δίπλα στο ομορφότερο ποτάμι, το Βοϊδομάτη. Όλα τοποθετημένα με τάξη και γούστο περίμεναν τον κόσμο για το γαμήλιο δείπνο και το γλέντι με την παραδοσιακή ηπειρώτικη μουσική. Τα τραπέζια γέμισαν. Τα όργανα άρχισαν με το πατροπαράδοτο καθιστικό τραγούδι και όλοι περίμεναν το νιόπαντρο ζευγάρι με τα μάτια στραμμένα στην είσοδο του κέντρου. Και τότε έγινε η μεγάλη έκπληξη της βραδιάς. Θόρυβος ακούστηκε από την πλευρά του ποταμού και πολλοί πλησίασαν να δουν τι γίνεται. Μια βάρκα με τα νιόπαντρα και τους κουμπάρους έπλεαν στα πεντακάθαρα νερά του Βοϊδομάτη και προσάραξαν στην πίσω πόρτα

του κέντρου. Ο κόσμος ξαφνιάστηκε.

Με φωτογραφίες, χειροκροτήματα, υποδέχθηκε το ζευγάρι που συνοδευόμενο από τους μουσικούς ανέβηκε στο κέντρο για το κόψιμο της τούρτας. Καλό ήταν το ποίημα που αφιέρωσε ποιητής, φίλος της οικογένειας, καλό και το διασκευασμένο τραγούδι που τραγούδησαν φίλοι του Γιάννη από τα φοιτητικά χρόνια, καλά και τα τραγούδια που αφιέρωσε η πεθερά στη νύφη, καλά τα φαγητά και τα τραγούδια, αλλά το θέαμα που μας χάρισαν ο Γιάννης και η Μαρία, να τους περιμένουμε από την είσοδο κι αυτοί να' ρθουν με βάρκα από το ποτάμι, ήταν η πρωτότυπη έκπληξη της βραδιάς που αποθανάτιστηκε από δεκάδες φωτογραφικές μηχανές και θα τη θυμόμαστε πάντα.

Φίλε Γιάννη με τη Μαρία σου, σ' ευχαριστούμε που μας χάρισες ευχάριστες στιγμές κι εκπλήξεις με το γάμο σου. Οι ευχές μας να σας συνοδεύουν σ' όλη σας τη ζωή και του χρόνου ν' ανταμώσουμε και σε βαφτίσια.

Γ.Α. – Κ.Μ.

ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ ΓΙΑ ΤΑ ΛΟΥΤΡΑ ΣΤΑ ΚΑΒΑΣΙΛΑ

Είναι πολλά χρόνια που πάω την αδελφή μου στα λουτρά των Καβασίλων τα οποία ανήκουν στον Δήμο Κονίτσης. Φθάσαμε στο 2009 και σε τέσσερις μήνες μπαίνουμε στο 2010. Κάθε χρόνο ο κόσμος πηγαίνει στα λουτρά για να δει κάποια βελτίωση στα προβλήματα υγείας που απασχολούν τον καθένα. Δυστυχώς αν δεν κλάψει το παιδί δεν θα το θηλάσει η μάνα. Εφ' όσον εμείς πληρώνουμε ό,τι μας ζητάνε, έχουμε και κάποια απαίτηση να εξυπηρετούμεθα και να βρίσκουμε εκεί τα απαραίτητα και αναγκαία, όπως παραδείγματος χάριν το τηλέφωνο. Το τηλέφωνο δεν είναι είδος πολυτελείας, αλλά πρώτη ανάγκη.

Δυστυχώς η γραμμή που πάει στα λουτρά των Καβασίλων είναι εδώ και μήνες κομμένη διότι το έδαφος έχει πάθει κατολίσθηση.

Ο κύριος Δήμαρχος Κονίτσης και όλο το Δημοτικό Συμβούλιό του, όπως δείχνουν τα πράγματα, είναι απόντες.

Θα ήθελα να ρωτήσω τον κύριο Δήμαρχο εάν μπορεί να στείλει εκεί την μητέρα του ή την αδελφή του με τις παρούσες συνθήκες.

Δυστυχώς δεν έχουν όλοι την δυνατότητα να έχουν κινητό μαζί τους, αλλά και να έχουν υπερήλικες των 82 ετών και μεγαλύτεροι δεν μπορούν να το χει-

ριστούν.

Ως δεύτερη παρατήρηση θα ήθελα να επισημάνω ότι τα δωμάτια, όπου μένουν, περιέχουν μεν δυο κρεβάτια, αλλά καθόλου ντουλάπα.

Πρέπει να υπάρχουν δυο μονόφυλλες ντουλάπες έτσι ώστε ο κάθε ένοικος να έχει το δικό του κλειδί και να τοποθετεί μέσα τα προσωπικά του είδη. Τα ρούχα του, την τσάντα με τα 200 ή 300 ευρώ που έχει για να φάει και να πληρώσει τα μπάνια.

Δεν ζητάμε πολυτέλεια κύριε Δήμαρχε. Ζητάμε ένα ψυγείο για τους πελάτες να βάζει ο καθένας ό,τι έχει μαζί του. Τα φάρμακά του, τα φρούτα του, γιατί εκεί δεν υπάρχει μανάβης να βρουν ό,τι θέλουν. Όταν ζητάει κάποιος ψυγείο πρέπει να διαπληκτιστεί;

Οι γυναίκες φοβούνται να μιλήσουν διότι την επομένη χρονιά θα τους αρνηθούν ότι υπάρχει κρεβάτι. Δυστυχώς πρέπει να έχεις κι εκεί μέσον για να βολευτείς. Εκεί φθάσαμε.

Είναι απαράδεκτο να παίρνεις τηλέφωνο για να κλείσεις κρεβάτι και να σου κλείνουν το τηλέφωνο οι αρμόδιοι που το χειρίζονται. Λίγο καλλίτερη συμπεριφορά δεν θα βλάψει κανέναν.

Μέσα σε όλη την πικρία μου θέλω να ευχαριστήσω τον κύριο Νομάρχη για

την γενναία απόφαση που πήρε και διέθεσε αυτό το μεγάλο κονδύλι και έκανε ένα έργο το οποίο εξυπηρέτησε τον κόσμο που εταλαιπωρείτο εκεί χρόνια για να φθάσουν στα λουτρά των Καβασίων. Έγινε ασφαλτος μέχρι την πόρτα του κτηρίου. Τον ευχαριστούμε και του εύχομαι από τα βάθη της καρδιάς μου να είναι πάντα καλά μαζί με την οικογένειά του για τον αγώνα που κάνει για την Νομαρχία μας και για τους Δήμους μας.

Κύριε Νομάρχα, η πόρτα του γραφείου σας είναι πάντα ανοιχτή για όλους μας κι αυτό τα λέει όλα.

Κύριε Δήμαρχε, ίσως να σας στενοχωρήσω και να με κατακρίνετε, αλλά και η υπομονή έχει τα όριά της. Ο Δήμος Κονίτσης εισπράττει τα έσοδα από τα Λουτρά Καβασίων κι εσείς οφείλετε να ευεργήσετε και να γίνουν τα απαραίτητα προτού αρχίσουν τα Λουτρά τη λειτουργία τους.

Να υπάρχει τηλέφωνο, 2 ντουλάπες μονόφυλλες και ψυγείο για τους πελάτες έτσι ώστε να μην «τρέμουν» οι γυναίκες να το ζητήσουν.

Δεν ζητάμε, επαναλαμβάνω, πολυτέλειες κύριε Δήμαρχε. Ζητάμε καλλίτερη συμπεριφορά από εκείνους που αναλαμβάνουν να δουλέψουν τα Λουτρά.

Κύριε Δήμαρχε, αν σ' όλα αυτά βρίσκετε κάποιες υπερβολές μαζί με το Δημοτικό σας Συμβούλιο, εγώ σας ζητώ συγγνώμη για όλα όσα αναφέρω, και εσείς απορρίψτε τα όλα.

Τα ίδια παράπονα που κάνω σε εσάς σήμερα τα έχω κάνει και στο παρελθόν στον προηγούμενο Δήμαρχο τον κύριο Χατζνεφραιμίδη, αλλά χωρίς αποτέλεσμα.

Με εκτίμηση ΛΕΥΚΟΘΕΑ ΓΕΩΡΓΑΚΗ
Η πρόεδρος του Τοπικού Συμβουλίου
Βούρμπιανης
Δήμου Μαστοροχωρίων Ιωαννίνων

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΛΛΙΝΤΕΡΗΣ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΡΘΟΠΕΔΙΚΟΣ

Τ. ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΣ

ST. MARIEN HOSPITAL - BORKEN ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

ΙΑΤΡΕΙΟ: ΜΕΣΟΓΕΙΩΝ 421 Α
ΠΛ. ΑΓΙΑΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ
ΤΗΛ. 6390019
ΚΙΝ. 094511802

ΠΡΩΪ
"ΥΓΕΙΑ" ΤΗΛ. 6827940
ΟΙΚΙΑ: ΤΗΛ. 6645647

Δήμος Κόνιτσας

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΕΞΑΡΧΟΥ

Δήμαρχος και Πρόεδρος του Δ.Σ

της «Λουτρά Καवासίων ΑΕ»

Κόνιτσα 11-8-2009

Απάντηση στην κα Λευκοθέα Γεωργάκη για τα Λουτρά Καवासίων και ενημέρωση όλων

Στον τρίτο χρόνο της θητείας μας είναι χειροπιαστές οι αλλαγές στον Δήμο μας. Δεν θα μπορούσαμε να αφήσουμε στην κακή τους κατάσταση, που βρήκαμε, τα **Λουτρά Καवासίων**. Η λειτουργία τους έθιγε την αξιοπρέπεια των λουόμενων. Από το 1985 είχε να δαπανηθεί μια δραχμή, ένα ευρώ, για την συντήρηση των εγκαταστάσεων. Καμιά βελτίωση. Κανένα σχέδιο ανάπτυξής τους.

Στην θητεία μας:

1. Εκμισθώνουμε με φανερό δημόσιο διαγωνισμό την Λουτροπηγή και εισπράτουμε ετήσια περίπου 30.000 ευρώ.

2. Πέρυσι χρωμάτισαμε μέσα-έξω όλο το κτίριο.

Εφέτος:

3. Εξοφλήσαμε πλήρως τις φορολογικές υποχρεώσεις της Εταιρείας όλων των προηγούμενων ετών.

4. **Κατασκευάσαμε καινούρια κεραμοσκεπή στο κτίριο, που εξωτερικά μέρη της είχαν καταρρεύσει.** Επισκευάσαμε όλες τις υδραυλικές εγκαταστάσεις στα λουτροαποχωρητήρια και βελτιώσαμε τα αποδυτήρια. Εφοδιάσαμε το κυλικείο με καινούριο επαγγελματικό

ψυγείο, πετώντας στα άχρηστα το παλιό και σκουριασμένο ψυγείο.

5. **Μετασκευάσαμε τον εξωτερικό «μπουχό» σε σύγχρονη πισίνα, επιστρώνοντας τον «πάτο» με βιομηχανικό δάπεδο και τις πλευρές με πλακάκια και τοποθετήσαμε σωλήνα στήριξης γύρω-γύρω.**

Τα έργα έγιναν υπό την καθημερινή επίβλεψή μου και ως τεχνικού.

6. Η Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου μας συνέταξε μελέτη για την κατασκευή μικρών εξωτερικών πισίνων για λούσεις ατομικές ή ολίγων λουόμενων, με κυλικείο στο κέντρο και για την εν γένει βελτίωση των εσωτερικών πισίνων, του φωτισμού κλπ. Το έργο θα γίνει με δαπάνη του Δήμου, που θα υπερβεί τα 150.000 ευρώ, και θα είναι έτοιμο για την επόμενη λουτρική περίοδο.

7. Κατόπιν αιτήματός μου η Περιφέρεια Ηπείρου ενέκρινε ποσό 500.000 ευρώ για την κατασκευή αμαξιτού ασφαλτόδρομου από την γέφυρα «Κρεμαστή» μέχρι το «πέταλο» επάνω από την Λουτροπηγή, μήκους περίπου δύο χιλιομέτρων. Η μελέτη κατασκευής του δρόμου προχωρά ολοταχώς από ιδιώτη

δασολόγο μελετητή. Ο δρόμος αυτός θα βοηθήσει στην από κοινού αξιοποίηση των Λουτρών Καवासίων και Αμαράντου με την δημιουργία ιαματικού πάρκου, αλλά και στην επικοινωνία των Λουτρών Καवासίων με τα χωριά μας, την Μακεδονία κλπ.

8. Η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ιωαννίνων, κατόπιν ενεργειών μου, με εργολαβία ασφαλιτόστρωσε εφέτος το καλοκαίρι το τελευταίο κομμάτι του δρόμου προς τα Λουτρά που ήταν προηγούμενα σε κακή κατάσταση.

9. Τοπογραφήσαμε ολόκληρο το «πέταλο» στην ποταμιά του Σαραντάπορου για να ζητηθεί η παραχώρησή του από την Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου προς τον Δήμο Κόνιτσας κλπ.

10. Εφέτος θα γίνουν διαπλάτυνση και τεχνικά έργα στον χωματόδρομο Καवासίων – Εξοχής και ψηφίσθηκε σχετική πίστωση από το Δημοτικό Συμβούλιο Κόνιτσας.

11. Στις 3-6-2009 με πρόσκλησή μου κλιμάκιο Ιταλών επιστημόνων, που είχα συναντήσει στην Ιταλία σε επίσκεψή μου σε λουτροπηγές, αποτελούμενο από καθηγήτη υδρολογίας ειδικό στις ιαματικές πηγές και διευθυντή λουτροπηγών στην Ιταλία, από ειδικό αρχιτέκτονα μηχανικό και από ειδική ψυχοθεραπεύτρια επισκέφθηκε, μαζί μου, την Λουτροπηγή Καवासίων και ενθουσιάστηκε από την

ποιότητα του ιαματικού νερού, την ποσότητά του και το περιβάλλον τοπίο. Την επίσκεψη των ξένων ειδικών μετέδωσαν τα γιαννιώτικα τηλεοπτικά κανάλια. Ζητήσαμε και αναμένουμε από τους Ιταλούς ειδικούς να μας παραδώσουν, το συντομότερο, επιχειρησιακό σχέδιο για την συνολική ανάπτυξη των Λουτρών.

12. Την επομένη (4-6-2009) είχα συνάντηση στα Γιάννενα με τον υπουργό Τουριστικής Ανάπτυξης κο Κώστα Μακρόπουλο, τον ενημέρωσα και έθεσα το θέμα της ανάπτυξης των δύο Λουτροπηγών Καवासίων και Αμαράντου, μοναδικών στον νομό Ιωαννίνων. Το άκουσε με ανοιχτά αυτιά και ελπίζουμε στην βοήθεια της Πολιτείας.

Και τώρα έρχομαι στα παράπονα της κας Λευκωθέας Γεωργάκη, που δημοσιεύει το περιοδικό μας, και που είχε την καλοσύνη να τα θέσει υπόψη μου, και μου έδωσε έτσι την δυνατότητα αυτής της ενημέρωσης.

Εκφράζω όμως και ο ίδιος το δικό μου παράπονο, πως σίγουρα ναι μεν η επιστολογράφος δεν γνωρίζει τις παραπάνω ενέργειες, αλλά δεν έκανε τις λούσεις της εφέτος στην καινούρια πισίνα που δεν έχει να ζηλέψει τίποτε από πισίνα καλού ξενοδοχείου, δεν είδε τις αλλαγές στο μοναδικό κτίριο των εγκαταστάσεων;

Πράγματι εφέτος δεν υπάρχει κοινόχρηστο τηλέφωνο στα Λουτρά διότι κα-

τασπράφηκε η γραμμή με τους σύλους και ο ΟΤΕ διέκοψε την σύνδεση, ζητάει δε από την Εταιρεία για την κατασκευή της γραμμής και την επανασύνδεση το ποσό των 5.000 ευρώ, ποσό που εφέτος δεν μπορούσαμε να καταβάλουμε. Ο ΟΤΕ είναι κοινωφελής επιχείρηση, πάντως επιχείρηση, και όπως μας πληροφόρησε το ποσό που εισέπραττε κάθε λουτρική περίοδο από το τηλεφωνο-κερματοδέκτη των Λουτρών δεν υπερέβαινε συνολικά το ποσό των 50 ευρώ. Σίγουρα υπάρχει ανάγκη ύπαρξης κοινόχρηστου τηλεφώνου στα Λουτρά για πολλούς λόγους, αλλά και βέβαια για τους λουόμενους που δεν έχουν κινητό τηλέφωνο.

Πρέπει να λυθεί μια διαδομένη παρεξήγηση. Τα Λουτρά Καवासίων δεν διαθέτουν δωμάτια για διαμονή (όπως συμβαίνει στα Λουτρά Αμαράντου),

παρέχουν μόνο υπηρεσίες λούσης στην εξωτερική πισίνα και στις δύο εσωτερικές πισίνες. Η μεταβολή κάποιων χώρων του υπάρχοντος κτιρίου και των «κοντέινερς» σε υπνοδωμάτια δεν είναι λύση, ούτε προσωρινή. Βεβαίως μελλοντικά θα γίνει ξενοδοχείο ή και ξενοδοχεία στα Λουτρά προσφέροντας ποικίλες λουτρικές υπηρεσίες **σε δωδεκάμηνη βάση** και αυτό είναι το ζητούμενο και ο στόχος μας και αυτή την ανάπτυξη θα μας σχεδιάσουν οι Ιταλοί μελετητές.

Η παραπάνω επιστολή κοινοποιείται στην κα Λευκωθέα Γεωργάτη με την υπόσχεση ότι του χρόνου η κατάσταση στα Λουτρά θα είναι ακόμη καλύτερη και το «μέλλον» των Λουτρών, συνεχίζοντας την παραπάνω πορεία, θα είναι λαμπρό.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Οικόπεδο 840 τ.μ. σε κεντρικό σημείο της Κόνιτσας

Τηλ. 26530 22733

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Για τα Κοινωνικά οι ενδιαφερόμενοι ας μας ενημερώνουν εγκαίρως και λεπτομερώς για να μην υπάρχουν ελλείψεις και παραλείψεις.

Οι νεκρολογίες να είναι σύντομες (1-2 σελ.).

Στο νέο πελαργό που κάθηκε πρόωρα

Ητόσο προχωρημένη τεχνολογία μας άφησε έκθετα τα καλώδιά της κατά τα άλλα «καλά κρατούσης» ΔΕΗ, να προκαλούν πότε πυρκαϊές και πότε διάφορα ατυχήματα σε ανθρώπους αλλά και κυρίως στα πουλιά. Έτσι και η πρόσφατη διακοπή του ηλεκτρικού ρεύματος στην Κάτω Κόνιτσα από βραχυκύκλωμα που προκάλεσε η αδέξια πτήση του άτυχου νεαρού πελαργού ο οποίος δοκίμαζε τις δυνάμεις του για τη ζωή, πρόσθεσε άλλο ένα αθώο θύμα στο βωμό του πολιτισμού.

Παραθέτω αυτό το γεγονός όχι μόνο σημειολογικά ή από μόνο πτηνοφιλική διάθεση, όσο και γιατί αισθάνομαι την ανάγκη να προκαλέσω έναν κάποιο προβληματισμό στους φίλους συναναγνώστες αυτού του περιοδικού, όπως θα φανεί αμέσως κατά τη συνέχιση της αφήγησης του παραπάνω γεγονότος.

Αμέσως λοιπόν μετά το ατύχημα του νεαρού πελαργού άρχισαν να συγκεντρώνονται αρκετά από αυτά τα εξωτικά και σπάνια πουλιά. Συγκεντρώνονταν και συμπαραστέκονταν στην πονεμένη οικογένεια σε μια προσπάθεια να αποτρέψουν την αυτοχειρία του εναπομείναντος αδελφού, ο οποίος όπως λέ-

γεται, αν καθεί ο ένας από τους δύο νεοσσούς, ο άλλος μην αντέχοντας αυτή την απώλεια, αυτοκτονεί.

Και με αυτό κλείνω τούτη την αφήγηση αφήνοντας την εξαγωγή των συμπερασμάτων στον καθένα μας που εκτός από το ένστικτο των πουλιών διαθέτουμε και λογική, νου, πνεύμα, ψυχή, αισθήματα, συνείδηση.

(Η ένθετη φωτογραφία, ευγενής προσφορά του φίλου και συγγενή Χρήστου Μωυσίδη).

ΒΙΝΟΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ

Σημ. Φυσικά οι φίλοι κυνηγοί θάχουν πολλά παρόμοια να μας πουν.

Λίγα λόγια για Το Τσιγάρο

Αναδημοσίευση από την εφημ. το Βελβεντό

Την πρώτη Ιουλίου 2009 θα εφαρμοστεί στην Ελλάδα ο νόμος περί απαγόρευσης του καπνίσματος σε όλους τους δημόσιους χώρους και στα περισσότερα καταστήματα. Πλήθος συζητήσεων, διαφωνιών και ερωτημάτων συνόδευσαν την ανακοίνωση αυτή... Για το αν και κατά πόσο θα μπορέσει να εφαρμοστεί ο νόμος αυτός στη χώρα μας, για το αν και κατά πόσο ο Έλληνας θα «υπακούσει» σε αυτόν, για το αν τελικά ωφελεί, ακόμα και για το αν είναι αντισυνταγματικός, ρατσιστικός και αντιτίθεται στην ελευθερία του πολίτη.

Όλοι γνωρίζουν το ενεργητικό και το παθητικό κάπνισμα. Για το πρώτο δε χρειάζονται πολλές συστάσεις, το δεύτερο είναι ο καπνός που εισπνέουν οι μη καπνιστές που παρευρίσκονται στον ίδιο χώρο με τους καπνιστές. Και τα δύο είδη επιβαρύνουν την υγεία των πολιτών. Πώς; Ποικιλοτρόπως...

Συνέπειες στο καρδιαγγειακό: Το κάπνισμα αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους παράγοντες κινδύνου της Στεφανιαίας Νόσου (έμφραγμα, στηθάγχη) και της Αθηρωμάτωσης καθώς εμπλέκεται στο μεταβολισμό των λιπιδίων και στο σχηματισμό της αθηρωματικής

πλάκας σε όλες τις αρτηρίες. Μάλιστα ανήκει στους λεγόμενους τροποποιησιμους παράγοντες κινδύνου, δηλαδή η διακοπή του βελτιώνει θεαματικά αυτές τις νόσους. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι οι καπνιστές εμφανίζουν 2-3 φορές μεγαλύτερο κίνδυνο να νοσήσουν από τη Στεφανιαία Νόσο από αυτούς που δεν καπνίζουν.

Επιπλέον, το κάπνισμα αυξάνει την αρτηριακή πίεση (2 τσιγάρα προκαλούν αύξηση κατά 10, mmHg περίπου για 15 λεπτά) και μέσω αυτού επιδεινώνει τα παραπάνω.

Συνέπειες στο αναπνευστικό:

Καρκίνος του Πνεύμονα: Η πιθανότητα εμφάνισης Καρκίνου του Πνεύμονα στους άνδρες καπνιστές είναι 23,3 φορές μεγαλύτερη από τους μη καπνιστές. Αυτό το στατιστικό δεδομένο περιγράφει ακριβώς τις επιπτώσεις του τσιγάρου στο αναπνευστικό και τις αλλοιώσεις που προκαλεί. Πέρα από αυτό, ευθύνεται για τις περισσότερες των περιπτώσεων Χρόνιας Αποφρακτικής Πνευμονοπάθειας, για Άσθμα (κυρίως στα παιδιά), Χρόνια Βρογχίτιδα και άλλα.

Καρκινωμάτωδεις αλλοιώσεις προκαλεί το κάπνισμα και σε άλλα όργανα: λάρυγγας, στοματοφάρυγγας οισοφάγος, στομάχι, πάγκρεας, νεφροί, ακόμα και ουροδόχος κύστη.

Άλλες συνέπειες: αφορούν στη νοσηρότητα της κύησης (αποβολές, χαμηλό βάρος γέννησης, εμβρυϊκός θάνατος κ.ά.) και σε λιγότερο σοβαρές, όπως κακοσμία του στόματος, φθορά των δοντιών, αλλοίωση γεύσης-όσφρησης-ακοής, θόλωση της διαύγειας της σκέψης, κακή φυσική κατάσταση. Ακόμα και σεξουαλική ανικανότητα.

Τι γνωρίζει όμως η κοινή γνώμη για το Τριτογενές Κάπνισμα; Πρόκειται για έναν καινούριο όρο που εισήγαγαν οι επιστήμονες για να περιγράψει το αόρατο και τοξικό μείγμα αερίων και μορίων που επικάθεται στα μαλλιά και στα ρούχα των καπνιστών, αλλά και στα έπιπλα και στο πάτωμα. Το μείγμα παραμένει εκεί, αφότου ο χώρος έχει καθαριστεί από τον καπνό. Στα κατάλοιπα περιλαμβάνονται βαρέα μέταλλα, καρκινογόνα ακόμα και ραδιενεργά υλικά. Ανάμεσά τους το υδροκυάνιο, το κάδμιο, το αρσενικό, το πολώνιο-210 (ισχυρό ραδιενεργό), ο μόλυβδος και το χρώμιο. Περισσότερο ευάλωτα σε αυτό είναι τα παιδιά και οι περισσότεροι γονείς καπνιστές δεν το γνωρίζουν.

Παρ' όλα αυτά, υπάρχουν και καλά νέα. Η ζημιά που προκαλεί ο καπνός είναι αναστρέψιμη. Ο πνεύμονας προλαβαίνει να διορθώσει τις αλλοιώσεις που υφίσταται από το τσιγάρο. Σε 5 χρόνια από τη διακοπή του καπνίσματος υπάρχει σαφής βελτίωση της πνευμονικής λειτουργίας, ενώ σε 15-20 χρόνια μετά τη διακοπή η λειτουργία του πλησιάζει αυτή ενός μη καπνιστή. Βελτίωση επέρχεται και

στο κυκλοφορικό σύστημα αλλά και σε όλα τα υπόλοιπα.

Με βάση τα παραπάνω η ανάγκη εφαρμογής του νέου νόμου κρίνεται επιτακτική, πιθανώς έπρεπε να έχει θεσπιστεί αρκετά χρόνια νωρίτερα. Δυσκολίες υπάρχουν πολλές, οι κυριότερες αφορούν στη νοοτροπία των καπνιστών.

Φυσικά και δεν είναι αντισυνταγματικός ούτε ρατσιστικός και δεν στέκεται απέναντι στην ελευθερία κανενός καπνιστή. Το αντίθετο μάλιστα... Όλα αυτά τα χρόνια το καθεστώς που ίσχυε πήγαινε κόντρα στη βούληση όλων των υπολοίπων να μην εισπνέουν τον καπνό, πήγαινε κόντρα στο δικαίωμα για υγεία, στο δικαίωμα για ζωή. Στο δικαίωμα τα παιδιά μας να εκτίθενται σε όσο το δυνατόν λιγότερους ρύπους και να μεγαλώνουν όσο το δυνατόν πιο υγιή.

Αν το τίμημα των καπνιστών για να συμβάλουν στη δημόσια υγεία είναι να καπνίζουν σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο ή έξω από τους κλειστούς χώρους, μακριά από τους μη καπνιστές και τα παιδιά, τότε παρακαλούνται να το καταβάλουν. Χωρίς αντιρρήσεις και διαμαρτυρίες. Να δώσουν στη νέα γενιά να καταλάβει τη σοβαρότητα του θέματος, έστω και με αυτόν τον τρόπο. Ίσως είναι και μία καλή ευκαιρία να κόψουν το κάπνισμα και να περάσουν στην απέναντι όχθη!

Η απόσταση μπορεί να φαίνεται αλλά δεν είναι μεγάλη, μόνο ένα τσιγάρο δρόμος...

ΣΙΟΜΟΣ ΛΕΥΤΕΡΗΣ-ΙΑΤΡΟΣ

ΔΗΜΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Αγαπητοί συμπολίτες των τοπικών Διαμερισμάτων και του Δήμου Κόνιτσας, με τη συμπλήρωση έξι μηνών από την αρχή του έτους 2009, αισθανόμαστε την ανάγκη να επικοινωνήσουμε μαζί σας για να ενημερωθείτε σχετικά με τα έργα που δημοπρατήθηκαν κατά το εξάμηνο που έληξε, και για τα ποσά που κατανεμήθηκαν στα τοπικά διαμερίσματα του Δήμου, συμπεριλαμβανομένης και της πόλης της Κόνιτσας.

1. Από την πρώτη κατανομή μέρους Σ Α Τ Α ανατέθηκαν και εκτελούνται έργα στα Τ.Δ. και την πόλη της Κόνιτσας ύψους € 836.000 ΕΥΡΩ.

2. Από το Δημοτικό Συμβούλιο ψηφίστηκε την 22/06/2009 δεύτερη κατανομή Σ Α Τ Α ύψους € 332.000 ΕΥΡΩ, και γίνεται ανάθεση εντός της προσεχούς εβδομάδος σε εργολήπτες για την εκτέλεσή τους.

3. Από την αρχή του έτους 2009 δημοπρατήθηκαν τα παρακάτω έργα τα οποία και εκτελούνται.

4. Ασφαλτόστρωση περιφερειακού δρόμου Πάδων € 70.000 Δημοπράτηση 10/02/2009

5. Αντικατάσταση στέγης δημοτικού ξενώνα και επισκευή κ. πλατείας Δ.Δ. Αμάραντου € 58.000 Δημοπράτηση 17/02/2009

6. Εξωτερικό δίκτυο ύδρευσης Δ. Κόνιτσας € 500.000 Δημοπράτηση 24/02/2009

7. Επισκευή στέγης παλαιού Δημοτικού σχολείου Παλαιοσελίου € 29.164 Δημοπράτηση 03/03/2009

8. Διευθέτηση όμβριων κεντρικού δρόμου Δ. Κόνιτσας € 800.000 Δημοπράτηση 24/03/2009

9. Επισκευή κτιρίου μορφωτικού συλλόγου Κ. Κόνιτσας € 44.492. Δημοπράτηση 07/04/2009

10. Βελτίωση ασφαλτόστρωση οδού από Αγ. Νικόλαο έως Πλατανάκια. € 294.304 Δημοπράτηση 07/04/2009

11. Επισκευή στέγης Γυμνασίου Κόνιτσας € 70.000 Δημοπράτηση 14/04/2009

12. Ενίσχυση εξωτερικού υδραγωγείου Αγ. Παρασκευής € 132.000 Δημοπράτηση 28/04/2009

13. Ολοκληρώθηκε η μελέτη για το εσωτερικό δίκτυο ύδρευσης Δ. Κόνιτσας προϋπολογισμού € 2.300.000. εγκρίθηκε από το Δημοτικό συμβούλιο 22/06/2009 και το έργο είναι προς δημοπράτηση.

14. Δημοπρατήθηκε από τη Ν.Α.Ι. πριν μερικές ημέρες κλειστό γήπεδο 5Χ5 £ 80.000 και θα κατασκευαστεί στη θέση Αγ. Αθανάσιος.

15. Επισκευάστηκε το γήπεδο στο

Τ.Δ. Μαζίου για τις ανάγκες των ποδοσφαιρικών ομάδων του Δήμου και όχι μόνο.

16. Ανακατασκευή της πισίνας στα Λουτρά Καवासίων και επισκευή του κεντρικού κτιρίου. Συντήρηση του οδικού δικτύου από τη ΝΑΙ Καβάσιλα - Λουτρά.

Αγαπητοί συνδημότες να είστε σίγουροι πως η σημερινή αρχή προσπαθεί για το καλύτερο σε μια περίοδο που η οικονομική κρίση μαστίζει και την Πατρίδα μας. Γνωρίζουμε ότι πρέπει να

γίνουν πολλά ακόμη για να φθάσει ο Δήμος στο επίπεδο που του αξίζει, γι' αυτό η προσπάθεια είναι διαρκής και είμαστε σίγουροι ότι οι στόχοι που βάλαμε θα επιτευχθούν.

Σε επόμενο δελτίο τύπου θα σας ενημερώσουμε και για την πορεία των υπόλοιπων έργων που οι μελέτες βρίσκονται στο τελευταίο στάδιο υλοποίησης τους.

Με τιμή

*Ο αρμόδιος Αντιδήμαρχος
Χαρίλαος Παρασκευάς*

ΔΗΜΟΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Μετά από επίμονες προσπάθειες του Δημάρχου, ένα όνειρο όλων των Κονιτσιωτών και ειδικά της νεολαίας της Κόνιτσας και του Νομού Ιωαννίνων γίνεται πραγματικότητα.

Με το αριθ. πρωτ. 32941/22-07-2009 έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Αθλητισμού εγκρίθηκε και εντάχθηκε το έργο: «ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΙΣΤΑΣ ΚΑΝΟΕ ΚΑΓΙΑΚ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΣΤΟΝ ΠΟΤΑΜΟ ΑΩΟ» με προτεινόμενο προϋπολογισμό: (1.700.000,00) €.

Ο Δήμαρχος αισθάνεται την ανάγκη να ευχαριστήσει θερμά τον Υφυπουργό Πολιτισμού για θέματα Αθλητισμού κ. Γιάννη Ιωαννίδη και όλους όσους τον συνέδραμαν και τον βοήθησαν για την επίτευξη του μεγάλου αυτού στόχου για την Κόνιτσα.

Το εν λόγω έργο θα είναι προπονητικό κέντρο πίστας ΚΑΝΟΕ ΚΑΓΙΑΚ Ολυμπιακών διαστάσεων.

Όλοι γνωρίζουμε τι θα αποφέρει το εν λόγω έργο στην Κόνιτσα.

Οι Κονιτσιώτες αρχίζουν σιγά-σιγά και βλέπουν το ένα μετά το άλλο τα μεγάλα έργα να παίρνουν το δρόμο τους.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Με πολλές βροχές, αστραπές, καταιγίδες και χαλάζι έκανε «ποδαρικό» ο φετινός Ιούλιος και τα φαινόμενα συνεχίστηκαν όλο το πρώτο δεκαήμερο στην περιοχή μας.

- Την Κυριακή 28/6 στο οικοτροφείο «Νόστος» της Εταιρείας Ψυχοκοινωνικής Έρευνας και Παρέμβασης Κόνιτσας έγινε εκδήλωση. Το οικοτροφείο φιλοξενεί 13 άτομα.

Στην εκδήλωση παρευρέθηκαν εκπρόσωποι Νομαρχίας, του Δήμου και πολλοί Κονιτσιώτες.

- Από 1/7 ισχύει πια η απαγόρευση καπνίσματος σε δημόσιους χώρους και με περιορισμό στα κέντρα κ.λ. Καιρός ήταν...

- Στις 10/7 έγινε στην κεντρική πλατεία της Κόνιτσας εκδήλωση παραδοσιακής μουσικής και χορού με το συγκρότημα του συμπατριώτη μας Ν. Φιλιππίδη. Οι μερακλήδες του χορού είχαν την ευκαιρία να γλεντήσουν ως τα χαράματα.

- Στις 19/7 σε τελετή που πραγματοποιήθηκε στο κτήριο της Δημ. Αστυνομίας, απονεμήθηκαν τα πτυχία στους Δημ. Αστυνομικούς. Η εκπαίδευση είχε αρχίσει από τις 19-1-09 και φοίτησαν 163. Οι αποφοιτήσαντες θα προσληφθούν σε διάφορους Δήμους της χώρας.

- Έγιναν κι εφέτος, όπως κάθε

χρόνο, στο ύψωμα του Αϊ Λιά οι εκδηλώσεις στη μνήμη της γυναίκας της Πίνδου και των πεσόντων κατά την εισβολή των Ιταλών το 1940. Παραβρέθηκαν ο κ. Νομάρχης, εκπρόσωποι των Αρχών και πλήθος κόσμου.

ΠΟΛΥΦΩΝΙΚΑ ΣΤΗΝ ΚΟΝΙΤΣΑ

Στις 30/7, στα πλαίσια της 11ης συνάντησης Πολυφωνικού τραγουδιού από το «Πολυφωνικό Καραβάνι 2009-ΑΠΕΙΡΟΣ» πραγματοποιήθηκε εκδήλωση στην Κόνιτσα. Στην κεντρική πλατεία κάτοικοι και επισκέπτες της Κόνιτσας απόλαυσαν την μουσική από την παρέα του βορειοπειρώτη κλαρινίστα Θωμά Λώλη και τα πολυφωνικά τραγούδια από γυναίκες του Κεφαλοχωρίου, Δερόπολης, Πρεμετής. Η εκδήλωση έκλεισε με χορευτικό ξεφάντωμα με τη συμμετοχή όλων.

- Το 4ο θερινό Σχολείο πραγματοποιήθηκε στην Κόνιτσα από 29/7-13/8. Διοργανώθηκε από το Δίκτυο Πανεπιστημίων στα Βαλκάνια Border Crossings- Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - Δήμο Κόνιτσας. Συμμετείχαν Έλληνες και ξένοι καθηγητές που ασχολήθηκαν με θέματα: Ανθρωπολογία-Εθνογραφία και Συγκριτική Λαογραφία στα Βαλκάνια. Οι φοιτητές, από διάφορες χώρες, φιλοξενήθηκαν στα κτήρια της Σχολής Δημ. Αστυνομίας.

**ΤΡΙΗΜΕΡΟ ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑΣ
ΣΤΗΝ ΑΕΤΟΜΗΛΙΤΣΑ**

Τριήμερες εκδηλώσεις έγιναν στο τέλος του μήνα στην Αετομηλίτσα με παραδοσιακή μουσική (κλαρίνο Ν. Φιλιππίδη) χοροί, ομιλίες και πανηγύρι στη Γκούρα (τοποθεσία έξω από το χωριό) με τραγούδια και χορούς.

**ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ
ΣΤΗΝ ΠΟΥΡΝΙΑ**

Με επιτυχία πραγματοποιήθηκαν και φέτος στην Πουρνιά οι Πολιτιστικές εκδηλώσεις που οργάνωσε ο Πολιτιστ. Σύλλογος και η Διαχ. Επιτροπή του Κληροδοτήματος Β.Ε. Συμμετείχαν: Το χορευτικό του Συλλόγου Γυναικών Κόνιτσας και το μουσικό συγκρότημα του Ν. Φιλιππίδη. Πολύς κόσμος από την Κόνιτσα και τα γύρω χωριά γέμισε ασφυκτικά την πλατεία του χωριού απολαμβάνοντας μια ευχάριστη και δροσερή βραδιά στην καταπράσινη Πουρνιά.

**ΑΝΤΑΜΩΜΑ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗΣ
ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΣΤΟ ΚΕΡΑΣΟΒΟ**

Στις 2/8 πραγματοποιήθηκε στην Αγ. Παρασκευή (Κεράσοβο) μια εκδήλωση που είχε μεγάλη επιτυχία.

Συμμετείχαν πολλές χορωδίες, από διάφορες πόλεις της χώρας:

Η χορωδία της Πανηπειρ. Συνομο-

σπονδίας, του Σιάλτ (U.S.A.), Συλλόγου Μελισσίων Απτικής, του Πολιτιστ. Κέντρου Δήμου Αρτέμιδος Αθήνας, του Λυκείου Ελληνίδων Καλαμάτας. Κορίτσια του χορευτικού Κερασόβου χόρεψαν τοπικούς χορούς και στο τέλος παιδιά από την Αμερική (Σιάλτ) χόρεψαν θρακιώτικους χορούς, "κλέβοντας" την παράσταση.

Γεμάτη η πλατεία του χωριού από πλήθος κόσμου δονήθηκε από τα θερμά χειροκροτήματα που επιβράβευσαν τους χορωδούς.

Συγχαρητήρια σε όσους έλαβαν μέρος και σ' αυτούς που οργάνωσαν την εκδήλωση.

• Με τον ερχομό του Αυγούστου αυξήθηκε η κίνηση στα χωριά της επαρχίας μας από επισκέπτες ντόπιους και ξένους επισκέπτες για να απολαύσουν τη χαρά των πανηγυριών που έφτασαν στο αποκορύφωμα με τη γιορτή του 15αύγουστου που πανηγυρίζουν τα περισσότερα χωριά. (Τι καλά θα ήταν να είχαμε τόσον κόσμο στην περιοχή μας όλο το χρόνο). Δυστυχώς μετά τον Αύγουστο θα ερημώσουν και πάλι τα χωριά μας...).

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΣΤΗΝ ΟΞΥΑ.

Για δεύτερη χρονιά η Αδ/τα Οξυάς παρουσίασε στο χωριό στις 16/8 μια πετυχημένη εκδήλωση με λαογραφικά

δρώμενα, όπως τον ερχομό του ξενιτεμένου, παρασκευή πίτας, ντουμπόλισμα ξυνόγαλου κ.ά. Αρκετός κόσμος μαζεύτηκε στο χωριό και από γειτονικά χωριά και χειροκρότησε τη νεολαία που πρωτοστάτησε στις εκδηλώσεις.

Στο τέλος, όλοι γευτήκαμε τις νόστιμες πίτες και οι χορευταράδες το γλέντησαν με το κλαρίνο του Θανάση Χριστόπουλου στους τοπικούς χορούς.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΣΤΗΝ ΚΟΝΙΤΣΑ.

Στις 17/8 έγινε στην Κόνιτσα Εκδήλωση με τον τραγουδιστή Σωκ. Μάλαμα. Πλήθη κόσμου, προπαντός νέων, κατέκλυσαν το χώρο δίπλα στο ποτάμι, κοντά στη γέφυρα του Αώου και απόλαυσαν τα τραγούδια που αντηχούσαν μέσα στη χαράδρα. Τόσος κόσμος και τόσα αυτοκίνητα δεν είχαν συγκεντρωθεί ποτέ άλλοτε σε εκδήλωση. Χρειάζεται η πόλη μας ένα υπαίθριο θέατρο για τέτοιες εκδηλώσεις, αλλά τόσα χρόνια που το λέμε εμείς, δεν μας ακούν οι δημοτικοί άρχοντες. Ίσως μελλοντικά να το σκεφτούν καλύτερα...

- Σε εκδήλωση του Δήμου Καλπακίου στις 12/8 έγινε παρουσίαση του συγγραφικού έργου πέντε Δημοτών:

Βλεσίδη Ανδρέα από Κ. Ραβένια, Γραμμόζη - Σωπίκη Σοφία από Δολιανά, Σωκράτη Οικονόμου από Γεροπλάτανο, Βασίλη Πλόσκα από Κ. Ραβένια

και του υπεύθυνου του περιοδικού μας του οποίου το έργο παρουσίασε ο δάσκαλος Δημήτρης Ντάφλης από την Κόνιτσα (Πρόεδρος του Συλλόγου δασκάλων).

- Με λαμπρότητα γιορτάστηκε στην Κόνιτσα η μνήμη του εθναπόστολου Κοσμά του Αιτωλού με την καθιερωμένη λιτανεία την παραμονή και λειτουργία ανήμερα. Παραβρέθηκαν επίσκοποι, πολλοί ιερείς και πλήθος κόσμου.

- Στις 24/8, από την Εταιρεία «HEI TEAM» άρχισε η λειτουργία του Ελικοδρομίου στη θέση Παλιογορίτσα, έξω από την Κόνιτσα, με πτήσεις γύρω και πάνω από τα βουνά της Κόνιτσας.

- Μια πετυχημένη εκδήλωση έγινε στις 27/8 στη γειτονική Αρίστη από το ίδρυμα Σαραλή με μουσικά ακούσματα απ' όλη την Ελλάδα.

- Στις 28/8 με τη συναυλία του Κώστα Χατζή στη Γέφυρα της Κόνιτσας, τελείωσαν και τα καλοκαιρινά δρώμενα στην πόλη μας. Αρκετές ήταν κι εφέτος οι εκδηλώσεις σε χωριά και κωμοπόλεις.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Γεννήσεις:

Ο Βασίλης και η Μαγδαληνή Χατζηρούμνη απόχτησαν στην Κόνιτσα κοριτσάκι στις 10/7.

- Στις 17/7 ο Αθανάσιος Τζίνας και η Άννα Μάντη απόχτησαν στα Γιάννινα

κοριτσάκι.

- Στη Λαγκάδα, ο Αλέξης και η Παναγιώτα Τσιούτσιου απόχτησαν κοριτσάκι.

Βαπτίσεις:

Στις 28/6 βαπτίστηκε στην Κόνιτσα η Άννα-Μαρία Καρατζήμου Αθανασίου.

- Στις 28/6 στην Κόνιτσα βαπτίστηκε η Κωνσταντίνα Κυριζόγλου του Κων/νου.

- Στις 4/7 βαπτίστηκε στην Κόνιτσα ο Ευριπίδης Ντόνας του Γεωργίου.

- Στις 5/7 ο Πρόδρομος και η Σοφία Καβελίδη βάπτισαν το αγοράκι τους στην Κόνιτσα. Όνομα: Ανέστης.

- Στις 8/6 βαπτίστηκε στην Κόνιτσα η Νίκη Δέρβου του Ιωάννη.

- Στις 12/7 ο Συμεών και η Ναταλία Κοκκινάκη - (MATSI) βάπτισαν το αγοράκι τους στη Χίο. Όνομα: Γεώργιος.

- Στις 21/6 βάπτισαν στο Μάζι ο Χαράλαμπος και η Ελπινίκη Παπαχαρίση τα τέκνα τους. Ονόματα Αικατερίνη και Αναστάσιος.

- Στις 27/7 βαπτίστηκε στην Αγ. Παρασκευή ο Παναγιώτης Τσιάτσιος του Ζήση.

- Στις 15/8 ο Κων/νος Τζίνας και η Ευανθία Σδούκου βάπτισαν το κοριτσάκι τους στην Αγ. Παρασκευή.

- Στις 23/8 ο Γιώργος και η Φανή Παπανικολάου βάπτισαν το αγοράκι τους. Όνομα Δημήτριος.

Γάμοι:

- Στις 5/7 έγιναν στις Πάδες οι γάμοι του Μιχαήλ Σκίρτα και της Παναγιώτας Κωστοπούλου.

- Στις 18/7 έγιναν στην Κόνιτσα οι γάμοι του Γιάννη Σ. Τουφίδη και της Μαρίας Α. Παππά.

- Στις 25/7 έγιναν στην Αειόπειρα οι γάμοι του Αθανασίου Βλάχου και της Μάρθας Μπέκου.

- Στις 22/8 έγιναν στην Αγ. Παρασκευή (Κεράσοβο) οι γάμοι του Ανδρέα Γαλάνη και της Καλλιρόης Δ. Λύτου.

- Στις 22/8 έγιναν στο Μεσολόγγι οι γάμοι του Θεόδωρου Πίτσικα και της Μαρίας Καλύβα. Έγινε και η βάπτιση του γιού τους. Όνομα Γρηγόριος.

Απεβίωσαν:

Στις 3/4/09 η Αλεξάνδρα Χαραμούζα ετών 95 στην Καστανέα.

- Στις 3/7 ο Πασχάλης Λάμπρου ετών 78 στα Καβάσιλα.

- Στις 4/7 στο Βόλο ο Κων/νος Ι. Μαργαρίτης ετών 69 από το Δίσπρατο.

- Στις 5/7 στην Κόνιτσα η Ιφιγένεια Καρακατσούλη, ετών 97.

- Στις 12/7 η Μαρία Μωυσιάδη, ετών 72 στην Κόνιτσα.

- Στις 12/7 η Βασιλική Π. Οικονόμου, ετών 81, στο Δίσπρατο.

- Στις 21/7 ο Αντώνης Κυπαρίσσης, ετών 88, στην Οξυά.

- Στις 5/8 ο Ανδρέας Παπαχρήστος,

ετών 84, στην Κόνιτσα.

- Στις 8/8 η Κωνσταντινιά Τζέκα ετών 89 στη Λαγκάδα.

- Στις 8/8 η Γλυκερία Μπούσμπουλα, ετών 89 στην Κόνιτσα.

- Στις 8/8 ο Ιωάννης Γιάκκας, ετών 78, στις Πάδες.

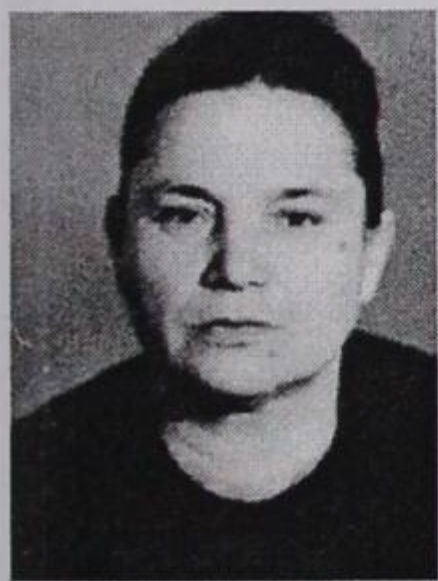
- Στις 7/8 ο Κωνσταντίνος Κυριάκης, ετών 89, στις Πάδες.

- Στις 9/8 η Αγγελική Κίτσα, ετών 102, στα Καβάσιλα.

- Στις 17/8, ο Δημήτριος Νίτσας, ετών 62, στην Κόνιτσα.

- Στις 18/8 ο Ιωάννης Σδράλης, ετών 42, στο Παλαιοσέλλι.

Μνήμες:

Ο Δημήτρης και ο Βαγγέλης Κώστας (Κεφετζής), στη μνήμη της πολυαγαπημένης τους γιαγιάς Ελένης Βλάχου (σuz. Λ. Βλάχου) από Ηλιόραχη Κόνιτσας, προσφέ-

ρουν στο περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ» το ποσό των 50€.

- Στη μνήμη του αγαπημένου της πατέρα Αθανασίου Πορφυριάδη από την Εξοχή Κόνιτσας, που έφυγε από τούτο

τον κόσμο πριν εννιά μήνες, η θυγατέρα του Γεωργία προσφέρει στο περιοδικό μας 50€.

- Στη μνήμη της συζύγου του Άρτεμης με τη συμπλήρωση έξι μηνών από το θάνατό της, ο Χρήστος Πορφύρης από την Οξυά, προσφέρει στο περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ» 50€.

- Ο Πολύκαρπος Κυπαρίσσης, στη μνήμη του αδελφού του Αντώνη που απεβίωσε στις 21/7 προσφέρει στο περιοδικό μας 10€.

- Στις 16/6 έκλεισαν 24 χρόνια από τότε που έφυγε από κοντά μας η βασανισμένη μάνα μου Αλεξάνδρα Παπαστεργίου από την Οξυά Κόνιτσας. Στη μνήμη της, προσφέρω 10 € στο περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ» που το διαβάζω πάντα με πολλή αγάπη.

Μάρθα Παπαστεργίου-Ουγγαρία

Σ.Σ. (Διόρθωση) Λόγω αβλεψίας του τυπογραφείου, στη νεκρολογία Αθ. Παπασπύρου παρελήφθη το όνομα του συντάκτη της, Παναγ. Παγουρτζή.

Στις σελ. 231, στη μνήμη Χ. Αγγέλη η ημερομηνία να γίνει 11-6-2003.

Αυτοί που έφυγαν

† **Ιωάννης Αθαν. Γιάκκας**
1931-2009

Έφυγε ο φίλος μας ο "ΝΑΚΗΣ" για το ουράνιο ταξίδι σε μια άλλη διάσταση στην αιωνιότητα. Η κηδεία του έγινε στον Ιερό Ναό Κοιμήσεως της Θεοτόκου ΠΑΔΩΝ.

Παρέδωσε την ψυχή του στο Θεό το δε σώμα του στην γη των προγόνων του, στα Ιερά χώματα του Νεκροταφείου Πάδων.

Ο Ιωάννης Γιάκκας έζησε τα παιδικά του χρόνια στις Πάδες σε μια δύσκολη και ταραγμένη περίοδο. Είχε ακόμη την ατυχία να χάσει το ένα του πόδι από ατύχημα με χειροβομβίδα ιταλική του Β' παγκοσμίου πολέμου, γεγονός που επερέασε την μετέπειτα ζωή του και άφησε τραυματικές εμπειρίες στην ευαίσθητη καρδιά του. Ο Νάκης όπως τον φωνάζαμε εμείς οι φίλοι ήτο άνθρωπος ανήσυχος, διορατικός, δραστήριος και εργατικός, πάνω απ' όλα όμως **ΑΝΘΡΩΠΟΣ**. Τελείωσε το Γυμνάσιο στην Κόνιτσα και αμέσως διορίστηκε Γραμματέας στην τότε κοινότητα Πάδων επί σειρά ετών μέχρι την συνταξιοδό-

τησή του. Όλα αυτά τα χρόνια αγωνίστηκε σκληρά, ξεπέρασε εμπόδια και οργάνωσε την προσωπική του ζωή. Παντρεύτηκε μια εξαιρετική κυρία την **ΕΛΕΝΗ ΒΑΡΝΑ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ** Παδιώτισσα, γυναίκα δυναμική σε όλα της και απέκτησαν ένα γιο του Θανάση. Ευτύχησε να χαρεί και το πρώτο εγγόνι του Γιάννη που πήρε το όνομά του.

Ευτυχισμένη και χαρούμενη οικογενειακή ζωή.

Αγαπημένε φίλε ΝΑΚΗ έφυγες από κοντά μας γρήγορα. Άφησες ένα μεγάλο κενό και αρκετό πόνο στην οικογένειά σου, στα αδέρφια σου και στους φίλους και συγγενείς που τόσο αγαπούσες και σε αγαπούσαν.

Ας μείνει Αιωνία η μνήμη σου. Ήσουν καλός φίλος εκεί που πας φίλους θα βρεις. Καλό σου ταξίδι.

Θα σε θυμόμαστε πάντα.

Ο φίλος σου
Γιάννης Μεσσής

† **Στη μνήμη του**
Αριστείδη Μπληθικιώτη

Ο Αριστείδης έφυγε από τούτο τον κόσμο στις αρχές του Μάη και δεν πρόλαβα να τον αποχαιρετήσω όπως του άξιζε.

Δια τον λόγο αυτό γράφω τον μικρό ετούτο επικήδειο. Τον Αριστείδη τον γνώρισα την τελευταία πενταετία, διότι

ήμασταν μαζί, καθώς και με την εξαιρετη γυναίκα του την Αριστεά, στη χορωδία Μαστοροχωρίων. Με την χορωδία αυτή στην οποία συμμετείχε ο Αριστείδης και η γυναίκα του έχουμε φτιάξει το C.D. που έχει τίτλο ΤΑ ΑΣΗΜΟΧΩΡΙΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ το οποίο έτυχε πολύ καλής αποδοχής. Στο C.D. αυτό ο Αριστείδης με βοήθησε πολύ διότι όλα τα παλαιά τραγούδια που ηχογραφήσαμε στο C.D. αυτός τα ήξερε και μας υπόδειξε πολλές διορθώσεις, ώστε να παράγουμε πραγματική παραδοσιακή μουσική. Αριστείδη η φωνή σου σ' αυτό το C.D. η φωνή σου αποτυπώθηκε και θα ακούγεται αιωνίως δηλαδή κατέστη αθάνατος, όπως και η ψυχή σου είναι αθάνατη γιατί σε τούτη την επίγεια ζωή υπήρξες ένας εξαιρετος άνθρωπος και μόνο καλές πράξεις έκανες. Πέραν από αυτήν την γνωριμία με τον Αριστείδη Μπληθικιώτη γνωριστήκαμε και σαν πρόεδροι των συλλόγων μας των Αθηνών. Εγώ πρόεδρος του συλλόγου Ασημοχωριτών ο Αριστείδης τελευταία πρόεδρος της αδελφότητας των απαιταχού Λαγκαδιωτών. Συναντιόμασταν συχνά γιατί είχαμε κοινή στέγη δηλαδή τα γραφεία των Αθηνών Βουλγαροκτόνου 40, που ένας μεγάλος ευεργέτης ο Ασημοχωρίτης γιατρός Χρήστου μας άφησε και στο Σύλλογο Ασημοχωριτών αλλά και στην αδελφότητα Λαγκαδιωτών. Η συνεργασία μας και η εν γένει σχέση

μας ήταν άριστη διότι ο Αριστείδης ήταν ένας καλόκαρδος άνθρωπος, ευχάριστος και απόλυτα συνεργάσιμος και ουδέποτε υπήρξε κάποια παρεξήγηση μεταξύ μας. Απ' ό,τι άκουσα στον επικήδειο που εκφώνησε στον τάφο του στην Λαγκάδα ο μεγάλος Παναγιώτης Νάτσης που είναι και ο Γραμματέας της Αδελφότητας των Λαγκαδιωτών, ο Αριστείδης υπήρξε άριστος οικογενειάρχης και έκαμε πάρα πολλά για το χωριό του Λαγκάδα και επανειλημμένως υπήρξε πρόεδρος της αδελφότητας Λαγκαδιωτών με μεγάλη δράση και προσφορά. Λέγω τον Παναγιώτη Νάτση μεγάλο διότι σαν αξιωματικός της στρατιωτικής Δικαιοσύνης στην Αθήνα την 10/ετία 1975-1985 είχε πλουσιωτάτη κοινωνική δράση και κάθε χρόνο οργάνωσε χορούς των Λαγκαδιωτών στην Αθήνα που άφησαν εποχή.

Έτσι δεν είναι Παναγιώτη; Όπως οι αρχαίοι έλληνες μας άφησαν έργα αθάνατα στα οποία εξαιρείται το πνεύμα τους έτσι και νεώτεροι δημιουργοί πρέπει να αναφέρονται και να εξαιρείται η δράση τους ώστε οι νεώτεροι να τους μιμούνται και έτσι να προάγεται το γενικό κοινωνικό καλό και αγαθό. Σ' αυτή σου Παναγιώτη την κοινωνική σου δράση είχες πάντα δίπλα σου συμπαραστάτη τον συγγενή σου αείμνηστο Αριστείδη Μπληθικιώτη του οποίου οι αρετές του ήσαν μοναδικές.

Τώρα εκεί ψηλά που θα πας φίλτατε

Αριστείδη θα ανταμώσεις τον συγχωριανό σου και συγγενή σου τον Τάκη τον Μανώλη που κι αυτός μας έφυγε γρήγορα από τη ζωή ετούτη γι' αυτό, σε παραγγέλλω, πες του χαιρετίσματα απ' τον φίλο σου τον Στέφανο τον Νούτση.

Αιωνία σου η μνήμη αγαπητέ Αριστείδη και εύχομαι η Λαγκαδιώτικη γη ν' είναι σαν πούπουλο ελαφρύ.

Στην δε οικογένειά σου και προ παντός στην αξιαγάπητη γυναίκα σου την Αριστεά εύχομαι την εξ ύψους παρηγορίαν και να ζήσουν αυτοί πολλά χρόνια για να σε θυμούνται.

Αιωνία σου η μνήμη

Στέφανος Νούτσης
Συγγραφέας - ποιητής

† Ανδρέας Παπαχρήστος

Στις 6 Αυγούστου 2009 ημέρα του Σωτήρος αποχαίρετήσαμε τον πατέρα μου για το αιώνιο ταξίδι.

Στη μνήμη του

καταθέτω στο περιοδικό «Κόνιτσα» 50 €.

Στον Άγιο Νικόλαο, πολιούχο της γενέτειράς μας Καστάνιανης, 100 € και στο Γηροκομείο Κόνιτσας 150 €.

Ο θεός να σ' αναπαύει πατέρα μου στον κόσμο των αγγέλων.

Μαρούλα Παπαχρήστου

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Από τη στήλη αυτή θέλω να ευχαριστήσω τους συγγενείς, φίλους, συγχωριανούς μου από Καστάνιανη και τους συμπατριώτες μου από Κόνιτσα και τα γύρω χωριά που γνωρίζοντας τον πατέρα μου εκφράζουν τη λύπη τους και τον μνημονεύουν με τα καλλίτερα λόγια όπως πραγματικά του αξίζει.

Ιδιαίτερα ευχαριστώ τη γιατρό κ. Κική Νάκου που του πρόσφερε κάθε δυνατή ιατρική και ανθρώπινη στήριξη.

Ο Χρήστος και η Χρυσουγή Παπαχρήστου στη μνήμη του αγαπημένου τους θείου Ανδρέα, προσφέρουν 50 € στο περιοδικό μας και 50 € στο Γηροκομείο Κόνιτσας.

ΕΠΙΚΗΔΕΙΟΣ ΛΟΓΟΣ, για τον Ανδρέα Παπαχρήστο

Αξέχαστε κουμπάρε Ανδρέα.

Συγκεντρωθήκαμε όλοι εδώ σήμερα, η οικογένειά σου, οι συγγενείς, οι φίλοι, και οι γνωστοί σου για να σε αποχαιρετήσουμε και να σε συνοδεύσουμε στην τελευταία σου κατοικία εδώ στην Κόνιτσα, όπου έζησες και εργάστηκες όλα τα τελευταία χρόνια και την οποία αγάπησες πολύ, όπως αγαπούσες και τη γενέτειρά σου Καστάνιανη, που σήμερα πενθεί ύστερα από τον αναμενόμενο αλλά αιφνίδιο και άδικο χαμό σου.

Σε μένα, έλαχε η μοίρα να πω δυο λόγια για σένα, τον αγαπητό κουμπάρο, τον εξαιρετο συγχωριανό, το γνήσιο Καστανιανίτη και να σε αποχαιρετήσω εκ μέρους όλων μας και να σου ευχηθώ καλό ταξίδι για την άλλη ζωή την αιώνια που από δω και πέρα πιστεύω ότι αρχίζει.

Γεννήθηκες το 1925 στην πανέμορφη Καστάνιανη, όπου έζησες τα παιδικά σου χρόνια, έπαιξες τα πρώτα παιδικά σου παιχνίδια στους δρόμους, στα στενοσόκακα και τις αλάνες της και όπου τελείωσες το Δημοτικό Σχολείο με άριστα.

Οι οικογενειακές οικονομικές συν-

θήκες, ο ελληνοϊταλικός πόλεμος 1940-41, ο Β΄ παγκόσμιος πόλεμος και η γερμανοϊταλική κατοχή, η εθνική αντίσταση και ο εμφύλιος που ακολούθησε δεν σου επέτρεψαν να συνεχίσεις τις σπουδές σου αν και είχες πολλές ικανότητες και μεράκι.

Κατά τα χρόνια της μαύρης και σκληρής γερμανοϊταλικής κατοχής, νέος με ανησυχίες και όραμα, μπήκες γρήγορα στην εθνική αντίσταση (ΕΠΟΝ=ΕΑΜ) και εργάστηκες ακούραστα για το διώξιμο των κατακτητών και την απελευθέρωση της πατρίδας μας.

Ρίχτηκες νωρίς στη βιοπάλη και έγινες ένας εξαιρετος τσαγκάρης, όλοι όσοι ψωνίζαμε παπούτσια από σένα μέναμε πολύ ευχαριστημένοι τόσο από την ποιότητα, όσο και από τις τιμές. Ήσουν εξαιρετος επαγγελματίας, ακριβοδίκαιος άνθρωπος, καλός οικογενειάρχης, γνήσιος Καστανιανίτης.

Ιδρυτικό μέλος του προοδευτικού Πολιτιστικού Συλλόγου ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ Καστάνιανης, εργάστηκες ακούραστα κυρίως από τη θέση του Γραμματέα για την ανάπτυξη και την πρόοδο του χωριού μας.

Παντρεύτηκες την αξιαγάπητη κου-

μπάρα Χαρίκλεια, την κυρά όπως την αποκαλούσες και απέκτησες δύο εξαιρετικές κόρες, την Αρετή και τη Μαρία και δυό υπέροχους γαμπρούς, το Βασίλη και το Γιώργο και πέντε υπέροχα εγγόνια. Τώρα όλοι τους κλαίνε και θρηνούν για τον αιφνίδιο και άδικο χαμό σου και μαζί τους κλαίμε και θρηνούμε κι όλοι εμείς. Κι εγώ ο έρημος δεν μπορώ να βρω λόγια κατάλληλα να πω για να τους παρηγορήσω και να τους απαλύνω τον πόνο και τη θλίψη τους.

Αείμνηστε κουμπάρε Ανδρέα

Σε λίγο θα σε συνοδεύσουμε στην τελευταία σου κατοικία. Δε θα σε δούμε ξανά να ανεβαίνεις έστω και για λίγο, όπως έκανες τα τελευταία χρόνια, στην Καστάνιανη. Δε θα σε δούμε πάλι σκυφτό στο μικρό τσαγκάρικό σου να φτιάχνεις ή να διορθώνεις παπούτσια. Δεν θα γράφεις επικήδειους και δυο λόγια στο περιοδικό ΚΟΝΙΤΣΑ, όπως έκανες για τόσους Καστανιανίτες που έφυγαν από τη ζωή. δε θα γράφεις ένα ακόμα βιβλίο ύστερα από το: «Σκόρπια και ανάκατα» που εσύ ένας απλός τσαγκάρης τόλμησες να γράφεις και μάλιστα με τόση απλότητα, μαεστρία και χάρη.

Για όλα αυτά και πολλά άλλα θα μας λείψεις πολύ, όμως η σωματική σου απουσία δεν θα είναι ικανή να μας κάνει να σε ξεχάσουμε. Γιατί όπου και

να πάμε, όπου και να βρεθούμε και όπου να σταθούμε θα μιλάμε για σένα. και όσα έκανες για όλους μας και για την Καστάνιανη.

Και άνθρωποι τους οποίους θυμόμαστε και μιλάμε συνέχεια για αυτούς είναι σα να μην έφυγαν ποτέ από κοντά μας. Αυτό θα συμβεί και με σένα. Κι έτσι θα είναι σα να ζεις και βρίσκεσαι ανάμεσά μας. Κι αυτό θα μας απαλύνει λίγο τον πόνο και τη θλίψη που νιώθουμε από τον ξαφνικό χωρισμό μας.

Αείμνηστε κουμπάρε Ανδρέα

Ήρθε η στιγμή να χωρίσουμε. Εσύ φεύγεις για το μακρινό ταξίδι της αιωνιότητας. Εμεις μένουμε εδώ, άλλος λιγότερο και άλλος περισσότερο, μέχρι να έρθει και η δική μας σειρά να φύγουμε από τον πρόσκαιρο και μάταιο αυτό κόσμο. Ποιος ξέρει μπορεί και να ξανασυναντηθούμε κάπου κάποτε.

Σου ευχόμαστε καλό ταξίδι μέχρι τον παράδεισο όπου πρέπει να υπάρχει μια θέση και για σένα.

Να είναι ελαφρύ το χώμα της Κονιτσιώτικης γης που θα σε σκεπάσει και ευλογημένο το χώμα της Καστάνιανης που θα δεχτεί σύντομα τα άγια κόκκαλά σου.

Τέλος να είναι δροσερό και μυρωμένο το αεράκι που φυσά από τη Γκαμήλα, την Καψάλα και τον Προφήτη Ηλία αλλά κι από το Σμόλικα και το

Γράμμο και κυρίως από τη Γύφτισσα, τη Μπολιάνα και την Ανάληψη.

Ας είναι αιώνια η μνήμη σου αλησμόνητε κουμπάρα Ανδρέα.

ΚΩΝ/ΝΟΣ ΣΤΕΡΓΙΟΥ

Ήταν ένας άνθρωπος π' αγαπούσε τον κόσμο,
ένας άνθρωπος δίκαιος.

Όταν κοιπούσε η μισή μέρα ήταν γαλάζια
η άλλη μισή μαύρη.

Ήθελε να 'ναι όλη η μέρα γαλάζια,
όλος ο κόσμος φωτεινός

Όλοι οι άνθρωποι να 'χουν
ένα στρέμμα γαλάζιο μες την κάθε νύχτα τους.

Ένας Άνθρωπος δίκαιος που μισούσε την αδικία.

Λυπόταν τ' άδεια χέρια, τ' άδεια στόματα.

Ήθελε να 'ναι όλα γαλάζια σαν τα γαλάζια μάτια του.

Ένας άνθρωπος δίκαιος π' αγαπούσε τον κόσμο.

Είχε ένα όνομα, Ανδρέα Παπαχρήστο τον λέγανε.

Μια καλημέρα μου είπε, μια γαλάζια καλημέρα του λέω.

ΕΥΑΝΘΙΑ ΔΟΥΚΑ

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ «Το Γεφύρι» Με 40 κλίνες,
εστιατόριο, μπάρ, θέρμανση, πάρκιγκ κλπ.

Στην ειδυλλιακή τοποθεσία της γέφυρας Αώου
στην Κόνιτσα Τηλ. 26550 23780

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

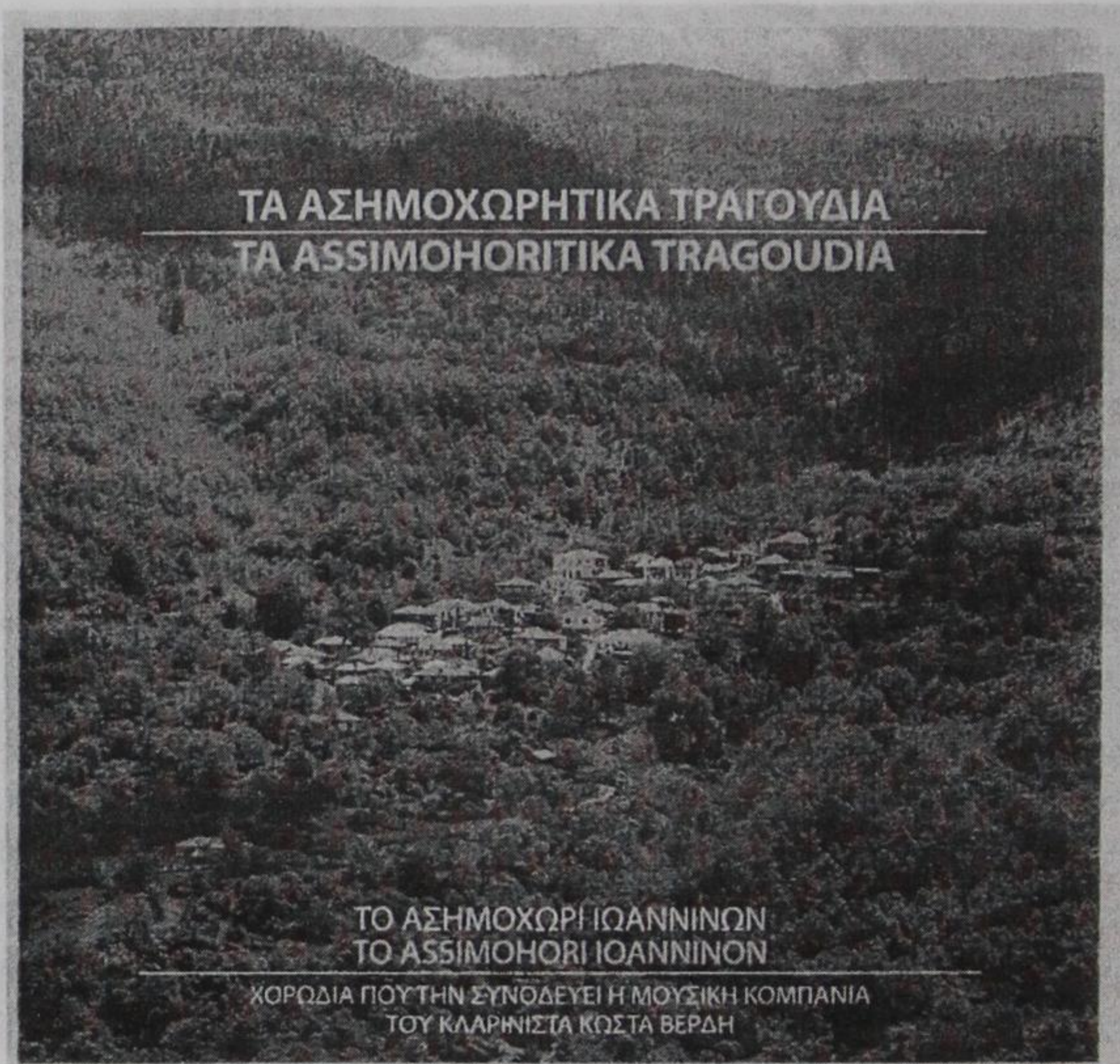
Τριώροφη οικοδομή
υπό κατασκευή
στο Αηδονοχώρι Κόνιτσας

Πληροφ. Τηλ. 210 3707150
Κιν. 6979971137

Συνδρομές

Κωτσίνας Βασ. Γερμανία	30	Μπάρμπας Γρηγ. Αθήνα	15
Παπαχρηστίδης Νικ. U.S.A.	30	Γούτσιος Αντ. Αθήνα	15
Γκότζος Βασ. Ελβετία		Χολέβας Χριστοδ. Αθήνα	30
Βλάχος Απόλλων Κάιρο	50	Κώστας Ευαγγ. Αθήνα	20
Μήτσιου Μαρία Γερμανία	60	Καρανίκας Δημ. Αθήνα	30
Τρουμπούκης Δημ. Καναδάς	30	Φασούλης Στεφ. Αθήνα	15
Τρουμπούκης Αντ. Καναδάς	30	Δάφνης Ιωαν. Αθήνα	10
Μωυσίδης Χρ. Γερμανία	30	Ζήση Ευθαλία Αθήνα	15
Lena K. Thodos U.S.A	120	Σακκάς Γεωργ. Αθήνα	45
Πάντος Κων. Γερμανία	30	Σπανού Μαρία Αθήνα	50
Αντωνιάδου Κατίνα U.S.A.	30	Μάντζιος Χρήστος Αθήνα	20
Κυρίτσης Γεωργ. Αυστραλία	60	Τζίνας Κώστας Αθήνα	20
Γαϊτανίδης Ανδρέας Γερμανία	30	Γαλάνη Ευφροσύνη Αθήνα	45
Παναγιώτου Δημ. Καναδάς	30	Δάγκος Θωμάς Αθήνα	20
Κοκκινάκη Βασιλική U.S.A.	60	Πριμηκύρης Κων. Αθήνα	20
Δαγκοβάνος Γεωργ. Αθήνα	20	Παπαδημούλης Χρήστος Αθήνα	20
Σακελλαρίου Ελένη Αθήνα	30	Παπαδημούλης Κων. Αθήνα	20
Γκότζου Ανθούλα Αθήνα	20	Ζών Ουρανία Αθήνα	30
Καλογήρου Ηλίας Αθήνα	20	Σταύρου Αλεξ. Αθήνα	40
Μπλιθικιώτη Κυράτσω Αθήνα	20	Παπαδημητρίου Γωγώ Αθήνα	15
Λιάππης Θωμάς Αθήνα	15	Παναγιώτου Στεφ. Αθήνα	15
Μπλιθικιώτης Ιωάννης Αθήνα	35	Κίτσιος Ιωάννης Αθήνα	15
Ντίνη Πολυξένη Αθήνα	15	Κατσαρός Κων. Αθήνα	20
Πολίτης Γεωργ. Αθήνα	20	Κοντοδήμος Αθαν. Αθήνα	30
Μπλιθικιώτη Αριστέα Αθήνα	20	Λιάτσης Νικ. Αθήνα	20
Λάλου Εριφίλη Αθήνα	56	Τζιομάκας Ιωάννης Αθήνα	50
Σπανός Βασ. Αθήνα	15	Βλάχος Ανδρέας Αθήνα	15
Σπανός Σπύρος Αθήνα	15	Βλάχος Αποστ. Αθήνα	15
Καρατζήμου Μιράντα Αθήνα	30	Νικολάκη Βασιλική Αθήνα	20
Μούχος Κων. Αθήνα	15	Βαρσάμης Αθαν. Αθήνα	15
Μανώλης Χρήστος Αθήνα	30	Βαζούκης Δημ. Αθήνα	50
Καραγιάννη Ολυμπία Αθήνα	15	Στυλιάρα Σωτηρία Αθήνα	15
Φασούλης Δημ. Αθήνα	30	Στέρτσου Ανθούλα Αθήνα	20
Παπαγεωργίου Βασ. Αθήνα	15	Βρυζώνης Νικ. Αθήνα	30
Παπαδήμας Αλεξ. Αθήνα	20	Δήσιος Χρήστος Αθήνα	30
Πουλάκου Ουρανία Αθήνα	15	Μπεκιάρης Μένης Αθήνα	20
Μπέλτσιου Ουρανία Αθήνα	25	Ντίνης Αχιλ. Αθήνα	15
		Παπαχρήστου Ευθαλία Αθήνα	30
		Παπαχρήστου Αθαν. Αθήνα	45
		Παπαχρήστου Αικατ. Αθήνα	30
		Γκουτή Αμαλία Αθήνα	15

Ρήγας Κων. Αθήνα	20	Κουκέση Ελένη Κατερίνη	20
Πορφύρης Σπύρος	15	Ζώτος Σ. Μιχ. Κορωπί	20
Δούμα Αγόρω Θεσ/νίκη	30	Ζώτος Σωκράτης Κορωπί	20
Μάτσικα Νίτσα Θεσ/νίκη	25	Χαρισιάδης Κων. Σαλαμίνα	15
Ζήκος Χρήστος Θεσ/νίκη	20	Μόσχος Αθαν. Λάρισα	20
Μανώλης Θεοφ. Θεσ/νίκη	45	Κασκαβέλης Ιωάννης Λάρισα	45
Μουλαΐδης Θεοφ. Θεσ/νίκη	15	Κασκαβέλης Αθαν. Λάρισα	30
Χαρίσης Νικόλαος Θεσ/νίκη	30	Τρυφωνίδου Άννα Πειραιάς	50
Ρέβας Δημ. Θεσ/νίκη	50	Γιάκας Γεωργ. Λάρισα	20
Γώγου Λαμπρινή Θεσ/νίκη	20	Μεσσής Ανδρέας Λάρισα	20
Παναγιάς Στεργ. Θεσ/νίκη	20	Στέφος Κων. Κόνιτσα	30
Καραγιάννης Βασ. Γιάννινα	20	Καβελίδης Προδρ. Κόνιτσα	15
Μπούνας Πέτρος Γιάννινα	15	Νικολόπουλος Γεωργ. Κόνιτσα	60
Ραπακούσιος Αποστ. Γιάννινα	30	Μάτσικα Βασιλική Κόνιτσα	25
Γκόσιος Κύρκας Γιάννινα	50	Παπαβασιλείου Νίκος Κόνιτσα	15
Τσιαντή Μαρίνη Γιάννινα	15	Κουρτίνος Γιάννης Κόνιτσα	20
Σταυρίδης Βασ. Γιάννινα	15	Σινάνης Γιάννης Κόνιτσα	45
Μάντζιος Παύλος Γιάννινα	20	Ζώνη Ελένη Κόνιτσα	20
Κωτσίνας Γιάννης Γιάννινα	15	Δέδος Ζήκος Κόνιτσα	20
Μάντζιος Ανδρέας Γιάννινα	50	Κίτσιος Κώστας Κόνιτσα	15
Τζάφος Ιωάννης Γαλαξίδι	15	Χουρσάν Πούλια Κόνιτσα	15
Μεσσής Ιωάννης Λάρισα	25	Δερδέκη Άννα Κόνιτσα	15
Μπανάς Γεωργ. Δράμα	30	Κατής Αποστ. Κόνιτσα	20
Νάκος Στεφ. Κιάτο	30	Παπαχρησιδίδη Ελένη Κόνιτσα	15
Κατσώτας Κων. Αγρίνιο	20	Ζιακόπουλος Αποστ. Κόνιτσα	20
Μπελθικιώτης Παν. Αμύνταιο	30	Βαδάσης Παύλος Κόνιτσα	20
Καλογήρου Πηνελόπη Λάρισα	18	Φασούλης Τάσος Κεφαλοχώρι	15
Καραγιάννη Αλεξ. Καλαμάτα	15	Κυπαρίσσης Βασ. Οξυά	20
Ντίνης Ιωαν. Καλλικράτεια	75	Λάμπας Κων. Καλλιθέα	20
Κοντογιάννης Αν. Λάρισα	30	Γέγιος Παναγ. Γαναδιό	15
Μπαλασοπούλου Ελένη Ρίο	20	Βόσιος Ιωαν. Ελεύθερο	25
Ζάρρος Γρηγ. Ηγουμενίτσα	40	Ντίνη Μάγδα Λαγκάδα	20
Σουφλέρης Κων. Χαλκίδα	30	Καρράς Αποστ. Ηλιόρραχη	20
Τσιλίφης Ιωαν. Αίγιο	20	Βαγενά Χάϊδω Παλαιοσέλλι	15
Ράππος Νίκος Καματερό	20	Πολιτιστ. Σύλλογος Παλαιοσελλίου	30
Κώτσικου Αγλαΐα Χαλκίδα	15	Κίτσιος Ανδρέας Πηγή	20
Ντάμα Ελένη Κέρκυρα	20	Σακκάς Ζήσης Ελεύθερο	30
Κεφάλας Κων. Πρέβεζα	60	Παπαζήσης Κων. Βούρμπιανη	15
Πλατής Θωμάς Αλεξάνδρεια	20		

Το άνω C.D. με δημοτικά ηπειρωτικά τραγούδια είναι ΚΑΤΑΠΛΗΚΤΙΚΟ. Περιλαμβάνει 20 πολύ γλυκά και πολύ μελωδικά τραγούδια. Τα άκουσαν πολλοί έλληνες από κάθε γωνιά της Ελλάδος και το χαρακτήρισαν ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ. Ο Αθηναίος Ιατρός Δημήτρης Δράκος είπε ότι η μουσική του εν λόγω C.D. είναι θεϊκή. Ο Αριστοτέλης έγραψε ότι η Δώρα μουσική αρμονία, δηλαδή η ηπειρώτικη μουσική είναι η καλύτερη και πρέπει να διδάσκεται σε όλους τους έλληνες. Αυτό λοιπόν το C.D. δεν πρέπει να λείπει από κανένα σπίτι ελληνικό.

Πωλείται: ΚΟΝΙΤΣΑ: Ράππη Λάμπρο – Φωτόγραφικά.

ΙΩΑΝΝΙΝΑ: Παρασκευά Αθανάσιο Κ. Φρόντζου 6, Ευαγγέλου Βασίλη Ν. Ζέρβα 72.

ΑΘΗΝΑ: METROPOLIS GROUP. Κατάστημα Πανεπιστημίου 54 και στα άλλα 10 καταστήματα Αττικής. Music Corner Πανεπιστημίου 56. Virgine Megastor Σταδίου 7-9, Σύνταγμα.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: METROPOLIS, Τιμισκί 33 και στα καταστήματα πώλησης C.D. όλης της Ελλάδος και του εξωτερικού, όπου υπάρχουν έλληνες.

Παραγγελίες: Μουσικό Ταχυδρομείο Μ. Τούλης
Τηλ. 210-9343980.

Ειρήνη Οικονόμου Σταματάκη
Ειδικός Παθολόγος
Διδάκτωρ F.U. Berlin
Διευθύντρια Παθολογικής Κλινικής

Μακαρίου 9 & Ελ. Βενιζέλου 1
185 47 Ν. Φάληρο
210 4809 000, 210 4809 338
210 4809 339, 210 4809 973
210 4814 887

Ιατρείο: Θέμιδος 6, 151 24 Μαρούσι
Τηλ. Ιατρείου: 210 6122 823
Δέχεται: Τετ. - Πέμ. 6-8 μ.μ. με ραντεβού
Τηλ. Οικίας-Fax: 210 4817 449
Κιν.: 6944 392 273
e-mail: istamataki@metropolitan-hospital.gr

ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ - ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΩΣΤΑΣ

Πτυχ. Πανεπ. Αθηνών

ΤΗΛ. 210 2759721 - 2102691119

6974 491605

ΑΘΗΝΑ

ΜΕΡΟΠΗ ΕΛ. ΣΟΥΡΛΑ

Συμβολαιογράφος

(αρχείο Ι. Γ. Παπαϊωάννου)

Κεντρική πλατεία 26, 44100 Κόνιτσα

Τηλ./fax: 26550 29377

e-mail: sourslams@otenet.gr

ΔΑΜΙΑΝΗ Ζ. ΠΑΠΑΖΗΣΗ

ΙΑΤΡΟΣ - ΡΕΥΜΑΤΟΛΟΓΟΣ

Γ' ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΛΙΝΙΚΗΣ **ΙΑΣΩ** GENERAL

Τηλ. Νοσοκ.: 210 6502989

» Οικίας : 210 6929056

Κινητό: 6936876978

ΝΟΔΟΧΕΙΟ - ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ

το χάνι

ΚΛΕΙΔΩΝΙΑ ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΤΗΛ.: 26550 24567

FAX: 26550 24568

PARISSIANA
...αγνά υλικά, νέες γεύσεις!

Το άνω Ηπειρώτικο Ζαχαροπλαστείο
σας περιμένει να απολαύσετε τις γλυκές του γεύσεις

Δ/νση: Βαγγέλης Σ. Νούτσος

Ζήνωνος 7-9, ΟΜΟΝΟΙΑ

ΤΗΛ. 210 5222269

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΘ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Αισθητική & Επανορθωτική Οδοντιατρική

Εμφυτεύματα

Μιλτιάδου 1 & Αγ. Δημητρίου, πλατεία Κηφισιάς

Τηλ.: 210 8080010 - 6944 812910

e-mail: ktheodorou@mail.gr

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΧΡ. ΜΗΤΣΑΚΟΥΛΗ

ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

Κάτοχος Μεταπτυχιακού Διπλώματος

Αστικού Δικαίου Παν/μίου Αθηνών

ΓΡΑΦΕΙΟ:

ΕΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ & ΝΙΚΗΤΑΡΑ 3

ΑΘΗΝΑ 106 78

ΤΗΛ.: 210 3820888

FAX: 210 3820888

KIN.: 6977 242412

e-mail: elmitsakouli@ath.forthnet.gr